

ERGONOMIAN MERKITYS TYÖVAATESUUNNITTELUSSA

Kosmetologien työvaatemalliston suunnittelu Metka Vaate Oy:lle

ERGONOMIAN MERKITYS TYÖVAATESUUNNITTELUSSA

Kosmetologien työvaatemalliston suunnittelu Metka Vaate Oy:lle

Aino Aarnio

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Kulttuuri			
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Aino Aarnio			
Työn nimi ERGONOMIAN MERKITYS TYÖVAATESUUNNITTELUSSA, Kosmetologien työvaatemalliston suunnittelu Metka Vaate Oy:lle			
Päiväys	10.03.2011	Sivumäärä/Liitteet	72/1
Ohjaaja(t) Mariella Rauhala, Sari Hirvonen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Metka Vaate Oy			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella Metka Vaate Oy:lle uudenaikainen kosmetologien työvaatemallisto. Työvaatemalliston suunnittelussa tehtiin yhteistyötä myös Jyväskylässä toimivan Kauneuskeskus Essin henkilökunnan kanssa. Työn tehtävänä oli tutkia työvaate-ergonomian vaikutuksia työvaatesuunnitteluun. Yhtenä tarkoituksena oli saada aikaan realistinen kuva kosmetologien työstä ja selvittää, millaisia vaatteita kosmetologit käyttävät työssään.</p> <p>Työssä perehdyttiin työvaate-ergonomiaan, suomalaiseen työvaatesuunnitteluun, kosmetologien työnkuvaan sekä malliston suunnittelun vaiheisiin. Tutkimusmenetelminä käytettiin haastatteluja ja havainnointia. Asiantuntijakirjallisuus toimi myös apuna työn tekemisessä. Työvaatemalliston suunnittelussa huomioitiin sekä kosmetologien toiveet vaatteiden yksityiskohdista että työvaate-ergonomiaan liittyvät seikat. Työvaatesuunnitteluun vaikuttavia tekijöitä tutkittiin käyttäjähaastattelujen sekä aiheeseen liittyvien lähteiden avulla. Työssä tutustuttiin tarkasti kosmetologien työtehtäviin ja heidän toimintaympäristöönsä.</p> <p>Tuloksena syntyi kirjallisen raportin lisäksi kuvitteellinen, retrohenkinen työvaatemallisto, joka koostuu viidestätoista vaatekappaleesta. Mallistosta valmistettiin kaksi mallikappaletta. Tulokseksi saatiin myös selvitys työvaate-ergonomian vaikutuksista työvaatesuunnitteluun.</p>			
Avainsanat Ergonomia, kosmetologi, mallistot, Metka Vaate Oy, työvaate, työvaatesuunnittelu, vaatetus suunnittelu			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Aino Aarnio			
Title of Thesis THE IMPORTANCE OF ERGONOMICS IN WORKWEAR DESIGN, Beauticians workwear collection for Metka Vaate Oy			
Date	10.03.2011	Pages/Appendices	72/1
Supervisor(s) Mariella Rauhala, Sari Hirvonen			
Project/Partners Metka Vaate Oy			
<p>Abstract</p> <p>The aim of the final project with thesis was to design a beautician's workwear collection for Metka Vaate Oy, a Finnish company which designs clothes for the service branch. The design of clothing collection was also based on collaboration with the personnel of Beauty Centre Essi in Jyväskylä. The objective of the thesis was to examine the impact of ergonomics on workwear design. Another aim was to get a realistic view of beautician's work and find out what kind of clothes beauticians prefer.</p> <p>The thesis deals with various issues: workwear ergonomics, Finnish workwear design, beautician's work and the phases of the designing of a collection. Research methods covered interviews, observation and reading professional literature. When designing the beauticians' opinions and wishes were taken into consideration alongside workwear ergonomics. The designing was therefore based on a careful study of the work of beauticians and their working environment.</p> <p>As a result, an imaginary retro style collection including fifteen garments was created. Two samples were produced. Furthermore an important study of ergonomics in workwear design was conducted.</p>			
<p>Keywords Beautician, collections, clothing design, ergonomics, Metka Vaate Oy, workwear, workwear design</p>			

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	3
2 TYÖN TAUSTA.....	4
2.1 Tavoitteet.....	5
2.2 Metka Vaate Oy.....	6
3 ERGONOMIA TYÖVAATETUKSESSA.....	8
3.1 Lämpöviihtyvyys työssä.....	8
3.2 Työvaatemateriaalit.....	12
3.2.1 Työvaatemateriaalien standardit.....	14
3.2.2 Erilaisia standardeja.....	15
3.3 Työvaatteen mitoitus ja kaavoitus.....	18
4 TYÖVAATESUUNNITTELUN HISTORIAA.....	22
4.1 Työvaatteiden kehitys Suomessa.....	22
4.2 Suomalaiset työvaateyritykset.....	24
4.3 Työvaatesuunnittelu.....	27
5 KOSMETOLOGIEN TYÖNKUVA.....	30
5.1 Kosmetologien toimintaympäristö.....	30
5.2 Haastattelu Kauneuskeskuksessa.....	31
5.3 Kosmetologien työasennot ja työympäristö.....	33
5.4 Kosmetologien olemassa oleva työvaatetus.....	36

6 KOSMETOLOGIEN TYÖVAATEMALLISTON SUUNNITTELUPROSESSI.....	39
6.1 Suunnitteluun vaikuttavia teoreettisia lähtökohtia.....	39
6.2 Malliston ideointi.....	40
6.2.1 Tarveanalyysi.....	42
6.2.2 1960-luvun muoti.....	44
6.3 Malliston luonnostelu.....	46
6.4 Malliston lopullinen ilme.....	50
7 VALMISTUSPROSESSI.....	61
7.1 Beauty-essu.....	61
7.2 Kietaisujakku.....	64
8 POHDINTA JA PALAUTE.....	67
KUVALUETTELO.....	70
LÄHTEET.....	72

LIITTEET

Liite 1 Kauneuskeskus Essin haastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe on uudenlaisen kosmetologien työvaatemalliston suunnittelu Metka Vaate Oy:lle. Opinnäytetyössäni olen halunnut perehtyä malliston suunnittelun vaiheisiin sekä ergonomisiin seikkoihin, jotka vaikuttavat oleellisesti työvaatteiden suunnitteluun. Opinnäytetyöni kirjallisen osuuden luvut 3-5 sisältävät teoriaa työvaate-ergonomiasta, työvaatesuunnittelusta ja kosmetologien työnkuvasta. Luvut 6-7 sisältävät raportointia kosmetologien työvaatemalliston suunnittelun vaiheista sekä mallikappaleiden valmistuksesta.

Opinnäytetyöni koostuu kirjallisesta raportista, mallistokatalogista ja teknisestä katalogista sekä kahdesta työvaatemallistoon kuuluvasta mallikappaleesta. Opinnäytetyöni kirjallisen osuuden keskeisenä tehtävänä on raportoida yleisluontoisesti kaikkea sitä, mitä työvaatesuunnittelussa on huomioitava. Halusin työssäni perehtyä erityisesti ergonomisiin asioihin ja myös työvaatetuksen kehitykseen Suomessa. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli saada aikaan toimiva tietopaketti työvaatesuunnitteluun liittyvistä asioista.

Opinnäytetyössäni käytin tutkimusmenetelminä havainnointia ja haastatteluja. Ergonomiasta ja työvaatesuunnittelusta löytyy melko paljon alan kirjallisuutta, josta sain kattavaa tietoa opinnäytetyöhöni. Pirkko Anttilan käsityötuotteen valmistuksen teoreettinen malli on myös ollut apunani malliston suunnitteluprosessissa. Kosmetologien työnkuvasta sain tietoa työharjoitteluni aikana Metka Vaate Oy:ssä sekä haastattelemalla Kauneuskeskus Essin työntekijöitä Jyväskylässä.

Rajasin opinnäytetyöni työvaatemalliston suunnitteluun, työvaatesuunnittelussa tarvittavaan käyttäjän tutkimukseen sekä erityisiin ergonomisiin seikkoihin, jotka tulee huomioida työvaatteita suunniteltaessa. Olen pyrkinyt huomioimaan kosmetologien työnkuvan hyvin työssäni. Käsittelen ainoastaan suomalaisia työvaateyrityksiä ja suomalaista työvaatesuunnittelua, jotta työstäni ei tulisi liian laaja. Metka Vaate Oy on myös täysin suomalainen yritys, joten olen halunnut myös sen takia rajata työstäni pois ulkomaalaiset yritykset. En myöskään käsittele työssäni erityisiä suojavaatteita eikä ulkotyössä käytettäviä työvaatteita.

2 TYÖN TAUSTA

Opintojeni aikana olen huomannut, että minua kiinnostavat erityisesti funktionaaliset vaatteet, eli vaatteet, joilla on tietty käyttäjä ja selkeä käyttötarkoitus. Tällaisia vaatteita ovat esimerkiksi urheiluvaatteet ja työvaatteet. Opintoni olen suunnannut teolliseen vaatesuunnitteluun, joten valitsin syventäväksi opintojaksoksi teollisen muotoilun. Teollisen muotoilun opintojaksolla suunnittelin tulevaisuuslähtöisen älyvaatemalliston, jonka suunnittelemisesta pidin erittäin paljon.

Kaikki Kuopion Muotoiluakatemiassa suunnittelemani vaatemallistot ovat olleet jollain tavalla funktionaalisia. Ensimmäisen opiskeluvuoteni keväällä valmistimme kierrätysmateriaaleista uuden asukokonaisuuden. Suurin osa opiskelijoista valmisti jotain taiteellista ja uniikkia – niin minäkin! Valmistin lasten neonvärisestä mäkihyppyhaalarista itselleni sopivan liivin ja säärystimet sekä toppahousuista toppahameen, printtikuvioilla varustettuna tietenkin. Arvostan itse vaatteessa paljon vaateen käytännöllisyyttä, joten en voisi kuvitella suunnittelevani vaatetta ilman selkeää käyttötarkoitusta.

Kolmannen opiskeluvuoden keväällä etsin itselleni sopivaa harjoittelupaikkaa, jossa pääsisin suunnittelemaan toiminnallisia vaatteita. Olen itse kotoisin Jyväskylästä, joten halusin myös harjoittelupaikan olevan Keski-Suomessa. Päätin ottaa yhteyttä jyväskyläläiseen Metka Vaate Oy:hyn. Metka Vaate Oy suunnittelee työvaatteita sisäkäyttöön palvelualoille. Kerron lisää Metka Vaate Oy:stä luvussa 2.2. Pääsin kyseiseen yritykseen syksyksi 2010 työharjoitteluun. Työharjoitteluni aikana sain idean suunnitella kosmetologeille oman työvaatemalliston opinnäytetyökseni, sillä heille on olemassa vain hyvin vähän kauniita, laadukkaita ja toimivia työvaatteita. Ehdotin Metka Vaateen yrittäjille opinnäytetyöaihetta ja he suhtautuivat ajatukseen myönteisesti.

Työharjoitteluni Metka Vaatteessa sujui hyvin, mutta kaipasin lisää tietoa työvaatesuunnittelusta ja ergonomiasta. Siispä halusin opinnäytetyössäni perehtyä kaikkeen siihen, mikä vaikuttaa työvaatesuunnitteluun. Halusin myös perehtyä tarkemmin kosmetologien työnkuvaan ja työvaate-ergonomiaan. Ergonomisiin asioihin perehtyminen on tärkeää, jotta työvaatemallistosta tulisi toimiva. Opinnäytetyökseni halusin suunnitella uudenlaisen, retrohenkisen työvaatemalliston naisille. Vahva värimaailma ja 60-luku on aina kiehtonut minua. Mallistosta kerron lisää luvussa kuusi.

2.1 Tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella Metka Vaate Oy:lle toimiva ja kaupallinen vaatemallisto kosmetologeille. Tavoitteenani oli myös valmistaa mallistosta kaksi mallikappaletta. Mallikappaleiden valmistuksen tuli tapahtua Metka Vaate Oy:n toimistolla, jotta yrittäjät voisivat kommentoida vaatteiden toimivuutta ja visuaalista ilmettä. Mallikappaleiden suunnittelun ja valmistuksen lisäksi myös kyseisten tuotteiden kaavoitus kuului opinnäytetyöni prosessiin.

Mallistolla pyrin luomaan Metka Vaate Oy:lle uutta ilmettä tuotesuunnitteluun, kuten kaksivärisyyttä tuotteisiin. Myös erilaisten, uudenlaisten taskujen ja muotojen sovellettavuuden pyrin huomioimaan mallistossa. Malliston suunnittelussa otan huomioon erityisesti kosmetologien toiveet asujen suhteen, erityiset ergonomiset seikat ja Metka Vaate Oy:n yrittäjien mielipiteet. Mallistoon kokoaan muun muassa esityskuvat ja tarkat tasokuvat tuotteista, värikartan sekä tarkat tuotekorttiohjeistukset.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli myös saada aikaan katsaus työvaatesuunnittelusta, työvaate-ergonomiasta ja kosmetologien työnkuvasta. Halusin saada työhön melko paljon teoreettista tietoa työvaatteisiin liittyvistä asioista, jotta koko opinnäytetyöstäni tulisi toimiva ja kattava kokonaisuus. Olen hyvin kiinnostunut työvaatesuunnittelusta ja erilaisista työvaateyrityksistä, joten niihin perehtyminen tuntui itsestäni tärkeältä.

Tavoitteenani oli saada opinnäytetyöstäni hyvä kokonaisuus, jota voisi soveltaa työelämälähtöisesti. Tämän vuoksi halusin saada opinnäytetyölleni yhteistyökumppanin, Metka Vaate Oy:n. Pyrkimyksenäni oli saada myös jyvaskyläläinen Kauneuskeskus Essi mukaan opinnäytetyöprojektiini, jotta saisin asiantuntevaa tietoa kosmetologien työvaatetuksesta ja kosmetologien työympäristöstä. Opinnäytetyön tekeminen tuntuisi tavoitteellisemmalta, kun mukana olisi oikeita työelämässä menestyneitä yrityksiä. Haluan itse hyödyntää tulevaisuudessa opinnäytetyötäni ja kehittyä ammatillisesti uskottavaksi suunnittelijaksi. Suurimpana tavoitteenani onkin saada mahdollisimman paljon tietoa työvaatealasta ja soveltaa sitä omassa mallistossani.

2.2 Metka Vaate Oy

Metka Vaate Oy on kahden vestonomin vuonna 2007 Jyväskylään perustama työvaateyritys. Yritys suunnittelee, kaavoittaa ja valmistaa mallikappaleet työvaatteista. Työvaatteet teetetään alihankintana Kuopiossa ja kaavojen sarjonta tapahtuu Tampereen sarjontapalvelussa. Myöhemmin tekstissä puhun Metka Vaate Oy:n sijaan Metka Vaatteesta. (Sievänen, 14.10.2010)

Metka Vaate suunnittelee työvaatteita sisäkäyttöön lähinnä kauneudenhoitoalalle, yksityisiin hoivakoteihin, lääkäriasemille sekä yksityisiin apteekkeihin. Tulevaisuudessa toimintaa on tarkoitus laajentaa myös muille aloille. Metka Vaatteella on omia työvaatemalleja, joita tarjotaan eri yrityksille. Ajanpuutteen vuoksi Metka Vaate ei mielellään suunnittele asiakkaille tilauksesta uniikkeja työvaatteita. Valmiisiin työvaatteisiin on mahdollista saada muutoksia, kuten helman lyhennystä tai pidennystä ja erivärisiä tikkauksia. (ibid.)

Metka Vaateen toimisto sijaitsee keskellä Jyväskylän kävelykatua, Kauppakadulla neljännessä kerroksessa. Toimisto on kerrostalohuoneisto, jossa toimii myös muita yrittäjiä. Metka Vaateen yrittäjät hoitavat työpäiviensä aikana yrityksen käytännön

asioita, suunnittelevat ja valmistavat uusia mallikappaleita, käyvät asiakkaiden luona pitämässä työvaate-esittelyjä sekä he käyvät pari kertaa vuodessa esittelemässä tuotteitaan messuilla. (ibid.)

Keväällä 2011 yrityksen toinen omistaja, Minna Apell perustaa toisen toimiston Helsinkiin. Tiina Sievänen hoitaa edelleen yrityksen tuotantoa Jyväskylän toimistosta käsin. Metka Vaateen liikeideana on tehdä iloisia ja pirteitä toimivia työvaatteita ja uudistaa suomalaista työvaatekulttuuria. Työtehtävät yrityksessä on jaettu siten, että Tiina Sievänen vastaa yrityksen tuotannosta ja kaavoituksesta. Markkinointia ja yrityksen taloutta puolestaan hoitaa Minna Apell. Tuotesuunnittelusta, yritystoiminnan suunnittelusta ja myynnistä vastaavat molemmat yrittäjät. (ibid.)

Yrityksen tärkeimmät yhteistyöryhmät ovat materiaalitoimittajat, Tampereen sarjontapalvelu ja ompelimo. Metka Vaate on vielä melko pieni yritys muihin työvaateyrityksiin verrattuna. Yrityksen liikevaihto on alle 100 000 euroa. Hyvänä kilpailuvalttina yrityksen vaatteet ovat kuitenkin täysin suomalaisia ja erilaisia kuin muilla yrityksillä. Yritys käyttää runsaasti värikkäitä puuvillapolyesterikankaita, perusväreistä on saatavilla vain mustaa, valkoista, ruskeaa ja beigeä. (ibid.)

Metka Vaate suunnittelee uusia työvaatemalleja sitä mukaa kuin ideoita ja aikaa on. Metka Vaatteen yrittäjät seuraavat jonkin verran trendejä, mutta vaatteiden täytyy olla melko ajattomia, sillä malleja ei uusita kovin usein. Asiakkaat haluavat myös tilata samoja työvaatemalleja täydennyksiä varten useiden vuosien ajan, joten samoja malleja täytyy olla saatavilla. (Sievänen, 14.10.2010)

KUVA 1. Metka Vaatteen yrittäjät

KUVA 2. Metka Vaatteen tuotteita

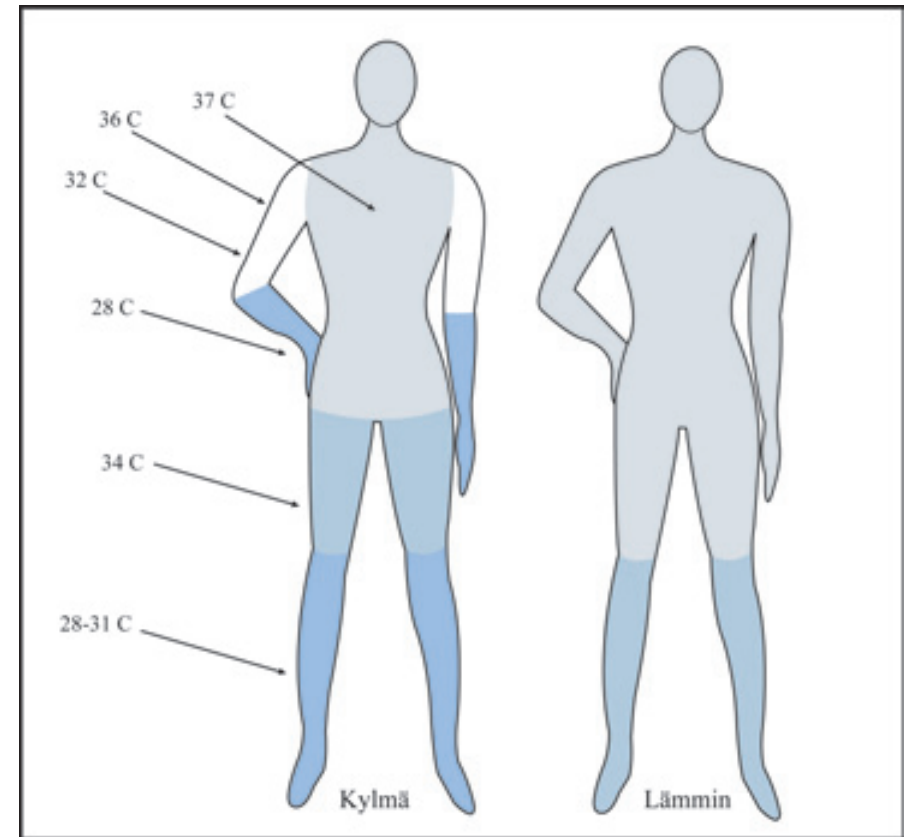
KUVA 3. Metka Vaate Oy

3 ERGONOMIA TYÖVAATETUKSESSA

Tässä luvussa perehdyn ergonomian näkökulmasta työvaatteisiin. Tarkastelun lähtökohtana on lämpöiihtyvyyden, työvaatemateriaalien, kaavoituksen ja mitoituksen tutkiminen. Aihetta olen rajannut kosmetologien työnkuvaa silmällä pitäen.

3.1 Lämpöiihtyvyys työssä

Lämpöiihtyvyys on tärkeä osa ergonomiaa, sillä sopivan lämpöiihtyvyyden kautta voidaan suunnitella toimivia vaatekokonaisuuksia. Ihmistä kuvataankin usein tasalämpöiseksi eläimeksi, jolla sisäosien lämpötila pysyy suhteellisen vakiona ympäristön lämpötilasta riippumatta. Normaali ihmisen syvälämpötila on noin 37 astetta. Lämpötila on usein matalimmillaan aamulla ja korkeimmillaan illalla. Vuorokauden aikana lämpötila saattaa vaihdella 0.5-1 asteen välillä. Ihmisen pintalämpötila voi olla hieman syvälämpötilaa alhaisempi, noin 32-33 astetta, johtuen ympäristön lämpötilasta. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 20)

KUVA 4. Ihmisen pintaosien lämpötila

Ihminen pyrkii pitämään lämpötasapainon ympäristön lämpötilan muuttuessa käyttäytymisensä avulla. Ihminen hakeutuu usein suojaan kylmältä tai kuumalta, lisää tai vähentää vaatetusta ja lisää liikkumista. Tätä kutsutaan käyttäytymislämmönsäätelyksi. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 24) Lämpöviihtyvyydellä tarkoitetaan, että ihminen on tyytyväinen ympäristön lämpöolosuhteisiin. Mikään kehon osa ei ole epämiellyttävän lämmin tai kylmä. Paikallisia epämiellyttäviä tuntemuksia voivat kuitenkin aiheuttaa veto, epätasainen vaatetus, kylmä lattia ja epäsymmetrinen lämpösäteily. Lämpöviihtyvyyteen vaikuttavat neljä ympäristötekijää, jotka ovat ilman lämpötila, keskimääräinen säteilylämpötila, ilman suhteellinen virtausnopeus ja vesihöyryn osapaine. Lisäksi viihtyvyyteen vaikuttavat vaatetuksen lämmöneristävyys ja toiminnan taso eli elimistön lämmöntuotanto. (Ilmarinen 1982, 7)

Kosmetologin työssä sopiva lämpöviihtyvyys määräytyy oikeanlaisen työvaatetuksen avulla ja huoneilman ollessa sopivan lämmin. Kosmetologin työssä liikettä syntyy yleensä erityisesti käsille, joten kädet pysyvät usein lämpiminä, vaikka työvaate olisi lyhythihainen. Talviaikaan työtakin alla on hyvä pitää pidempihaihaista trikoopaitaa, jotta epäsymmetrinen lämpösäteily ei häiritsisi työntekoa.

Ihminen tuottaa aineenvaihdunnansa avulla myös lämpöä, jolloin puhutaan kokonaisaineenvaihdunnasta tai lämmöntuotosta. Ihmisen lämmöntuoton yksikkönä pidetään W (wattia). Yksikköä W/m² käytetään myös, mikä tarkoittaa lämmöntuottoa suhteutettuna ihmisen ihon pinta-alaan. Aikuisen miehen ihon pinta-ala on noin 1.8 m². Lämmöntuotto watteina on siten W/1.8m². (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 25)

Lämmöntuotto vaihtelee laajasti vuorokauden eri aikoina. Päiväsaikaan lämmöntuotto on korkeimmillaan ihmisen ollessa aktiivisin. Myös työssä lämmöntuotto voi vaihdella työtehtävistä riippuen. Standardin ISO 8996 mukaan lämmöntuottoa voi luokitella työn raskauden mukaan:

Lepo 100 W makaaminen, istuminen

Erittäin kevyt työ 130 W esim. Kevyt istumatyö

Kevyt työ 175 W esim. Rauhallinen kävely

Keskiraskas työ 280 W esim. Reipas kävely

Raskas työ 400 W esim. Hiekan lapiointi

Erittäin raskas työ 510 W esim. Portaiden iukku

(Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 26)

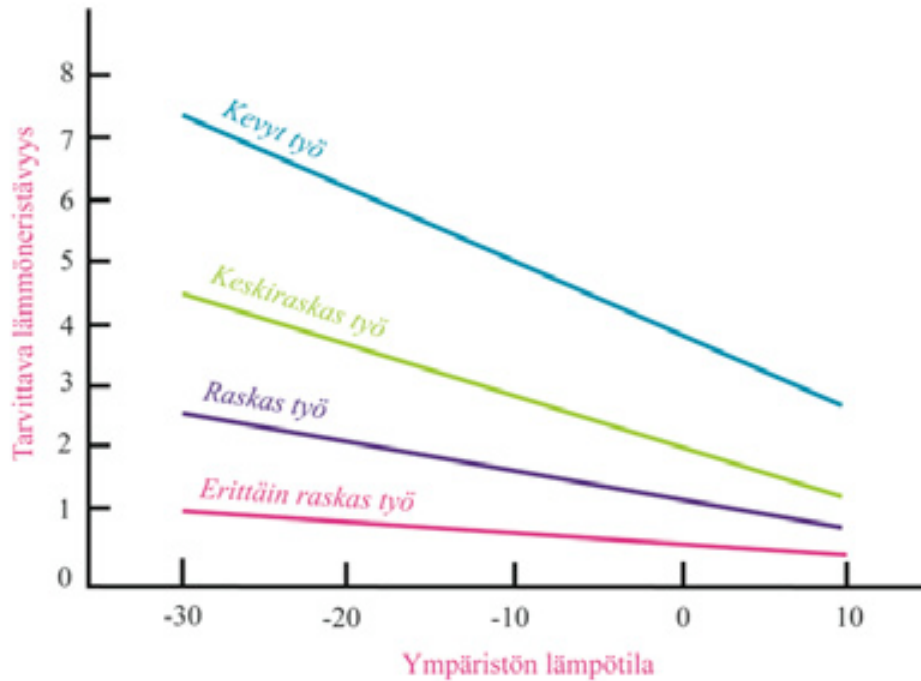
Lämmöneristävyttä voidaan määrittää kankaan lämmöneristävytenä tai vaatetuksen lämmöneristävytenä. Yleisesti käytetty yksikkö lämmöneristävyden mittauksessa on clo. Vaatetuksen lämmöneristävyys on 1 clo kevyessä istumatyössä, normaalissa huoneilmassa, jonka lämpötila on 21 astetta. Ilman suhteellisen kosteuden tulisi olla yli 50 % ja ilman virtaus 0.1m/s. Clo-arvojen laskemiseen on kehitetty myös kaava: $1 \text{ clo} = 0.155 \text{ K} \times \text{m}^2/\text{W}$. Kuvasta 6, sivulla 11 selviää yleisimpiä vaatteille annettuja clo-arvoja, joita yhteen laskemalla saadaan oikea lämmöneristävyys. (standardi ISO 9920) (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 39)

Clo-arvojen lisäksi työtä voidaan arvostella myös met-arvojen mukaan. Met-arvot ilmoittavat, kuinka raskasta työ on. 0.8 met merkitsee lepoa, kun taas 10 met merkitsee esimerkiksi metsurin työtä. Työn raskaudeltaan kosmetologien työ on noin 1.5- 2 met. (Ilmarinen, 1982, s. 16)

Kosmetologien työ on kevyttä istuma- ja seisomatyötä, noin 150 wattia. Kosmetologien vaatetus koostuu pääosin työtakista, pitkistä housuista, aluspaidasta ja alusvaatteista. Tällöin vaatetuksen lämmöneristävyden tulisi olla 1 clo normaalissa huonelämpötilassa.

Vaatteen läpi lämpö siirtyy ympäristöön säteilemällä, kosteuden haihtumisen avulla, kuljettumalla sekä johtumalla. Vaatteen avulla vähennetään elimistön tuottaman lämmön siirtymistä ympäristöön. Tähän vaikuttavat vaateen lämmöneristävyys, vesihöyrynläpäisy ja ilmanläpäisevyys. Lämmöneristeistä parhain on kuitenkin kuiva, liikkumaton ilma. Liikkumaton ilmakerros muodostaa ihmisen ympärille lämmöneristeen. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 32)

Tarvittava vaatetuksen lämmöneristävyys erilaisissa töissä ja ympäristön lämpötiloissa

KUVA 5. Lämpötasapaino eri töissä

Vaatekappale	clo-arvo
Alusvaatteet	
Aluspaita, hihaton	0.06
Aluspaita, pitkähihainen	0.10
Alushousut, lahkeettomat	0.05
Alushousut, pitkälahkeiset	0.10
Alusasu, puuvillainen	0.44
Alusasu, polypropeeninen	0.35
Paita	
Ohut, lyhyet hihat	0.14
Ohut, pitkät hihat	0.22
Paksu, lyhyet hihat	0.25
Paksu, pitkät hihat	0.29
Liivit	
Ohuet	0.15
Paksut	0.29
Pitkät housut	
Ohuet	0.26
Paksut	0.32
Villapusero	
Ohut	0.20
Paksu	0.37
Pikkutakki	
Ohut	0.22
Paksu	0.49
Sukat	
Nilkkasukat	0.04
Polvisukat	0.10

KUVA 6. Erilaisia clo-arvoja

3.2 Työvaatemateriaalit

Työvaatteen täytyy kestää kovaa kulutusta ja korkeita pesulämpötiloja, siksi työvaatteen materiaalilla on suuri merkitys vaatteen toimivuuteen. Kankaat valmistetaan joko pelkästään kuiduista tai kuiduista ja niistä kehrätystä langasta. Kankaan ominaisuuksiin vaikuttavat kuidun ominaisuudet, langan ominaisuudet, tuotteen valmistustapa, tekstiilin rakenne, värjäys ja viimeistys. (Mäkinen, Antikainen, Ilmarinen, Tammela & Hurme 1996, 50)

Tekstiilikuidut ovat joko luonnonkuituja, kuten puuvilla tai kemiallisesti valmistettuja kuituja, kuten polyesteri. Työvaatekankaissa käytetään yleisimmin puuvillaa, villaa, polyesteria, polyamidia ja aramideja. Yleisesti ottaen työvaatekankaat ovat sekoitekankaita, jolloin niiden laatu ja lujuus paranee sekä hinta alenee. Tällöin vaatteet pysyvät myös paremmin muodossaan ja kankaalle on helpompi tehdä erilaisia viimeistyksiä. (Mäkinen ym. 1996, 53)

Kuitujen kemiallista ja fysikaalista rakennetta on mahdollista muuttaa, jolloin saadaan aikaan muun muassa elastisia, kuumuutta kestäviä, palamattomia ja sähköistymättömiä kankaita. Kuidun pituudella on myös merkitystä kankaan laatuun. Luonnonkuidut ovat usein 10 - 400 mm pitkiä, kun tekokuitujen pituuteen voidaan vaikuttaa valmistusvaiheessa. Filamenteistä, eli pitkistä ja yhtäjaksoisista kuiduista syntyy sileitä kankaita. (Mäkinen ym. 1996, 53)

Katkokuidut ovat puolestaan lyhyitä, joita saadaan filamenttejä pilkkomalla. Puuvilla- ja villakuidut ovat myös katkokuituja. Langan kuitupituus vaikuttaa kankaan nyppyyntymiseen, tuntuun, pintarakenteeseen, kestävyYTEEN ja laskeutuvuuteen. (Mäkinen ym. 1996, 53)

	Kuivutusyyppi	Kuulumuksenkestävyys	Kosteuden sitomiskyky	Mitapysyvyys	Pestävyys, pesälämpötila	Syntyvyys	Polttaminen	Hoponkestävyys	Emäksenkestävyys	Sähkösäilyvyys
Puuvilla	Kohtalainen	Suuri	Huono	Kohtalainen 95-100	Herkkä	Nopea, hiltty	Erittäin huono	Hyvä	Pieni	
Viskoosi	Kohtalainen	Erittäin suuri	Huono	Kohtalainen 80	Herkkä	Nopea, hiltty	Erittäin huono	Hyvä	Pieni	
Villa	Huono	Erittäin suuri	Huono	Vaikea 30-40	Vaikeahko	Hidas, hiltty	Hyvä	Erittäin huono	Kuivana suuri	
Silkki	Huono	Suuri	Huono	Vaikea 30	Vaikeahko	Hidas	Hyvä	Huono	Suuri	
Asetaatti	Kohtalainen	Kohtalainen	Riittävä	Helppo 30	Herkkä	Nopea, sulaa	Huono	Riittävä	Keskinkertainen	
Polyamidi	Erittäin hyvä	Pieni	Hyvä	Helppo 30-60	Vaikeahko	Nopea, sulaa	Hyvä	Hyvä	Suuri	
Polyesteri	Erittäin hyvä	Erittäin pieni	Hyvä	Helppo 30-60	Vaikeahko	Nopea, sulaa	Hyvä	Hyvä	Suuri	
Polyakryyli	Hyvä	Erittäin pieni	Hyvä	Helppo 30-60	Herkkä	Nopea, sulaa	Hyvä	Hyvä/ Riittävä	Suuri	
Polypropeneeni	Erittäin hyvä	Erittäin pieni	Hyvä	Helppo 30-60	Herkkä	Nopea, sulaa	Erittäin hyvä	Erittäin hyvä	Suuri	
Polyvinyylikloridi	Kohtalainen	Erittäin pieni	Hyvä	Helppo 30	Vaikeahko	Hidas	Hyvä	Hyvä	Suuri	

KUVA 7. Materiaalien ominaisuuksia

Työ- ja suojavaatekankaana käytetään yleisimmin sekoitekangasta, jossa on 60 % puuvillaa ja 40 % polyamidia/polyesteria. Myös sekoitekankaat, joissa on mukana elastaania puuvillan ja polyesterin lisäksi ovat yleisiä. Polyesteri lisää kankaan kestävyyttä, pysyy hyvin muodossaan ja kestää vesipesun. Puuvillapolyesterista valmistetaan usein työtakkeja, paitoja, housuja ja hameita. (Mäkinen ym. 1996, 62)

Kangasta on usein saatavana eri paksuisena ja erilaisin viimeistyksin. Kankaaseen voidaan valita muun muassa pehmeä tai kova viimeistys, jolloin kangasta voidaan käyttää paremmin eri tarkoituksiin. Kosmetologien työvaatteissa käytetään suurimmaksi osaksi nimenomaan puuvillapolyesteria sen hyvien ominaisuuksien vuoksi. Eri materiaalien ominaisuuksia on esillä kuvassa 7. Kankaille laaditaan usein erilaisia standardeja parantamaan niiden ominaisuuksia. Luvut 3.2.1 ja 3.2.2 käsittelevät erilaisten standardien merkitystä työvaatetuksessa.

Metka Vaatteen kankaat ovat myös materiaaliltaan puuvillapolyesteria. Joustamattomassa kankaassa on 65 % polyesteria ja 35 % puuvillaa. Joustavassa kankaassa on 60 % puuvillaa, 36 % polyesteria ja 4 % elasto-olefiinia. Joustava kangas on hyvä erityisesti työhousuihin käytettäväksi, jotta housut olisivat mukavat päällä eivätkä ne kiristä. Metka Vaate käyttää kankaissaan kovaa viimeistystä, jotta kangas ei nyppyyntyisi ja olisi kestävämpää. Kangas kuitenkin pehmenee heti ensimmäisessä pesussa, joten vaatteita on miellyttävä käyttää.

3.2.1 Työvaatemateriaalien standardit

Työvaatteiden materiaalit on standardoitu tarkasti, jotta työvaatteet olisivat mahdollisimman turvallisia ja toimivia käyttää eri työoloissa. Suomessa tekstiili- ja vaatetusalan standarsoinnista vastaa TEVASTA ry, joka on tekstiili- ja vaatetusteollisuuden perustama yhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on laatia kansallisia ja kansainvälisiä standardeja kaupan, teollisuuden, kuluttajien ja tutkimuksen piiriin. TEVASTA ry on toiminut vuodesta 1969 alkaen. (Markula 1999, 267)

Suomen standartoimisliitto SFS vastaa TEVASTAn laatimien standardien julkaisemisesta, vahvistamisesta ja myynnistä. TEVASTA on SFS ry:n jäsen. Standardilla tarkoitetaan asiakirjan muotoon laadittua, yhteisesti sovittua ratkaisua useasti toistuvan tehtävän yhdenmukaisuuden suorittamiseksi. Standardit ovat asiakirjoja, jotka ovat yleisesti saatavilla olevia suosituksia. Jotkut standardit voidaan määrätä pakollisiksi, jos ne liittyvät ihmisen terveyteen tai turvallisuuteen. (Markula 1999, 268)

Standardeja on niin kansallisia kuin kansainvälisiäkin. Suomalaisten standardien tunnus on SFS, johon liitetään juokseva numero. Eurooppalaiset standardit ovat EN-standardeja, jotka ovat Suomelle myös merkittäviä Suomen kuullessa Euroopan standardoimisjärjestöön. Yleisesti ottaen Suomessa käytetäänkin myös SFS-EN xxxx standardin tunnusta. Nämä standardit julkaistaan usein vain englanninkielellä. (Markula 1999, 268)

Kansainvälisten ja maailmanlaajuisten standardien tunnus on ISO. Standardeja otetaan usein muuttumattomina eurooppalaisten ja suomalaisten käyttöön. Standardien tunnus on EN ISO xxxx tai Suomessa käytetty SFS-EN ISO xxxx, joita ovat esimerkiksi tekstiilien värinkestojen standardit. Eri maiden yhteistyön vuoksi on tärkeää, että standardit ovat yhtenäisiä kaikkialla. (Markula 1999, 268)

Työvaatetuksessa tärkeimpiä standardeja ja testausmenetelmiä ovat kankaan hankauksenkesto, mittamuutokset vesipesussa, kankaan neliömassa, värin pesunkesto ja värin hankauksenkesto. Metka Vaate valitsee materiaalitoimittajien testaamia kankaita tuotteisiinsa, vaikkakin he haluavat aina itse testata kankaan oikean laadun. He ompelevat kankaista koevaatteita, joita he testaavat työoloissa ja koekäytössä. Siispä en ole itse halunnut lähteä testaamaan Metka Vaatteen kankaita.

On kuitenkin tärkeää huomioida, millaisia testejä työvaatekankaan tulisi läpäistä. Työssäni olen halunnut raportoida yleisimmistä työvaatemateriaalien standardeista, sillä työvaatetuksen tulee kestää eri tavalla kulutusta kuin tavallisten käyttövaatteiden. Olen perehtynyt vain sisätyössä käytettävien kankaiden standardeihin.

3.2.2 Erilaisia standardeja

Tässä luvussa esittelen yleisimpiä työvaatekankaille tehtäviä kokeita. Standardit ovat hyvin tärkeitä työvaatevalmistajille, sillä niiden avulla voidaan erottaa huono materiaali erittäin hyvästä ja toimivasta materiaalista. Hyvä materiaali on työvaatetuksessa ensiarvoisen tärkeä, sillä vaatteen tulee kestää lukuisia pesuja korkeissa lämpötiloissa ja kestää myös kovaa kulutusta. Hyvän materiaalin erottaa huonosta materiaalista yleensä ainoastaan erilaisten testien avulla.

SFS-EN 29073 Neliömassa

Neliömassa vaikuttaa tuotteen tuntuun olennaisesti, siispä kyseinen standardi on erittäin tärkeä vaatetuksessa. Neliömassa tarkoittaa tuotteen pinta-alan massaa. Tuotteesta tulee sitä vahvempi, mitä suurempi luku on samoista raaka-aineista olevilla tuotteilla. Testissä punnitaan useita samankokoisia näytteitä ja lasketaan niille erikseen neliömassa. (Markula 1999, 271)

SFS-EN 20105-C03 (60 astetta) Värin pesunkesto

Värien pesunkestolla testataan, kuinka tuotteen värit kestävät eri pesulämpötiloja. Tuotteita testaan 30- 95 asteen välillä. (Markula 1999, 272)

Kotioloissa tuotteita voidaan testata keittämällä kattilassa hieman vettä ja lisäämällä sinne pesuainetta ja muutama kangasnäyte toisiinsa harsittuina. Harsitussa kanganäytepaketissa tulee olla testikangas, tekokuitukangasta ja valkoista puuvillakangasta. Näytepaketti avataan puolen tunnin kuluttua, jonka jälkeen värin pesunkesto arvostellaan asteikolla 1-5.

Testin tulisi olla harmaavalkoasteikolla mielellään 3-5. Muulloin tuotteessa on ilmoitettava maininnat ”pestävä erillään” tai ”värit muuttuvat”. (Markula 1999, 273)

SFS-EN ISO 105-X12 Värin hankauksenkesto

Värin hankauksenkestossa tuotetta hangataan kuivalla ja märällä testikankaalla. Yleisesti ottaen puuvillaisten kankaiden hankauksenkesto on huonompi kuin muilla kankailla. Tuotetta voidaan hangata Crockmeter-hankauslaitteen avulla tai manuaalisesti. Värin hankauksenkeston tulisi olla kuivana arvoltaan 3-4 ja märkänä 2-3, jolloin se on riittävä useimmille tuotteille. (Markula 1999, 274)

SFS-EN 25077 Mittamuutokset vesipesussa

Kun tekstiilituotteita pestään, tapahtuu niissä yleensä venymistä tai kutistumista. Mittamuutoksiin vaikuttavat pesuaineen emäksisyys, mekaaninen muokkaus, pesulämpötila ja kuivaustapa. Tuotteet tulisikin oikoa oikeaan muotoonsa laittaessa niitä kuivumaan. (Markula 1999, 277) Kankaiden mittamuutoksia vesipesussa voidaan tarkkailla piirtämällä kankaaseen esimerkiksi 10 cm x 10 cm alue. Kankaan pesun jälkeen alue voidaan mitata ja todeta, onko kutistuvuutta tapahtunut.

Neuloksien mittamuutokset määritetään eri tavalla kuin kankaiden. Kankaille on olemassa yleisiä laatustandardivaatimuksia, joita TEVASTA ry on laatinut muun muassa tuotekehityksen avuksi. Sisätyövaatetuksessa tärkeimpiä lukuja ovat housukankaiden, paita- ja paitapuserokankaiden, ohuiden paita- ja paitapuserokankaiden sekä hamekankaiden kutistuvuus ja venyvyys. Housukankaat saavat kutistua tai venyä korkeintaan 2.5 %. Paita- ja hamekankaat saavat puolestaan kutistua 4 % ja venyä 2 %. (Markula 1999, 278)

SFS 4328 Kankaiden hankauksenkeston määrittäminen

Tuotteen kulutuskestävyyttä voidaan mitata erilaisilla hankaavilla laitteilla. Testissä voidaan verrata eri materiaaleja toisiinsa, mutta tuotteen kestävyyttä käytössä ei saada tutkittua. Tutkittavaa kangasta hangataan standardivillakankaalla Martindale-laitteen avulla. Laitteeseen voidaan asettaa muutama kangasnäyte, jolloin laite pyörittää kangasnäytteitä laitteessa tiettyjen satojen tai tuhansien kierroksien ajan. Testaustuloksena ilmoitetaan kankaan puhkikulumiseen tarvittut kierrokset sekä käytetty paine. (Markula 1999, 282)

Standardien avulla saadaan tärkeää tietoa kankaan soveltuvuudesta eri työtilanteisiin. Standardien avulla voidaan testata myös esimerkiksi kankaan ilmanläpäisykykyä, vedenhylkivyyttä ja paloherkkyyttä. Yleensä materiaalien testaukset suoritetaan erityisissä laboratorioissa, mutta myös kotikonstein on mahdollista saada aikaan yhtä hyviä tuloksia.

3.3 Työvaatteen mitoitus ja kaavoitus

Jotta työvaate olisi onnistunut, täytyy sen istua hyvin käyttäjälleen. Vaatteen mitoitukseen ja malliin vaikuttaa paljolti vaatteen käyttötarkoitus. Vaatteen täytyy antaa tiettyä liikkumisen vapautta, mutta vaate ei kuitenkaan saa olla liian suuri. Siispä ihmisen liikkeet tulee huomioida kaavoituksessa ja mitoituksessa.

Vaatteiden mitoitus vaihtelee eri maiden välillä. Esimerkiksi eurooppalaiset ovat usein kookkaampia kuin aasialaiset, joten aasialaisten vaatteet ovat mitoitukseltaan pienempiä. Naisten vaatteissa on pitkään suosittu PASSELI-mittataulukkoa, mikä ei kuitenkaan enää vastaa nykyajan naisten mittoja. Niin naisten kuin miestenkin mitat ovat kasvaneet työn ollessa tänä päivänä pitkälti istumatyötä. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 96)

Naistenvaatetuksen mittataulukot uudistettiin vuonna 2001, mikä perustui tutkimukseen, eri-ikäisistä naisista otettuihin mittoihin. Mittaustuloksissa havaittiin suomalaisten naisten vartalon pituuden, vyötärön, rinnan ja lantionympäryksen muuttuneen. Tuloksena syntyi naisten N-2001 mittataulukko. Mittaaulukoita uudistetaan myös kansainvälisesti. (ibid.)

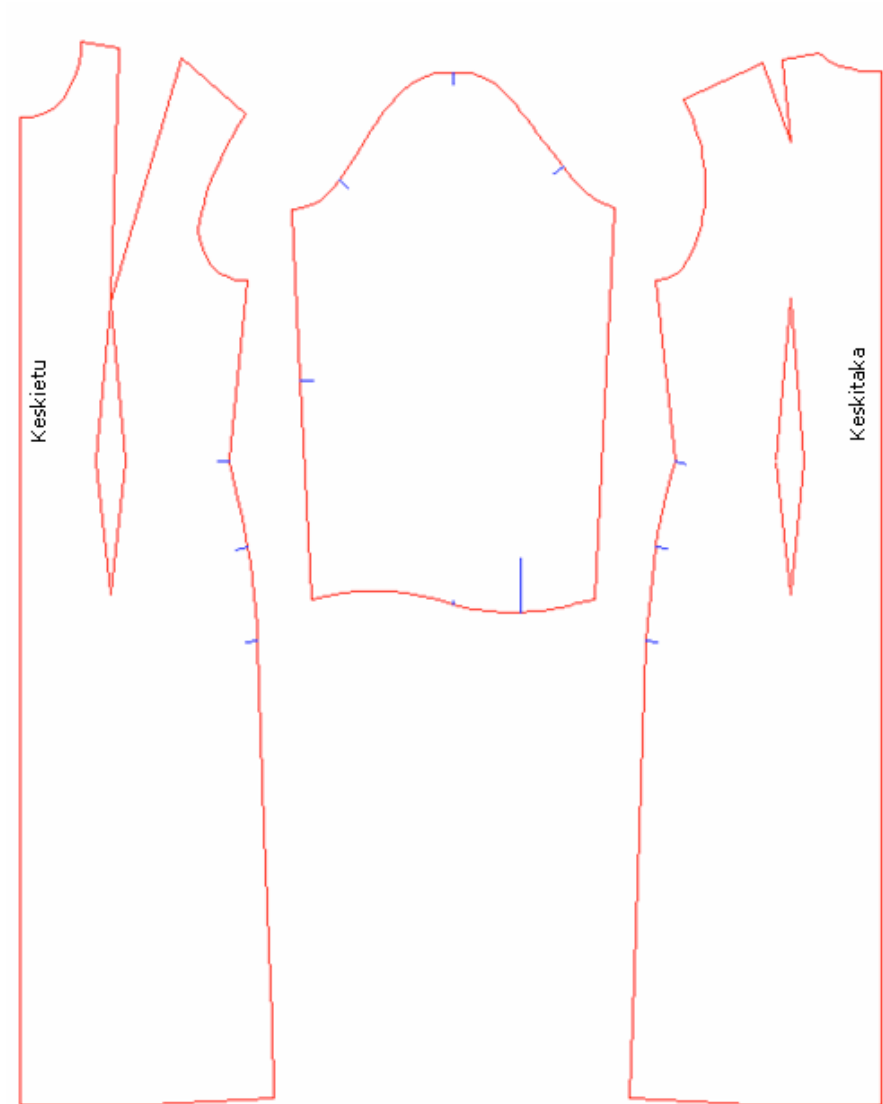
Metka Vaate on luonut aivan oman mittataulukkonsa yritykselleen kesällä 2010, joka perustui heidän tekemäänsä tutkimukseen Metka Vaatteen asiakaskunnasta. Valmiit mittataulukot eivät vastanneet heidän asiakkaidensa vartalon mittoja, joten oman mittataulukon luominen oli järkevä ratkaisu. Mittataulukko on osoittautunut hyvin toimivaksi. Usein ihmisillä on myös vartalo, jossa esimerkiksi yläosa on kokoa xs ja alaosa on kokoa m. Tällaisia vartalotyypppejä on vaikeampi saada sopimaan mittataulukkoon suurien kokoerojen vuoksi.

Lähtökohtana työvaatteen, kuten muidenkin vaatteiden kaavoittamisessa on aina peruskaava. Peruskaava pohjautuu aina vartalosta otettuihin mittoihin, kuten rinnanympärykseen, lantion ympärykseen ja vyötärön ympärykseen. Myös työssä tehtävät liikkeet on huomioitava kaavoituksessa. Peruskaava on tasomainen kaava, johon on siirretty tietyssä järjestyksessä vartalosta otetut mitat. Peruskaavan tarkoituksena on toistaa vartalon muoto mahdollisimman vähin muotolaskoksin ja leikkauksin. (Kuva 8, sivu 19.) (ibid.)

Peruskaavassa on mukana tietyt väljyydet, joiden suuruus vaihtelee vaatteesta riippuen. Esimerkiksi tuulitakissa on paljon väljyyttä, kun taas alusasussa ei lainkaan. Väljyyden tehtävänä on jättää riittävästi tilaa esimerkiksi hengittämiselle ja muille tavallisille liikkeille. Oikeanlaisten väljyyksien merkitys kasvaa kankaan ollessa joustamatonta.

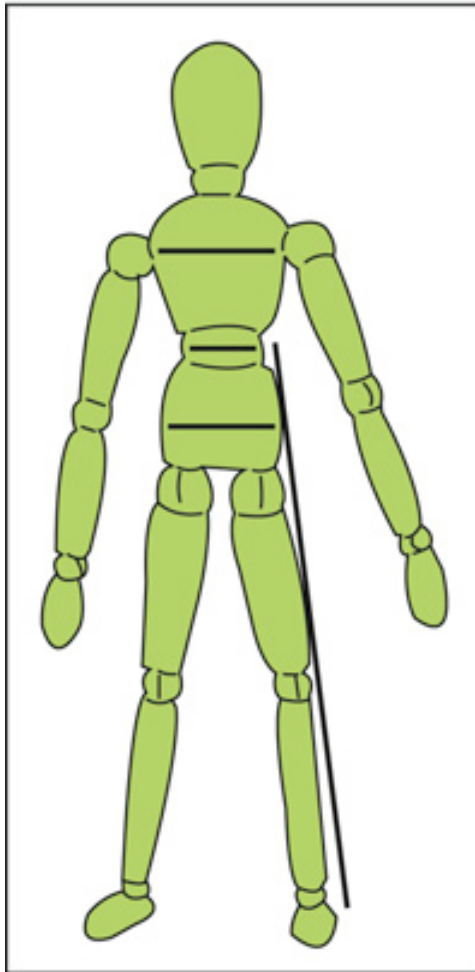
Vaatteiden mitoituksessa on huomioitava erikokoiset ja -pituiset ihmiset sekä raajojen pituudet. Takkien ja hihojen pituuksissa ei ole vielä huomiota yksilökohtaisia mittoja. Vaatteelle valitaan sopivat väljyydet mittaamalla ihmisestä staattisia ja dynaamisia mittoja. Staattiset mitat otetaan ihmisen seistessä paikallaan, kun taas dynaamiset mitat otetaan ihmisen liikkuessa tyypillisimpiin työasentoihin. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 97)

Staattisten ja dynaamisten mittojen erot voivat olla hyvinkin suuria, siksi dynaamisten mittojen ottaminen on tärkeää työvaatetta kaavoittaessa. Erityisesti kaikki ääriasennot tulee huomioida työvaatekaavoituksessa, jotta vaate ei kiristäisi mistään kohtaa. Hyvä kaavoitus parantaa vaatteen ergonomiaa ja lisää työ mukavuutta. (ibid.)

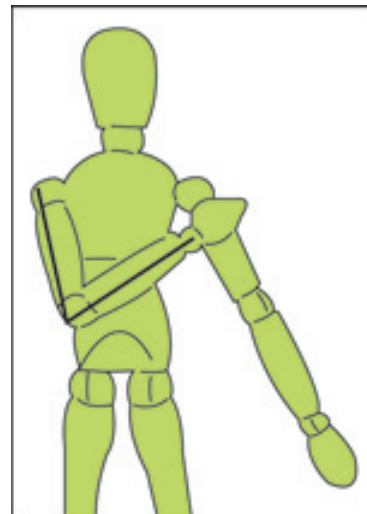

KUVA 8. Puvun peruskaava

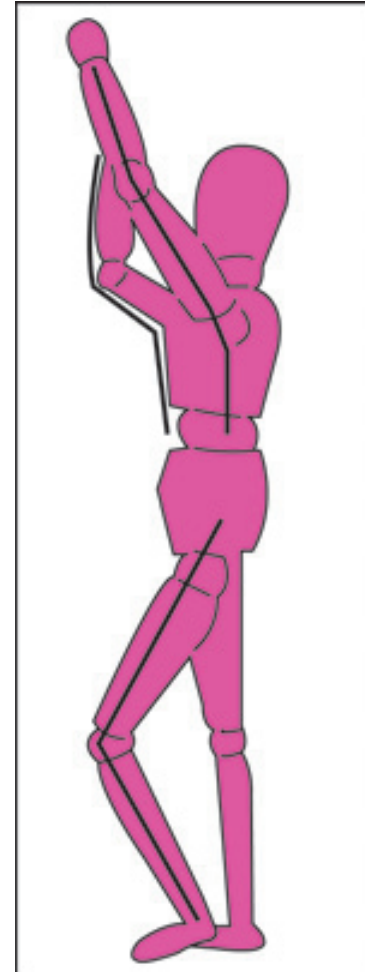
Staattisia mittoja ovat muun muassa rinnan ympäryys, vyötärön ympäryys, lantion ympäryys, sivun pituus, käsivarren pituus, selän pituus, selän leveys ja jalan sisäpituus.

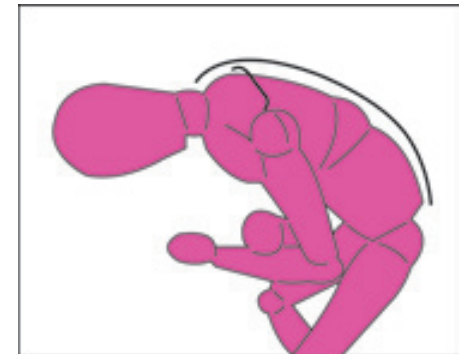
KUVA 9. Staattinen asento

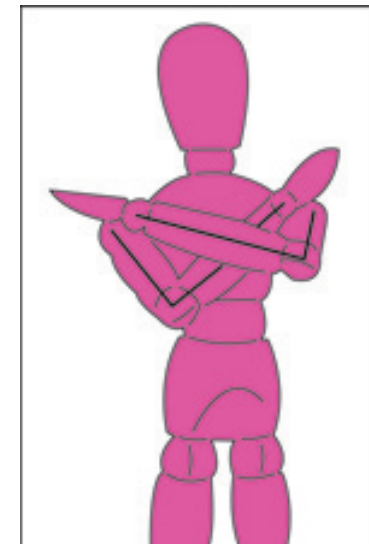
KUVA 10. Käsivarren pituus

KUVA 11. Sivun pituus
jalka koukistettuna

KUVA 12. Selän pituus kumartuneena

KUVA 13. Käsivarsien pituus

Dynaamiset mitat otetaan yleensä merkitsemällä henkilöön pisteitä, joiden välimatkaa mitataan. Oikeanlaiset väljyydet saadaan tuotteeseen, kun materiaali sekä vaateen käyttötarkoitus on tiedossa. Muoti vaikuttaa osaltaan myös työvaatteiden väljyyksiin. Tänä päivänä suurin osa työvaatteista on niukempilinjaisia kuin aikaisemmin. Tällöin on erityisen tärkeää huomioida, ettei vaate kiristä erilaisissa työliikkeissä. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 102)

Vaateen väljyydet keskitetäänkin nykyään niille kohdin, joissa väljyyttä tarvitaan. Työvaatteissa käytetään usein erilaisia laskoksia, joilla saadaan aikaan kapealinjainen vaate, mutta myös tarpeeksi väljyyttä esimerkiksi yläselkään. Mikäli tuotteessa ilmenee repeämiä ja kulumia, ei se luonnollisestikaan palvele käyttötarkoitustaan. (ibid.)

Esimerkiksi kosmetologien työvaatetuksessa erityistä huomiota tulee kiinnittää hihan toimivuuteen, vaateen paikoillaan pysymiseen vyötäröllä sekä housujen vyötärön korkeuteen. Vaateen hiha ei saa kiristää, vaan käsillä tulee olla tilaa liikkua. Myös yläselässä tulee olla tarpeeksi väljyyttä.

Vaate ei saa kiertyä epämukavasti työtehtävien aikana, vaan sen on pysyttävä paikoillaan vyötärön kohdalta. Myös housujen vyötärön on ulotuttava miltei vyötärölle, jotta henkilön kyykistyessä housut pysyvät ylhäällä. Kapealinjaisten housujen kaavoituksessa on huomioitava sopivan haarakaaren lisäksi, että housuissa on tarpeeksi yleisväljyyttä.

Kosmetologien työasennot ovat istuma- ja seisoma-asentoja, joten työvaateen tulisi toimia molemmissa asennoissa. Yläosa ei saa kiristää lantion kohdalta istuessa, eikä housun vyötärö saa toisaalta kohota liian ylös. Myös seistessä vaateen on oltava edustava ja sopivan kokoinen. Hiha ei saa päättyä kyynärtaipeeseen, sillä silloin se hankaa ihoa. Vaateen helma ei myöskään saa olla liian pitkä, jolloin helman kanssa on hankala istua ja kävellä.

4 TYÖVAATESUUNNITTELUN HISTORIAA

4.1 Työvaatteiden kehitys Suomessa

Työvaatteina pidettiin 1800-luvun loppuun asti pääosin tavallisia arkivaatteita. Vanhoja, jo huonoksi menneitä vaatteita pidettiin jopa tehdastyössä työasuna. Vanhimpiin työvaatteisiin kuuluu nahkaesiliina, jota käytettiin likaisissa töissä, kuten lasitehtaalla. Länsi-Euroopassa nahkaesiliina oli suojavaate jo keskiajalla, mutta pohjoismaihin nahkaesiliina tuli 1500-luvulla. (Mäkinen ym. 1996, 12)

KUVA 14. Nahkaesiliina

Naisilla työvaatteena toimivat 1800-luvun loppuun saakka erilaiset esiliinat, jotka oli tehty työnkuvaa vastaaviksi. Esiliinojen mallit ja materiaalit vaihtelivatkin työolojen mukaan. Työesiliinat olivat isoja ja leveitä, jotta ne suojaisivat hyvin lialta. Esiliinoissa oli myös erilaisia taskuja, joihin laitettiin työvälineet. Työesiliinat olivat myös alttiita muotivirtauksille. (ibid.13)

Työsuojelulainsäädäntö sai Suomessa alkunsa vuonna 1889. Tällöin ammattitarkastajat ryhtyivät valvomaan asetusta, joka koski teollisuusammatteissa työskentelevien suojelua. Samana vuonna julkaistiin myös artikkeli sopimattomista työvaatteista Suomen teollisuuslehdessä, jolloin työvaatetuksen turvallisuustekijät tuotiin esiin ensimmäistä kertaa julkisesti. (ibid.14)

Lainsäädännön piiriin työvaatetus kirjattiin ensimmäisen kerran vuonna 1908. Laki koski ensimmäisenä leipomotyöntekijöitä, joiden tuli pukeutua valkeaan, pesunkestävään puhtaaseen työpukuun, jota sai käyttää vain työssä. Vuonna 1914 annettiin uusi asetusta ammattinvaaroilta suojelemisesta. Tällöin työpaikoilla tuli olla tarvittavat pesu- ja pukuhuoneet. Vähitellen työ- ja arkivaatetus erkanivat toisistaan ja alkoi syntyä uusi työvaatteiden pukeutumiskulttuuri. (ibid.14)

Työvaatetukseen toi parannusta vuonna 1930 annettu työturvallisuuslaki, joka määrää työnantajan olevan velvollinen hankkimaan alaisilleen sopivat työasut ja muut tarpeelliset suojeluvälineet. Vuonna 1958 annettiin uusi työturvallisuuslaki, minkä jälkeen lakiin on tehty paljon eri muutoksia. (Mäkinen ym. 1996, 15)

Vuonna 1989 tuli voimaan eurooppalaiset direktiivit suojavaatteista. 1990-luvulla ovat valmistuneet yhdenmukaiset standardit erilaisilta vaaroilta suojaaville vaatteille. Standardit sisältävät eri testausmenetelmiä, vaatimuksia toimivuudesta ja suojauksesta. Nämä standardit kehittyvät kokoajan, tulee uusia standardeja ja myös vanhoja standardeja päivitetään. (ibid.)

Vähitellen työvaatetus on jakaantunut arki-, suoja- ja ammattivaatetukseen. Työvaatetus valitaan työolojen mukaan. Arkivaatetusta käytetään aloilla, joissa ei tarvita erillistä suojavaatetusta. Ammattivaatetus tarkoittaa vain tietyn ryhmän työvaatetusta, jolloin vaatetuksella on myös helppo erottaa eri ammattiryhmiä toisistaan. Esimerkiksi lääkärin tunnistaa valkoisesta pitkästä takista, kun taas poliiseilla on usein siniset haalarit yllään.

Suojavaatteina naisilla on usein työtakki, kun taas miehillä haalari. Haalarit yleistyivät 1930-luvulla, jolloin haalareita oli kahta tyyppiä, umpihaalarit ja lappuhaalarit. Umpihaalarit ovat olleet esikuvana muun muassa tämän päivän poliisien haalareille. (ibid.16)

Naisten työtakit ovat kehittyneet 1920-luvulta alkaen, jolloin muun muassa paperiteollisuuden naiset pitivät erilaisia työtakkeja. Sotavuodet ja pula-ajat hidastivat työvaatteiden kehitystä. Teollisesti valmistetut työtakit yleistyivätkin vasta 1950-luvulla. Naisten työtakit ovat aina olleet alttiita muudille. Työtakkien pituudet ja materiaalit ovat vaihdelleet vuosikymmenten saatossa. (ibid.16)

Työvaatteiden yleistyessä täytyi niihin löytyä myös sopiva materiaali. Niinpä 1960-luvulla alettiin arvostaa helppohoitoisuutta, jolloin vaateen voi pestä illalla ja laittaa päälle kuivana aamulla. Tekokuidut valtasivat vaatemarkkinat, sillä kangas kesti hyvin. Tekokuidut eivät kuitenkaan sopineet sellaisenaan kaikille ammattiryhmille esimerkiksi niiden tulen arkuuden vuoksi. (Mäkinen ym. 1996, 17)

Tekokuitukankaita oli saatavissa erilaisissa kirkkaissa väreissä, jolloin työvaatteiden muodotkin muuttuivat. Työvaatteista alkoi tulla kapealinjaisia ja materiaalia säästettiin. Työvaatteissa oli epämukava työskennellä niiden ahtauden ja hiostavuuden vuoksi. (ibid.)

Nykypäivänä työvaatesuunnittelijoiden on tiedettävä käyttäjien tarpeet, osattava löytää oikeanlaiset materiaalit ja suunnitella myös kustannustehokkaita vaatteita. Työvaatetus on nykyään osa yrityksen imagoa sekä osa viihtyisää ja turvallista työympäristöä, jonka avulla kuluttaja saa tietyn käsityksen yrityksestä. Työpaikoilla ei työskennellä enää välttämättä samanlaiseen massaan pukeutuneena, vaan työvaatetuksella on mahdollista erottua yrityksen eduksi.

4.2 Suomalaiset työvaateyritykset

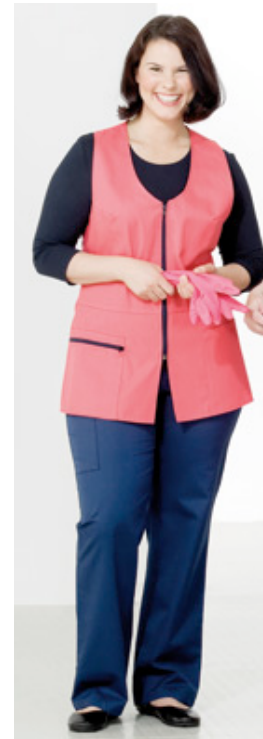
Suomalainen vaateteollisuus on erikoistunut vuosien saatossa erityisesti työvaatetukseen. Suomessa toimii useita palvelualaan keskittyneitä työvaateyrityksiä, joita ovat Metka Vaatteen lisäksi muun muassa E. Laiho Oy, P&M design Oy, Image Wear Oy, Standa Oy ja Lindström Oy.

Näistä työvaateyrityksistä vanhin on E.Laiho Oy, joka on aloittanut toimintansa jo vuonna 1954. Yritys on perheyritys, jonka Esko Laiho perusti aikoinaan Lohjalle. E. Laiho Oy valmistaa kevyitä työvaatteita palvelu- ja terveydenhoitoaloille. Yrityksen tuotanto on vielä nykyäänkin Suomessa. (Lappalainen, Almay 1996, 45)

Image Wear Oy on myös perheyritys, joka perustettiin vuonna 1959. Yritys toimii Tampereella ja yrityksellä on omia työvaateliikkeitä ympäri Suomea. Image Wear Oy tarjoaa työvaatteita niin palvelualoille kuin teollisuuteenkin. (15.02.2011 Imagewear.eu)

Pii Sarpanevan ja Maj Kuhlefeltin vuonna 1971 perustama työvaateyritys P&M design Oy on erittäin arvostettu yritys, sillä hyvällä ammattitaidolla suunniteltuja työvaatteita ei tuohon aikaan ollut kunnolla saatavilla. Sarpaneva ja Kuhlefelt valmistuivat 1950-luvulla Taideteollisesta Korkeakoulusta, jonka jälkeen he suunnittelivat useille tuotemerkeille vaatteita. Vuonna 1968 he saivat suunniteltavakseen Hotelli Hesperian henkilökunnan työvaatetuksen, jolloin he totesivat, ettei Suomesta eikä ulkomailta löytynyt kunnollisia työvaatteita. (Lappalainen, Almay 1996, 61)

Sarpaneva ja Kuhlefelt perustivat oman P&M Design yrityksensä ja he suunnittelivat lukuisia työvaatteita eri yrityksille. Yrityksen alku oli hankalaa, sillä vaatevalmistajat eivät uskoneet työvaatealaan. Sarpanevaa ja Kuhlefeltiä voidaan pitää varsinaisina uranuurtajina, sillä he loivat pohjan suomalaiselle design työvaatetukselle. Yrityksen tuotteita myytiin suuria määriä myös ulkomaille, kuten Yhdysvaltoihin. Vuonna 1984 Sarpaneva ja Kuhlefelt saivat TEVA-alan tunnustuspalkinnon tuotekehitystyöstään. P&M design Oy vaattettaa tänä päivänä terveydenhoito- ja palvelualoja. (Lappalainen, Almay 1996, 61)

KUVA 15. E. Laiho Oy

KUVA 16. Image Wear Oy

KUVA 17. P&M Design Oy

Lindström Oy on monipuolinen yritys, joka on vasta viime vuosina keskittynyt laajemmin työvaatetukseen. Vuonna 1848 perustettu Lindström toimi aluksi tekstiilivärjäämönä, sittemmin laitospesulana ja puhtauspalveluyrityksenä. Vuonna 2000 Lindström Oy sai vuokratekstiilien rinnalle omat myyntituotteet. Lindström Oy:llä on tytäryhtiöitä ympäri Eurooppaa ja Aasiaa. Lindström Oy:ltä löytyy työvaatteita niin naisille kuin miehillekin sisä- ja ulkotöihin. (15.02.2011 Lindstrom.fi)

Standa Oy on tamperelainen työvaateyritys, joka vaatteita laajasti eri ammattiryhmiä. Yrityksestä löytyy työvaatteita niin ulko- kuin sisätöihin. Standa vaatteita muun muassa sairaanhoitajia, toimistotyöntekijöitä, kokkeja ja siivoojia. Yritykseltä löytyy valmiita työvaatemalleja, mutta yritys myös suunnittelee asiakkaan toiveen mukaisia vaatteita. 2000-luvun lopulla Standa Oy osti Promena Oy:n, joka tekee erityisiä suojajalkineita. Siispä Standan valikoimista löytyy ammattiasujen lisäksi myös työhön sopivat jalkineet. (15.02.2011 Standa.fi)

KUVA 19. Lindström Oy

KUVA 18. Standa Oy

4.3 Työvaatesuunnittelu

Suurin osa ansiotyössä käyvistä ihmisistä käyttää jonkinlaista työvaatetta, joten työvaateala on hyvin laaja. Nykyään yhä useammat yritykset haluavatkin panostaa alaistensa työvaatteisiin, sillä niillä voidaan luoda positiivinen yrityskuva. Uusimmat työvaatteet eivät ole palvelualoilla enää teretaskuisia väljähtäneitä kaapuja, vaan hyvin istuvia, laadukkaista materiaaleista valmistettuja vaatteita. Työvaatemateriaaleja testataan paljon, joten markkinoille tulee yhä enemmän hengittävämpiä ja nukkaantumattomia kankaita.

Työvaatesuunnittelun lähtökohtana on aina vaateen käyttäjä. Tärkeintä on, että käyttäjä viihtyy työvaatteessa, eikä vaate hiosta tai kiristä. Vaateen tulee myös näyttää hyvältä ja sopia yrityksen väriin. Suunnittelun lähtökohtana on huomioida työvaateen käyttäjän tekemät liikkeet työssä, taskujen tarve ja vaateen oikeanlainen kiinnitysmenetelmä. Vaateen materiaali ja oikeanlainen väritys on myös tärkeää. Vaatteessa tulee olla oikeanlaiset väljyydet, jotta vaate tuntuu miellyttävältä päällä.

Toimiva työvaatetus koostuu useasta vaatteesta, jolloin työasua on mahdollista muunnella esimerkiksi lämpötilan mukaan. Työvaatteiden eri osien tulee muodostaa toimiva kokonaisuus, jolloin vaatteet toimivat hyvin keskenään. Ihmisen lämmöntuotolla on suuri vaikutus oikeanlaisen työvaateen luomiseen. Työvaate tulee olla suunniteltu työn mukaan. Hankalaa työvaatesuunnittelussa on, että työvaateen tulisi täyttää lukuisia vaatimuksia ja olla hinnaltaan edullinen. (Ilmarinen 1982, 135)

Työvaatesuunnittelun päävaiheita ovat käyttäjien tarpeiden selvittäminen, erilaisten vaihtoehtojen suunnittelu ja prototyyppien valmistus. Vaatteet suunnitellaan ja valmistetaan usein yhteistyössä asiakkaan kanssa, mikäli työvaate kohdennetaan tietylle yritykselle. Suunnittelun yhteydessä tulee perehtyä usein myös lainsäädäntöön ja erilaisiin standardeihin, tutustua kilpaileviin tuotteisiin ja pohtia jo olemassa olevan työvaatetuksen hyviä ja huonoja puolia. Käyttömukavuuden, sopivien värien ja lämpöolojen lisäksi tulee kiinnittää huomiota vaateen huollettavuuteen ja käyttöikään. (Mäkinen ym. 1996, 146)

Kun käyttäjän tarpeet on kartoitettu, aletaan miettiä visuaalisesti toimivaa vaatekokoelmaa. Ensisijaisen tärkeää on valita parhaat mahdolliset värit ja materiaalit. Myös vaatteen rakenteet on suunniteltava niin, että ne ovat teollisesti nopeasti toteutettavissa. Hyvä vaatekokoelma on sellainen, jonka tekemiseen kuluu mahdollisimman vähän kangasta, jonka valmistus tapahtuu sujuvasti, joka siirtyy mahdollisimman nopeasti oikeaan aikaan kuluttajille ja, josta saadaan mahdollisimman suuri voitto. (Nuutinen 2004, 179)

Suunnittelun lähtökohtana suunnittelija käyttää usein tekemäänsä ideataulua, johon on koottu vaatekokoelman tunnelma, käyttäjä, värit, muodot ja materiaalit. Yleensä malliston ideoinnin lähtökohtana on myös jokin tarina, johon vaatteet voivat pohjautua. Suunnittelu lähtee liikkeelle luonnostelusta ja oikeanlaisten värien päättämisestä. Hyvässä vaatekokoelmassa on vain muutamia elementtejä, jolloin kokoelmasta tulee yhtenäinen ja tyylikäs. Värien, muotojen ja materiaalin täytyy kohdata. Mallistosuunnittelussakin toimii sanonta: ”vähemmän on enemmän”, eli tuotteessa tarvitsee olla mieluiten vain yksi idea. (Nuutinen 2004, 179)

Tuote ei toimi, mikäli materiaali ja värit eivät sovi tuotteeseen. Moni-ilmeisen kokoelman saa aikaiseksi hyvän materiaalin, värin ja suunnittelun avulla. Ajaton tuote syntyy puolestaan hyvästä materiaalista, hyvästä väristä ja yhdestä hyvästä ideasta. Luonnostelun jälkeen vaatteista piirretään tarkkoja työpiirustuksia eli tasokuvia. Tasokuvista käy ilmi tuotteiden värit, mitat, tikkaukset ja yksityiskohdat. Esityskuvista käy puolestaan ilmi vaatteiden yleinen ilme, käyttötarkoitus ja yhdisteltävyys. (Nuutinen 2004, 181)

Esityskuvia on olemassa kolmenlaisia, realistisia, tyylieltyjä ja abstrakteja. Realistiset kuvat ovat mittasuhteiltaan luonnollisia ja kuvat ovat hyvin tarkkoja. Tyylieltyt kuvat pelkistävät ja vartalon mittasuhteita on usein venytetty. Abstrakti kuva on usein yksinkertaistettu äärimmilleen, jolloin myös vartalon ja vaatteen mittasuhteita on muunneltu. Teollinen vaatesuunnittelu ei tarvitse välttämättä esityskuvia lainkaan, vaan tarkat työpiirroksiset ja tuotekortit riittävät. Teknisessä piirroksessa on aina etu- ja takakuva tuotteesta. Työpiirroksien tarkoituksena on minimoida virheet tuotannossa. (Nuutinen 2004, 182)

Tuotekortissa tulee olla esillä muun muassa vaatteen materiaalit, langat, napit, vetoketjut, tikkaukset ja tuotemerkkien sijainnit. Tarkka työpiirros tehdään usein luonnoksesta, jolloin luonnoksen elementit tarkentuvat. Nykyisin työpiirrokset tehdään tietokoneella, yleensä aikaisempia piirroksia hyödyntäen. (Nuutinen 2004, 184)

Vaatemallistosta koostetaan usein mallistokatalogi ja tekninen katalogi. Katalogeja voi myös olla vain yksi, jolloin mallistokatalogiin liitetään tekniset asiat. Katalogeissa tulisi olla ideataulu, värikartta pantone-koodeineen, malliston tarina, mallilakana, tasokuvat, esityskuvat, tuotekortit, labelit, materiaalikartta ja mahdollisia valokuvia tuotteista.

Työpiirroksien ja työssä tehtävien liikkeiden mukaan vaatteista tehdään kaavat, joiden mukaan valmistetaan ensimmäiset prototyypit. Prototyyppejä kokeillaan usein oikeissa työoloissa, jolloin niihin voidaan tehdä mahdolliset muutokset. Prototyypeissä karsitaan kaikki vaatteen epäkohdat ja mietitään teollisesti nopeita työtapoja. Prototyypin hyväksynnän jälkeen vaatteista tehdään mallikappaleet, jonka jälkeen vaatteet siirtyvät tuotantoon.

Työvaatesuunnittelussa on otettava huomioon kaiken kokoiset henkilöt, sillä työyhteisössä on usein henkilöitä laidasta laitaan. Siispä vaatteista tulee olla lähes aina koot xs-xxxl, mikä lisää työvaatteiden kustannuksia. Kustannuksia syntyy, kun joudutaan tekemään suuria sarjoja eri väreissä.

5 KOSMETOLOGIEN TYÖNKUVA

Kosmetologien työnkuva koostuu asiakkaille tehdyistä erilaisista hoidoista, joita ovat muun muassa erilaiset kasvohoidot ja ihonpuhdistukset, käsihoidot ja manikyyrit, kestopigmentoinnit ja ehostukset sekä vartalonhoidot.

5.1 Kosmetologien toimintaympäristö

Kosmetologit voivat työskennellä hyvin erilaisissa työtehtävissä. Suurin osa valmistuneista kosmetologeista toimii itsenäisinä yrittäjinä. Kosmetologeja työskentelee muun muassa kylpylöissä, palvelutaloissa, risteilyaluksilla, tavarataloissa ja hoitoloissa. Myös asiakkaan kotona voidaan suorittaa kauneuspalveluita. Kosmetologeja työskentelee paljon myös televisio- ja teatterialalla. Lisäksi monet työskentelevät erilaisissa konsultointi- ja koulutustehtävissä. (25.01.2011 Ammattinetti.fi)

Kosmetologien työ on hyvin asiakaslähtöistä. Kosmetologien työllä edistetään ja ylläpidetään ihon ja kehon terveyttä ja kauneutta. Kosmetologit ovat ihonhoidon, ehostuksen ja hieronnan asiantuntijoita. Kosmetologin ammattitutkinnon rinnalla koulutetaan myös maskeeraajia sekä jalkojenhoitajia, joilla on yhteisiä työtehtäviä kosmetologien kanssa.

Maskeeraajat toimivat pääosin televisio- elokuva- ja teatterialalla. Heidän työnkuvaansa kuuluu ehostuksien lisäksi myös tehostemaskeeraus erilaisten irto-osien avulla. Maskeeraajia työskentelee myös mainos- ja muotikuvauksissa. Myös tavallisten kuluttajien meikkaaminen voi kuulua maskeeraajan työnkuvaan. Jalkojenhoitajia koulutetaan pääosin ammattikorkeakouluissa ja he ovat erikoistuneet sairausperäisten jalkaongelmien hoitoon. He tunnistavat muun muassa jalkojen virheasennot ja hoitavat kynsimuutoksia. Kosmetologia, maskeeraajaa ja jalkojenhoitajaa ei siis pidä sekoittaa toisiinsa, vaikka niillä onkin joitakin yhteisiä työtehtäviä.

5.2 Haastattelu Kauneuskeskuksessa

Kävin 4. Marraskuuta 2010 haastattelemassa Kauneuskeskus Essin työntekijöitä Jyväskylässä, jotta saisin asiantuntevaa tietoa sopivasta kosmetologien työvaatetuksesta. (Liite 1. Kauneuskeskus Essin haastattelukysymykset.)

Kauneuskeskus Essi on Jyväskylässä sijaitseva kauneudenhoitoalan erikoisliike, joka on palvellut asiakkaitaan yli 45 vuoden ajan. Tällä hetkellä Kauneuskeskus Essin yrittäjinä toimivat SKY- kosmetologi Jaana Kivimaa sekä kosmetologi Eija Miettinen. He ovat olleet Essin yrittäjiä vuodesta 1999 lähtien. Yrittäjien lisäksi Essissä työskentelee kuusi henkilöä. (22.11.2010 Essi.fi)

Kauneuskeskus Essi tarjoaa asiakkailleen kauneushoitopalveluita, parturi-kampaamopalveluita, hierontapalveluita sekä kosmetiikkamyyntiä. (ibid.)

Kauneuskeskus Essi noudattaa asiakassuhteissaan toimintaperiaatteita, joihin kuuluvat palveluiden jatkuva kehittäminen, luottamukselliset asiakassuhteet, asiakkaan kaikkien toiveiden huomioiminen sekä kilpailukykyisten hintojen tarjoaminen. (ibid.)

Halusin haastatella Kauneuskeskus Essin työntekijöitä, sillä yritys on toiminut pitkään ja yrityksessä on erittäin ammattitaitoista henkilökuntaa. Yrityksellä on myöskin käytössä Metka Vaatteen työvaatteet. Erityisesti halusin saada tietoa kosmetologien työympäristöstä ja työasunnoista sekä mielipiteitä sopivista työvaatteista. Paikalla haastateltavana oli toinen Essin yrittäjistä sekä muutama työntekijä. Työntekijät halusivat pysyä nimettöminä opinnäytetyössäni, siispä käytän heistä vain työntekijä nimikettä. Olen saanut luvan käyttää opinnäytetyössäni Kauneuskeskus Essissä ottamiani valokuvia.

Haastattelin Kauneuskeskus Essin työntekijöitä sopivasta kosmetologien työvaatetuksesta ja sain heiltä tarvittavia ammattitaitoisia vastauksia. Kosmetologien työ on kevyttä seisoma- ja istumatyötä, jossa tulee liikettä erityisesti yläselälle sekä käsille.

Kosmetologien työasennot koostuvat istuma-asennoista sekä seisoma-asennosta. Seisaaltaan tehdään lähinnä meikit, muut hoidot tehdään satulatuolissa istuen. Työssä joutuu olemaan pitkiäkin aikoja usein etukumarassa, jolloin yläselkään ja käsille kohdistuu liikettä. Työvaatteessa tulisi olla riittävästi väljyyttä selässä sekä hihoissa. (Kauneuskeskus Essi, 04.11.2010)

Lämpöviihtyvyydeltään työvaatteiden tulisi olla hiostamattomia ja mukavia päällä. Yläosan tulisi mielellään olla lyhythihainen tai hihatton malli, sillä työtakin alla on usein puuvillainen trikoopaita. Lyhythihaisessa työtakissa lämpöviihtyvyys on neutraali. Kosmetologien työnkuvaan kuuluu paljon erilaisten hoitojen yhteydessä höyrytyskoneen käyttöä, jolloin pitkähihainen työtakki olisi liian kuuma ja epämukava. Lämpöviihtyvyydeltään housut saisivat puolestaan olla pitkät ja ulottua miltei vyötärölle. (Kauneuskeskus Essi, 04.11.2010)

Haastateltavien mielestä unelmien työvaate olisi materiaaliltaan sellainen, ettei työvaatetta tarvitsisi silittää ja materiaali hylkisi likaa. Vaatteen tulisi myös olla istuva, hyvännäköinen, helposti puettava, taskullinen sekä muodikas. Malliltaan vaatteen tulisi olla melko pitkä, mutta vaate ei kuitenkaan saisi jäädä istuessa liikaa takapuolen alle. Housujen tulisi olla mukavat päällä, niissä tulisi olla kuminauhavyötärö ja housujen tulisi jäädä hieman vyötärön alapuolelle. Hame on kosmetologien työssä hankala, sillä useat kauneushoidot tehdään satulatuolilla istuen. (ibid.)

Väriltään yläosa saisi olla valkoinen, musta, ruskea tai kaksivärinen. Tehosteväreinä pinkki ja limen vihreä olisivat edustavimmat. Housut saisivat puolestaan olla väriltään valkoiset, mustat tai ruskeat. (ibid.)

Kauneuskeskus Essin työntekijät hankkivat uusia työvaatteita noin kerran vuodessa, sillä työvaatteet ovat melko kalliita ja vanhat työvaatteet säilyvät hyvänä pitkään, kuten työvaatteiden kuuluukin säilyä. Työvaatteen tulee olla toimiva ja mukava, pysyä pitkään hyvänä ja käsille pitää olla riittävästi väljyyttä. (ibid.)

Kosmetologien työvaatetuksessa tärkeää olisi, että työvaate on toimiva ja siinä on tarpeeksi taskuja. Rintatasku ei ole välttämätön, mutta kaksi alataskua olisi vaatteessa hyvä olla. Housuissa ei tarvitse olla taskuja, sillä ne peittyvät joka tapauksessa työtakin alle. (ibid.)

Työtakissa painonapit ovat vetoketjua parempi vaihtoehto kiinnitysmenetelmänä. Housuissa puolestaan kuminauhavyötärö on vetoketjurakennetta parempi sen joustavuuden vuoksi. Pääntie ei saa kiristää eikä olla liian pieni tai liian suuri. Kaulus on ihan hyvä vaihtoehto, mikäli se ei tule liian lähelle kaulaa. (ibid.)

5.3 Kosmetologien työasennot ja työympäristö

Kosmetologien työympäristö on usein viihtyisä, missä lämpötila on noin 21 astetta. Mikäli kyseessä on kauneushoitola, on yrityksessä usein erilliset huoneet kauneushoitoja varten.

Kauneuskeskus Essissä kosmetiikkatuotteet on laitettu esille hyllyille liikkeen seinien viereen. Keskellä liikettä sijaitsee palvelutiski, jossa voi ilmoittautua kauneushoitoihin, maksaa ostokset sekä varata aikoja. Aulatilasta löytyy myös penkit odottelua varten, kynsistudio, parturi-kampaamopalvelut sekä meikkipalvelut. Muut hoidot tehdään erillisissä huoneissa.

KUVA 21. Meikkihylly

KUVA 20. Kauneuskeskus Essi

Sivuilla 34-35 on nähtävillä kosmetologien yleisimpiä työasentoja. Kuvista käy ilmi, millaisia liikkeitä kosmetologit tekevät työssään.

KUVA 22. Kulmien muotoilu

Ripset ja kulmat tehdään asiakkaalle satulatuolissa istuen asiakkaan ollessa makuuasennossa. Liikettä syntyy erityisesti käsille ja yläselkään.

KUVA 23. Meikattavana

Meikit tehdään asiakkaalle aina seisaaltaan asiakkaan istuessa tuolissa. Liikettä syntyy erityisesti käsille.

KUVA 24. Kynsien laittaminen

Kynnet huolletaan aina pöydän ääressä satulatuolissa istuen. Kynsiä laittaessa joutuu olemaan hieman etukumarassa asennossa, jolloin liikettä tulee erityisesti yläselkään sekä käsille.

KUVA 25. Kasvohieronta

Kasvohoidot tehdään satulatuolissa istuen asiakkaan takana. Liikettä tulee erityisesti käsille.

KUVA 26. Ihonpuhdistus

Ihonpuhdistus suoritetaan myös satulatuolissa istuen asiakkaan ollessa makuuasennossa. Etukumaran asennon vuoksi liikettä tulee erityisesti yläselkään ja käsille.

KUVA 27. Hyllyn järjestelyä

Hyllyjen järjesteleminen ja oikeanlaisten tuotteiden etsiminen asiakkaalle on myös osa kosmetologin työpäivää. Käsille ja yläselkään syntyy erityisesti liikettä.

5.4 Kosmetologien olemassa oleva työvaatetus

Työharjoitteluni aikana Metka Vaatteessa perehdyin olemassa oleviin työvaateyrityksiin ja niiden kosmetologyövaatteiden tarjontaan. Yritysten työvaatetarjontaan perehtyminen oli tärkeää, jotta sain oikeanlaisen kuvan olemassa olevista työvaatemalleista ja niiden sopivuudesta kosmetologeille.

Suomessa toimivia työvaateyrityksiä tai niiden jälleenmyyjiä ovat Metka Vaatteen lisäksi muun muassa Standa Oy, ImageWear Oy, P&M design Oy ja ruotsalainen Hejco Oy. (Luku 4.2.) Näistä kilpailevista vaateyrityksistä ainoastaan ruotsalaisella Hejco Oy:llä on kauneuteen ja hyvinvointiin suunnattuja työvaatemalleja. Standa Oy:n, ImageWear Oy:n ja P&M design Oy:n työvaatemallit on pääsääntöisesti suunnattu hoiva-alalle sekä ravintola-alalle.

Suuret työvaatevalmistajat eivät ole lähteneet suunnittelemaan kauneudenhoitohenkilökunnalle omia työvaatemalleja, sillä kauneudenhoitoalan yritykset ovat usein melko pieniä ja rajallisia. Rajallisuudella tarkoitan tässä tapauksessa sitä, että kosmetologien pitämät kauneushoitolat työllistävät usein vain yhdestä kymmeneen henkilöä.

Suurien työvaatevalmistajien ei siis ole kannattavaa lähettää postissa yhtä työvaatetta sinne ja toista työvaatetta tänne. Järkevämpää on kohdistaa markkinointi suuriin yrityksiin, kuten Keskkoon tai S-ryhmään. Myös julkiset sektorit, kuten sairaalat ovat kannattavia tilauksia suurille työvaateyrityksille. Mitä enemmän tuotteita saa myydyksi yhteen paikkaan, sitä kannattavampaa liiketoiminta on. Kosmetologien tulee siis tyytyä valitettavan usein samoihin työvaatemalleihin hoivapuolen henkilökunnan kanssa.

Kauneudenhoitohenkilökunnalle suunnattuja työvaatteita löytyy kuitenkin Metka Vaatteen ja Hejco Oy:n lisäksi erilaisilta jälleenmyyntiyrityksiltä, joita ovat muun muassa Greencos, Inspire Me ja Melon. Nämä yritykset tuovat maahan englantilaisia työasuja muiden palveluidensa ohella. Suomalainen pienyritys Vestita Oy valmistaa myös kosmetologeille suunnattuja työasuja. Olemassa olevien kosmetologien työvaatteiden vahvuuksia ja heikkouksia olen pohtinut sivuilla 37-38. Työvaatteisiin olen tutustunut Kosmetologipäivillä sekä Internet-sivujen kautta. Mallillisesti työvaatteet ovat usein hyvin samankaltaisia, eikä niissä ole mitään kiinnostavaa. Uudenlaiselle kosmetologien työvaatemallistolle on todella ollut tarvetta.

KUVA 28. Hejco Oy

- Mielenkiintoiset leikkausaumat
- Taskut järkevissä paikoissa
- Hyvä kiinnitysmenetelmä
- Tarpeeksi pitkät hihat
- Kaulus tuo ryhdikkyyttä

KUVA 29. Vestita Oy

- Ihana, koristeellinen vyö
- Vaate tarpeeksi pitkä
- Hihat sopivan mittaiset
- Kaksivärisyys
- Istuva malli

KUVA 30. Hejco Oy

- Hyvä, sporttinen ulkoasu
- Kaksivärisyys
- Taskut hyvin muotoiltu
- Vinonauhan käyttö
- Hyvä pänttien muoto

KUVA 31. Greencos-työasut

- Muovitimanteilla koristeltu vetoketju
- Hiostava materiaali
- Vetoketju melko jäykkä kiinnitysmenetelmä työvaatteessa
- Tätimäisyys
- Työvaate ei istu

KUVA 32. Greencos-työasut

- Pystykaulus tulee liian lähelle kaulaa
- Kauluksen kulmat liian terävät
- Sivulla halkiot, jotka eivät näytä hyvältä
- Kiinnitysmenetelmä ok, muistuttaa hieman kokin työasua

KUVA 33. Greencos-työasut

- Päätien väritys liian massiivinen ja hallitseva
- Hiostava materiaali
- Raskas vetoketju
- Tätimäisyys
- Työvaate on melko väljä

6 KOSMETOLOGIEN TYÖVAATEMALLISTON SUUNNITTELUPROSESSI

Suunnittelin Metka Vaate Oy:lle keväälle 2011 retrohenkisen kosmetologivaatemalliston, jossa on vaikutteita 1960-luvun muodista. Metka Vaate Oy erottuu kilpailijoistaan käyttämällä runsaasti vahvoja värejä, joita myös itse olen halunnut hyödyntää mallistossa. Tässä luvussa perehdyn suunnittelun teoreettisiin lähtökohtiin, ideointiin, 1960-luvun muotiin, luonnosteluun ja malliston suunnitteluun.

6.1 Suunnitteluun vaikuttavia teoreettisia lähtökohtia

Mielikuvitukselle, osaamiselle, luovuudelle ja elämyksellisyydelle tulee antaa tilaa, jotta käsityön muotoilusta kehittyisi yksilölliseen suunnitteluun ja valmistusprosessiin perustuvaa toimintaa. Muotoilulla tarkoitetaan toimintaa, jossa ihminen saa materiaalin avulla aikaan ympäristön muutoksia. Suunnitelluilla tuotteilla ei saada aikaan hyviä tuloksia, mikäli tuotteet ovat ergonomisesti, teknisesti, sosiaalisesti, eettisesti tai esteettisesti huonosti suunniteltuja. (Anttila 1992, 14)

Itse olen halunnut kiinnittää suunnitteluvaiheessa erityistä huomiota vaatteen sopivuuteen nimenomaan kosmetologeille. Siksi olen halunnut haastatella heitä ja saada heiltä mielipiteitä sopivasta työvaatetuksesta. Ergonomiaan on erityisesti kiinnitettävä huomiota työvaatetta suunniteltaessa. Myös esteettiset, taloudelliset ja tekniset asiat on otettava huomioon.

Muotoilulla on myös sosiaalinen ulottuvuus, sillä ympäristön kanssa pyritään kommunikoimaan tuotteen muotokielen avulla. Esteettisillä tekijöillä tarkoitetaan puolestaan väriopillisia ja muoto-opillisia tekijöitä, joilla pyritään elävöittämään kohdetta. Suunnittelussa tuotteessa tarvitaan materiaalia, tekniikkaa ja ihmisen työtä, jolloin ekologisilla tekijöillä on suuri merkitys muotoilussa. Suunnittelijan on otettava työssään huomioon, että tuotteen tulisi valmistua, kulua, kiertää ja hävitä luonnollisesti. (Anttila 1992, 18-20)

Psykologiset tekijät vaikuttavat myös muotoiltuun tuotteeseen. Tuote voidaan kokea eri aistikanavia käyttäen, silmillä nähden, maistaen, haistaen, koskettaen tai tunnustellen. Taloudelliset tekijät on huomioitava suunnittelussa, sillä hyvä muotoilu säästää kustannuksia. Suunnittelussa on huomioitava hyvä ergonomia, jotta tuote palvelisi käyttäjää fysiologisesti ja psykologisesti. Esimerkiksi työvaatteen tulee olla käyttäjälleen sopiva ja hyvin istuva. Jokaisella tuotteella on myös tiettyjä arvoja ja merkityksiä, ja jokainen tuote kuvastaa omaa aikaansa. (Anttila 1992, 21-25)

Muotoilun prosessi voi olla hetkellinen tapahtuma tai se voi kestää useita vuosia. Prosessi voi olla hyvin monivaiheinen tai myös yksinkertainen. Suunnitteluprosessi voi olla yhden ihmisen oivallus tai kymmenien ihmisten keksintö. (Anttila 1992, 71)

Itse hyödynnän opinnäytetyöni suunnitteluprosessissa Pirkko Anttilan käsityötuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessin teoreettista mallia, josta kerron enemmän sivulla 60. Papanekin funktioanalyysin avulla olen myös pohtinut mallistoni tarpeita. (Kuva 34, sivu 43.)

6.2 Malliston ideointi

Kosmetologivaatemalliston suunnitteluun päädyin ollessani syksyllä 2010 työharjoittelussa Metka Vaate Oy:ssä Jyväskylässä. Suuri osa Metka Vaatteen asiakkaista työskentelee kauneudenhoitoalalla, joten kohderyhmän valitseminen tuntui luonnolliselta. Ajatus kosmetologivaatemalliston suunnittelusta opinnäytetyökseni syntyi, kun pääsin suunnittelemaan Metka Vaatteelle uusia esumalleja. Yhdestä esumallista tuli varsinainen hittituote, jota myös monet kauneudenhoitoalalla työskentelevät ostivat. Opinnäytetyökseni halusin lähteä kehittämään essun ympärille kokonaista työvaatemallistoa.

Olin syksyllä 2010 yhdessä Metka Vaatteen yrittäjien kanssa Kosmetologipäivillä Helsingin Wanhassa Satamassa myymässä ja esittelemässä Metka Vaatteen työvaatteita. Messuilla näin paljon kauneudenhoitoalan ammattilaisia ja pääsin tutustumaan monenlaisiin kuluttajiin. Monet kauneudenhoitoalan ammattilaiset valittelivat, ettei heidän alalleen ole tarpeeksi kauniita työvaatteita. Huomasin itse saman asian tutustuessani eri työvaatevalmistajien Internet-sivuihin. Monet työvaatemalleista olivat hyvin vanhanaikaisia tai hyvin väljiä.

Kosmetologipäivillä kauneudenhoitoalan ammattilaiset vaikuttivat hyvin iloisilta ja muotitietoisilta ihmisiltä, jotka haluavat työaikanaanakin pukeutua tyylikkäästi. Uudenlaiselle kosmetologimallistolle syntyi selkeä tarve, jonka täytyisi palvella kaiken kokoisia naisia.

Kosmetologivaatemallistoa aloitin ideoimaan lokakuussa 2010. Tutkin erilaisten työvaatevalmistajien Internet-sivuja ja haastattelin kosmetologeja. Pidän itse paljon vahvoista väreistä, muodoista ja 1960-luvun muodista, joten kaikki nämä asiat oli helposti yhdisteltävissä mallistooni. Haluan malliston olevan tyylikäs, retrohenkinen, iloinen, värikäs ja persoonallinen kokoelma vaatteita, joita ei vielä ole muualla olemassa.

Kauneudenhoitoalan ammattilaiset ovat usein itsestään hyvää huolta pitäviä ihmisiä, jotka arvostavat hyvän olon lisäksi myös visuaalisia asioita. Siispä kauneuden parissa työskentelevät ihmiset arvostavat myös hyvää työvaatetusta. Kosmetologipäivillä huomasin, kuinka monet alan ammattilaiset jakautuvat kahteen eri ryhmään. Toiset haluavat työvaatteen olevan kaunis ja tyylikäs, jossa on paljon yksityiskohtia, kun taas toiset haluavat työvaatteen olevan mukava, toimiva ja hyvännäköinen. Haluan työvaatemallistoni palvelevan molempia ryhmiä.

Mallisto on suunnattu kaikille kauneudenhoitoalan parissa työskenteleville naisille, jotka haluavat pukeutua ennakkoluulottomasti rohkeisiin väreihin ja muotoihin. Mallisto palvelee niitä asiakkaita, jotka eivät viihdy väljissä ja värittömissä työvaatteissa, vaan haluavat vaatteen olevan persoonallisempi.

Kosmetologivaatemalliston värimaailma ja muotokieli tulevat suoraan 1960-luvulta. Mallistossa on paljon mustan ja valkoisen kontrasteja sekä räväkkää pinkkiä ja limenvihreää. Vahvojen värien lisäksi pidän paljon pyöreistä muodoista, josta myös malliston muotokieli koostuu. Syksyllä suunnittelemani Beauty-essu on muodoiltaan hyvin pyöreä, mutta kaventava. Halusin saada muihin tuotteeseen samaa ajattelutapaa. Tuotteiden tulee luonnollisesti sopia myös Metka Vaateen työvaatemalleihin, joten siksi pyöreä muoto oli myös osuva valinta. Metka Vaate käyttää itsekkin jonkin verran pyöreitä muotoja.

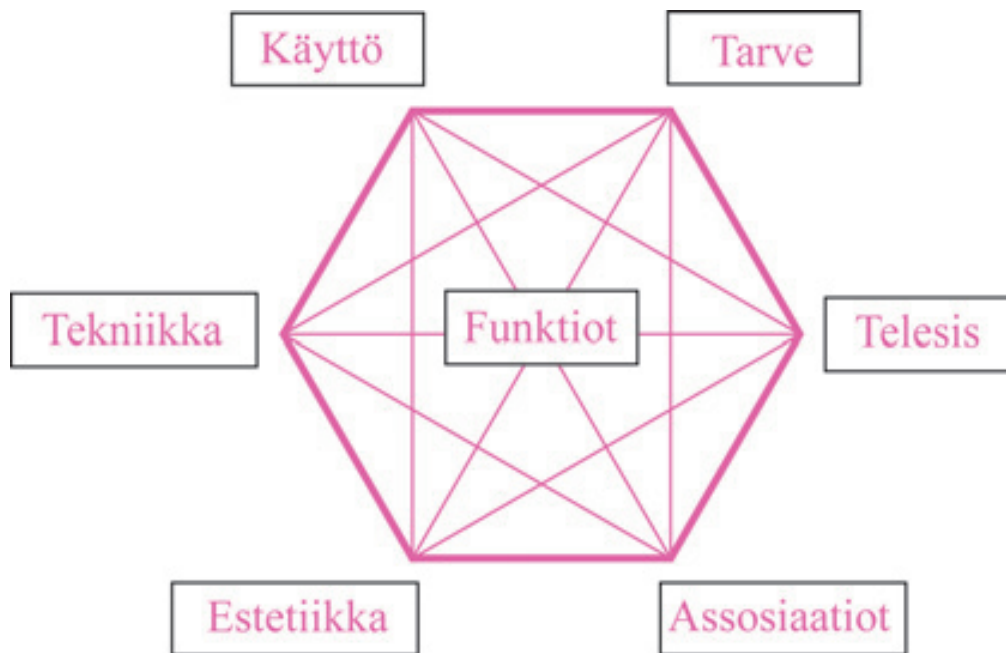
6.2.1 Tarveanalyysi

Mallisto on suunnattu muodikkaalle kosmetologille, joka uskaltaa pukeutua rohkeisiin väriin ja muotoihin. Malliston vaatteet on suunnattu kosmetologin jokapäiväiseen arkiseen käyttöön työssä. Mallisto on syntynyt, koska kosmetologeille on hyvin vähän olemassa kauniita työvaatteita. Olemassa olevat vaatteet ovat tylsäkkoja, joten halusin suunnitella heille jotain räväkämpää.

Kosmetologin työ on kevyttä seisoma- ja istumatyötä, jolloin työpaikan lämpötila on usein noin 21 astetta. Kesäisin työpaikan lämpötila saattaa nousta hieman, kun taas talvella esimerkiksi ikkunoiden raoista tuleva kylmä ilma saattaa viilentää työpaikan lämpötilaa.

Vaatetuksen tulisi tällöin koostua alusvaatteista, trikoopaidasta, työhousuista sekä lyhythihaisesta työtakista. Kosmetologit eivät tarvitse erityisiä suojavuusominaisuuksia vaatteisiin, vaan toiminnalliset ominaisuudet riittävät. Vaateen tulee olla pestävä, kestävä ja hyvännäköinen. Vaatteessa tulee olla oikeanlaiset väljyydet oikeassa kohtaa. Esimerkiksi yläselässä ja hihoissa tulee olla tarpeeksi väljyyttä, ettei vaate kiristä. Myöskään lantion seudulta vaate ei saa kiristää, jotta vaateen kanssa on helppo istua.

Kosmetologien työvaatetuksessa pitää ottaa huomioon kesä- ja talvilämpötilat, kesällä lyhythihainen trikoopaita toimii parhaiten työtakin kanssa, kun taas talvella pidempihihainen. Myös housun mitta on hyvä huomioida, kesällä caprimalliset housut ovat lämpöviihtyvyydeltään paremmat.

KUVA 34. Funktioanalyysi

Malliston käyttötarkoitusta olen pohtinut myös Papanekin funktioanalyysin avulla. (kuva 34.)

Käyttö:

Kosmetologeille työvaatetus sisätiloihin jokapäiväiseen käyttöön

Tarve:

Oma yhtenäinen vaatetus ammattiryhmässä, persoonallisuus, uudenaikaisuus, muodikkaus, tuotteen hyvä istuvuus

Telesis:

1960-luku, nykypäivä, uutuusarvoa olemassa oleviin työvaatteisiin nähden, rohkeus, muodikkaus

Assosiaatiot:

Iloinen 1960-luku, edelläkävijä, kaunis työvaate, kosmetologi

Estetiikka:

Rohkeat värit, uudenlaiset muodot, vahvat kontrastit, visuaalisuus

Tekniikka:

Puuvillapolyesteri, lian hylkivyyys, istuva& toimiva malli, yksinkertaiset rakenteet, kohtuullinen hinta, tuote helposti pestävissä

Funktioanalyysia hyödynnetään usein muotoilun saralla, mikä toimii tuumailun apuvälineenä. Päähuomio suunnataan tuotteen funktioiden analysointiin ja vasta myöhemmin huomioidaan hankkeen tekninen toteutus. Kuutiomalli rakentuu kuudesta funktio-ominaisuudesta ja niiden välisistä suhteista. Funktioanalyysissa tutkitaan tuotteen tarpeen, käytön, menetelmän, esteettisyyden, assosiaatioiden ja telesiksen funktioita. (Anttila 1992, 147)

6.2.2 1960-luvun muoti

1960-lukua luonnehditaan usein iloiseksi, nuorekkaaksi ja vapaaksi vuosikymmeneksi. 1960-luku oli pop-taiteen ja Beatles-musiikin aikaa. Tekniikan kaikkivoipaisuuteen luotettiin, eli tekniikan ja sarjatuotannon avulla pyrittiin ratkaisemaan maailman ongelmia. 1960-luvun nuoriso hylkäsi vanhempien konservatiivisen ajattelutavan ja heittäytyi mukaan uusiin haasteisiin. Suurin osa väestöstä oli alle 25-vuotiaita, joten nuorilla oli paljon vaikutusvaltaa. Suuret ikäluokat tulivat työmarkkinoille ja rahaa käytettiin enemmän muotiin ja virkistykseen. (Kopisto, 1997, 105)

1960-luvun nuorilla oli suuri tehtävä muodin hyväksyjänä tai hylkääjänä. 1960-luvun alkupuoli oli vielä melko rauhallista muodin suhteen. Vaatteiden mallit pysyivät melko muuttumattomina sesongista toiseen. Hameen pituus oli yksilöllinen asia ja vyötärö sijaitsi vyötäröllä. Vuonna 1962 kirkkaat värit valtasivat markkinat, asuissa käytettiin paljon vahvoja kontrasteja. Takit olivat usein suoralinjaisia ja vyöllä varustettuja. (Kopisto 1997, 107-108)

1960-luvun puolivälissä alkoi minimuodin aika. Englantilainen Mary Quant ja ranskalainen André Courreges vaikuttivat pitkälti minimuodin syntyyn. Pikkumusta-vaate keksittiin ja monet valmistajat alkoivat luoda omia pikkumusta-kokoelmiaan. Suuri muodin vaikuttaja oli Coco Chanel, joka ei suostunut koskaan lyhentämään helmaa polven yläpuolelle. Chanel suunnitteli runsaasti muun muassa erilaisia housuasuja. (Kopisto 1997, 112-114)

Pukeutumisajattelu muuttui 1960-luvun jälkipuolella. Arki- ja juhlapukeutumisen ei tarvinnut erota toisistaan suuresti, asusteiden ei enää tarvinnut olla yhtenäisiä ja housuja voitiin käyttää missä vain. Vaatteiden hankkimisen piti olla hauskaa ja nopeaa. Valmisvaatteiden käyttö yleistyi ja Haute Couture-vaatteet syrjäytettiin. Vaatteilta ei vaadittu istuvuutta, laatua eikä huolellista tekotapaa. Halpa hinta oli ratkaisevin tekijä. (Kopisto 1997, 116-117)

Vuosikymmenen puolivälissä housut olivat hyvä vaihtoehto hameelle. Suosittiin suoria tai kapeita housuja. 1960-luvun lopussa housun lahkeet alkoivat leventyä matkalla 1970-luvulle. 1960-luku oli myös saumattomien sukkiensa ja sukkahousujen aikaa. Elokuvat vaikuttivat myös muotiin ja englantilaisesta Twiggystä tuli suuri muoti-ikoni. Suomessa 1960-luvun muotia edustivat parhaimmillaan Marimekko ja Vuokko Nurmesniemi. (Kopisto 1997, 120,125)

Kuvat 35-39. edustavat 60-lukua parhaimmillaan värien ja kontrastien merkeissä. Itse olen hyödyntänyt mallistossani erityisesti 60-luvun alkupuolta, jolloin kirkkaat ja vahvat värit olivat suosittuja.

KUVA 35. Vuokko

KUVA 36. Mekko

KUVA 37. Leninki

KUVA 38. Twigg

KUVA 39. Maija Isola

6.3 Malliston luonnostelu

Aloitin luonnostelemaan mallistoon sopivia vaatteita työharjoitteluni aikana lokakuussa 2010. Itse en erityisemmin pidä luonnosteluvaiheesta, sillä mieluiten pohdin ratkaisuja päässäni. Minusta on helpompaa hahmottaa asiat visualisoimalla niitä ajatuksen kanssa. Piirrän luonnoksen paperille vasta, kun olen melko varma sen muodoista.

Beauty-essu on malliston ensimmäinen tuote, jonka muotoihin muut tuotteet pohjautuvat. Kuten luonnoksilla on tapana, myös Beauty-essu on muokkautunut ensimmäisestä luonnoksesta toimivammaksi tuotteeksi. Ensimmäisessä luonnoksessa (kuva 40.) essussa on edessä suuri rintatasku, jossa on kolme erillistä lokeroa. Essun helma on kaareva ja sivuilla on pyöreät leikkaukset. Essussa on leveä niskalenkki, jonka korkeutta voi säätää painonapityksen avulla. Essussa on leveät nauhat, jotka kiinnitetään eteen painonappien avulla.

KUVA 40. Beauty-essun

1. luonnos

KUVA 41. Beauty-essun

2. luonnos

Toisessa luonnoksessa Beauty-essu näyttää jo melko valmiilta tuotteelta. (Kuva 41, sivu 46.) Essussa on rintatasku, mutta se on pienentynyt. Sivujen pyöreät leikkaussaumat jatkuvat ylös asti, jotta rinnan muodon saa paremmin esiin. Leikkaussaumojen yhteydessä on isot taskupussilliset taskut. Niskalenkki on pysynyt muuttumattomana, mutta vyötärön kohdalta nauhat kiinnitetään solmimalla. Tuotteeseen on myös tullut kaksiväristä ilmettä.

Beauty-essun suunnittelun ja toteutuksen jälkeen aloin miettimään essun ympärille kokonaista mallistoa. Kyselin Kosmetologipäivillä alan ammattilaisilta heidän mielipiteitään sopivasta työvaatteesta. Useat henkilöt toivoivat vaatteen yläosalta hieman pidempiä hihoja sekä kietaistuvuutta. Vaatteessa tulisi olla jonkinlainen vyö ja vaatteen tulisi toimia myös leggingsien kanssa. Kosmetologipäivien kahvihuoneessa syntyi ruutuvihkoon luonnos Kietaisujakusta.

Kietaisujakun ensimmäisessä luonnoksessa on kaareva, epäsymmetrinen ja vino helma. Luonnoksesta löytyy leveä vyö, joka sidotaan eteen. Luonnoksessa on myös pystykaulus, yksi iso tasku sekä painonappikiinnitys yläosassa. (Kuva 42.)

KUVA 42. Kietaisujakun 1. luonnos

Beauty-essun ja Kietaisujakun luonnostelun jälkeen syntyi malliston muiden tuotteiden luonnoksia. Luonnoksista alkoi vähitellen kehittyä lopullisia tuotteita vastaavia piirroksia.

KUVA 43. Aaltopaidan luonnos

KUVA 44. Energiapaidan 1. luonnos

KUVA 45. Energiapaidan 2. luonnos

KUVA 46. Housujen luonnoksia

KUVA 48. Rusettiiviin luonnos

KUVA 47. Meikkiessun ja paidan luonnos

KUVA 49. Neppiliivin luonnos

Vaatteiden luonnosteluvaiheessa kiinnitin erityistä huomiota vaatteiden yhtenäisiin linjoihin sekä vaatteiden kaksivärisyyteen. Metka Vaatteella on tähän asti ollut käytössä ainoastaan yksivärisiä tuotteita, joten kahden värin yhdistäminen samaan tuotteeseen oli hyvin toivottua. Jo luonnosteluvaiheessa pyrin kartoittamaan vaatteiden ergonomisuutta, mutta myös tietynlaista leikkisyyttä. Malliston suunnittelussa huomioin myös oikeanlaisen lämpöviihtyvyyden, johon perehdyin luvussa 3.1. Malliston vaatteiden tuli olla myös rakenteiltaan mahdollisimman yksinkertaisia, sillä vaatteiden teettäminen Suomessa on hyvin kallista. Vaatteissa tuli olla siis mahdollisimman vähän saumoja.

Luonnosteltuani muutamia malleja, halusin saada niistä kommentteja niin Metka Vaatteelta kuin Kauneuskeskus Essistäkin. Metka Vaatteen yrittäjät pitivät Beauty-essun lisäksi erityisesti Kietaisujakusta (kuva 42, sivu 47.) sekä Neppiliivistä (kuva 49, sivu 48). Neppiliivissä heitä kiehoi ajatus siitä, että vaatteen etukappale olisi yhtenäinen ja takakappaleen puolella olisi painonapit, joiden avulla vaate pysyisi päällä. Havaitsin Kosmetologipäivillä ollessani, että useissa kosmetologien vaatteissa oli takakappaleen puolella kiinnitysmekanismi. Tällainen vaate olisi ehkä hieman hankalampi pukea päälle, mutta sen toimivuutta olisi mukava päästä testaamaan.

Kauneuskeskus Essin työntekijät pitivät myös Kietaisujakun luonnoksesta. Väiden käytössä heitä mietitytti vaatteen paikoilla pysyminen sekä rusetin sijoittuminen oikeaan kohtaan. Heidän mielestään olisi oivallista, mikäli rusetti sijoittuisi taakse, jolloin vyö olisi edessä tukeva, eikä rusetti häiritsisi työntekoa. Otin tämän seikan huomioon Kietaisujakun suunnitelmissa. Essin työntekijät pitivät selästä kiinnitettäviä työvaatemalleja hankalina niiden vaikeahkon puettavuuden vuoksi. Erilaiset laskokset olivat heidän mielestään puolestaan toimivia ratkaisuja. Housut saivat heidän mielestään olla pitkät ja ulottua miltei vyötärölle. Housut eivät saa olla liian tiukat ja niissä on oltava kuminauhavyötärö.

Palautetta saatuani oli malliston suunnittelua helpompi jatkaa. Poistin mallistosta epäolennaisia tuotteita, kuten pitkän suojaavan esiliinan, jota voisi käyttää jalkahoidoissa. Kauneuskeskus Essin työntekijöiden mielestä työtakin kanssa on hankala käyttää erillistä suojaesiliinaa, pyyhe toimii suojana yhtä hyvin. Muokkasin mallistoa sopivammaksi ja pyrin suunnittelemaan tuotteita, jotka sopisivat Metka Vaatteen jo olemassa oleviin tuotteisiin.

6.4 Malliston lopullinen ilme

Suunnittelemani kosmetologien työvaatemallisto on ilmeeltään hyvin värikäs ja myös melko nuorekas. Olen koostanut mallistosta erillisen mallistokatalogin sekä teknisen katalogin. Katalogeista olen pyrkinyt saamaan yhtenäisen näköiset tuotokset. Opinnäytetyöni kirjalliseen osuuteen olen poiminut muutamia yksityiskohtia mallistosta. (Kuvat 50-55.) Varsinaisesta mallistokatalogista ja teknisestä katalogista löytyy kuitenkin enemmän informaatiota malliston yksityiskohdista.

Malliston ideataulusta käy ilmi malliston värimaailma, kohderyhmä, tunnelma sekä muotokieli. (Kuva 51, sivu 52.) Mallistosta syntyi melko värikäs kokonaisuus hauskoine muotoineen. Olen pyrkinyt saamaan mallistoon työtakkeja, työliivejä, työhousuja sekä aluspaitoja. Erityisesti olen keskittänyt suunnittelun työtakkeihin ja työliiveihin, sillä ne ovat tärkein osa kosmetologin työvaatetusta.

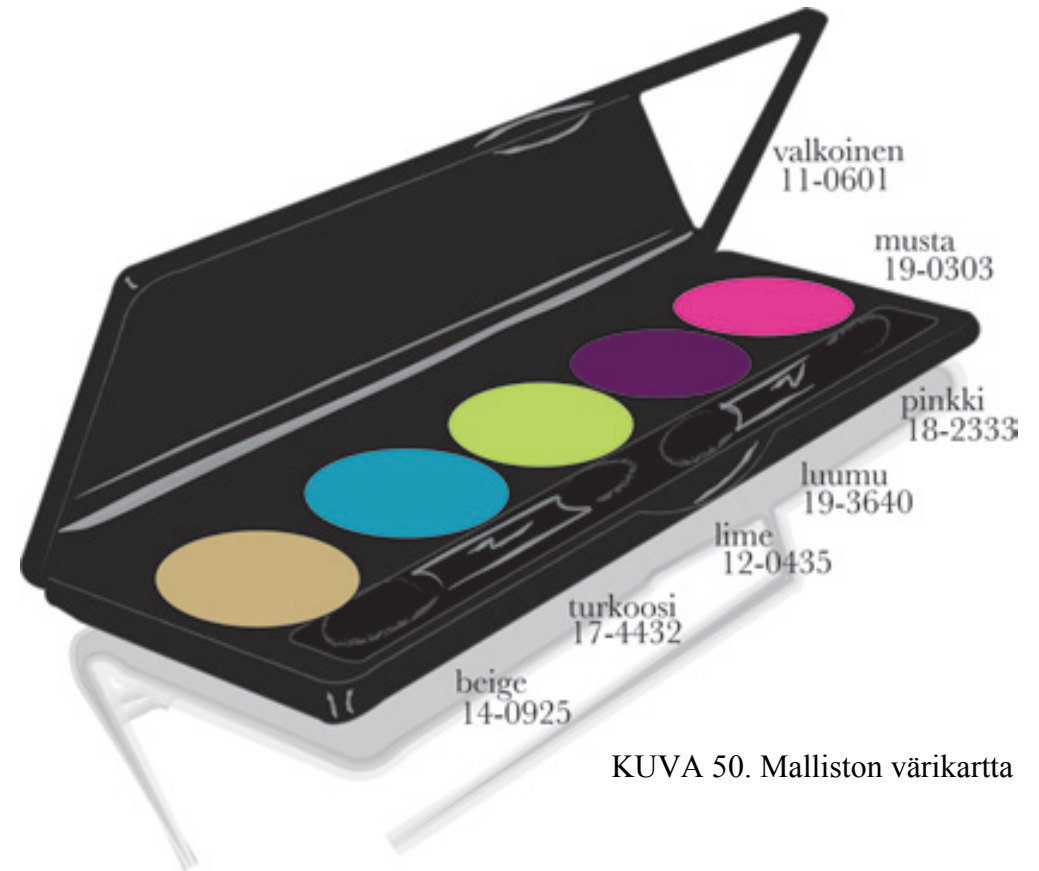
Jossain vaiheessa minulla oli ajatuksena suunnitella työvaatteisiin myös jokin printtikuvio. Työvaatteista tuli kuitenkin väreiltään ja muodoiltaan jo niin toimivia, ettei printille jäänyt oikein tilaa. Lisäksi tuotteiden kustannukset nousisivat hyvin suuriksi, jos kahden värin lisäksi niissä olisi vielä printtikuvio. Halusin kuitenkin pitää vaatteet melko yksinkertaisina.

Tuotteiden suunnittelussa olen pyrkinyt ottamaan huomioon ergonomiset asiat. Vaatteissa on väljyyslaskoksia, vyötärön leveyttä on mahdollista säätää monessa tuotteessa ja housuissa kuminauhavyötärö pitää housut paikoillaan. Työvaatteessa on melko tärkeää sen säädeltävyys, sillä harvalla ihmisellä on juuri mittataulukon osoittamat lukemat vyötäröllä, lantiolla ja rinnan kohdalla. Mikäli työvaatteessa ei ole säätömahdollisuutta, jää se usein ostamatta sen ollessa jostakin kohtaa liian pieni tai suuri.

Yhdistävänä tekijänä mallistossa ovat pyöreät muodot, vöiden käyttö sekä värien kontrastit. Vaatteita on helppo yhdistellä toisiinsa, joten samassa työpaikassa voi olla eri vaatemallit, mutta samoissa väreissä. Tai päinvastoin. Työvaatteilla on helppo erottua kilpailijoista ja luoda positiivista ilmapiiriä työpaikalle. Mukavassa ja kauniissa työvaatteessa on ihana tehdä töitä.

Kosmetologivaatemalliston värit olen valinnut Metka Vaatteen käytössä olevista väreistä. Valitsin sellaisia värejä, joita kosmetologit suosivat. Pääväreistä klassinen musta ja valkoinen ovat edelleen kosmetologien suosikkivärejä työvaatetuksessa, mutta myös kirkkaat värit ovat yhä suosittumia. Kovan mustan ja valkoisen sekä kirkkaiden värien rinnalle halusin myös heleän beigen, joka hieman rauhoittaa vahvaa värimaailmaa.

Ollessani työharjoittelussa Metka Vaatteessa huomasin, kuinka pinkki- ja luumu-värit olivat kysytyimpiä kosmetologien keskuudessa. Myös limeä ja turkoosia väriä menee kaupaksi kosmetologeille. Sen sijaan oranssi, sammalen vihreä ja vaaleat pastellisävyt eivät säväytä kohderyhmää. Vaaleat pastellisävyt mielletään usein sairaalaympäristöön. Rohkea oranssi ja sammaleen vihreä ovat puolestaan liian erikoisia värejä kosmetologeille. Olen pyrkinyt luomaan kosmetologeille sopivan, retrohenkisen värimaailman.

KUVA 50. Malliston värikartta

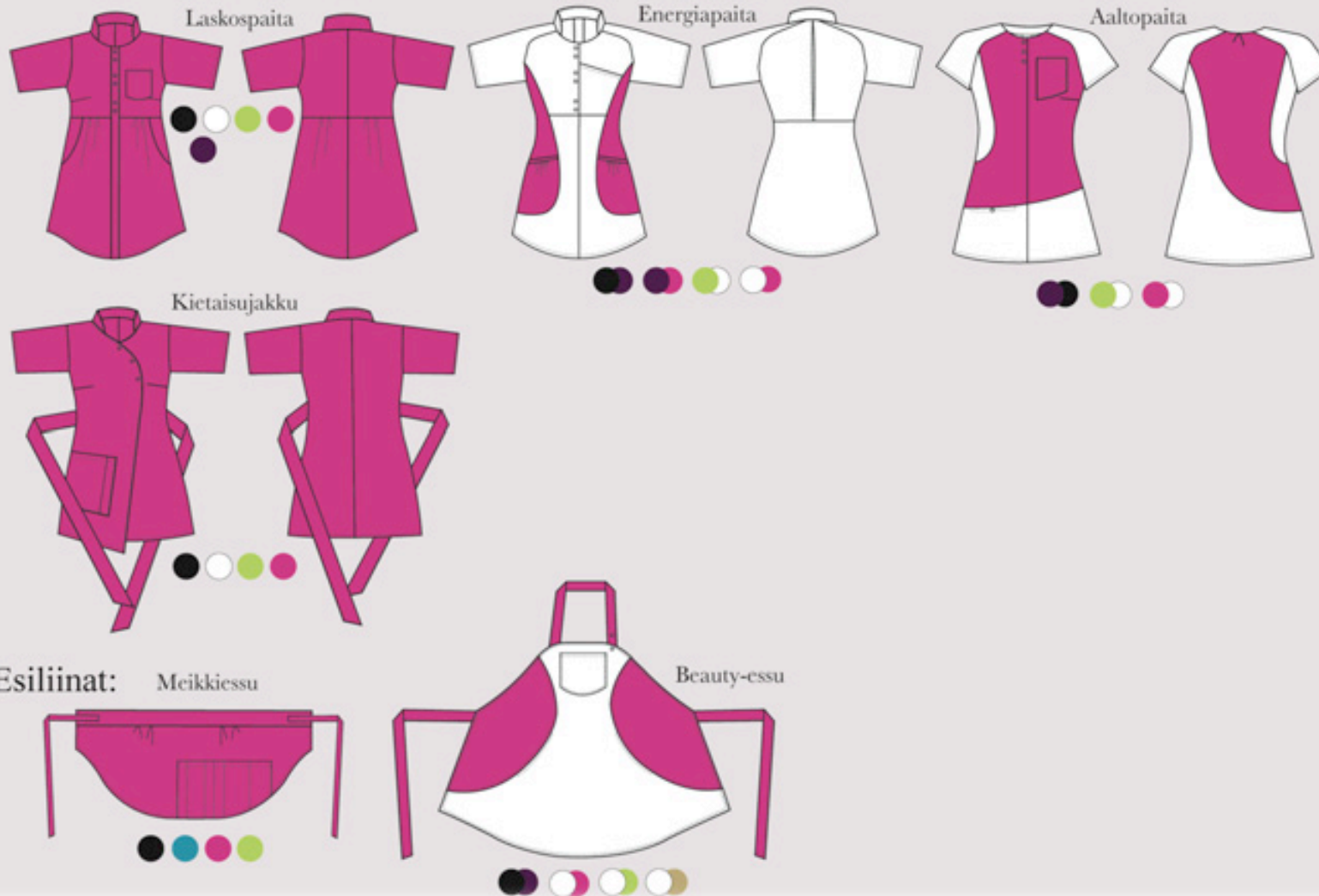

KUVA 51. Malliston ideataulu

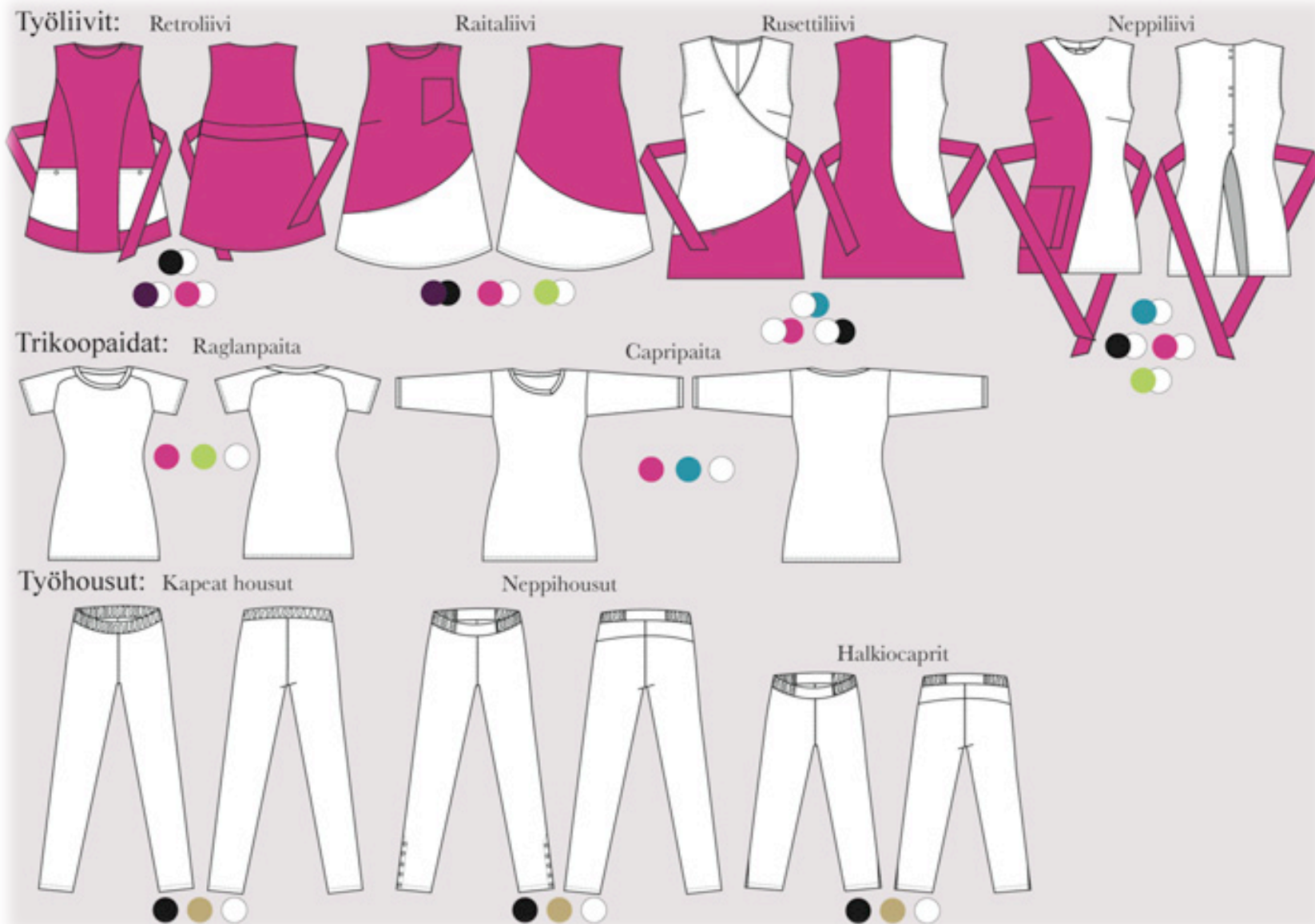

KUVA 52. Osa malliston vaatteista

Työpaidat:

KUVA 53. Malliston tuotteita

KUVA 54. Malliston tuotteita

Beauty-työvaatemalliston vaatteiden täytyy sopia myös luonnollisesti Metka Vaatteen brändiin ja heidän olemassa oleviin työvaatteisiin. Mallistossa on yksinkertaisia- ja myös hieman monimutkaisempia tuotteita, jotta mallisto olisi tasapainoinen. Metka Vaate käyttää tuotteiden niminä tuotteita parhaiten kuvaavia ilmaisuja, kuten Kaaripaita tai Mekko. He eivät ole halunneet nimetä tuotteitaan esimerkiksi naisten nimien mukaan, koska se on niin yleistä vaatealalla. Siispä olen itsekkin nimennyt työvaatemalliston tuotteet yksinkertaisesti tuotteen yksityiskohtien mukaan.

Suunnittelemaani kosmetologien työvaatemallistoon kuuluu 15 vaatetta, joista kolme on alaosia. Olen siis keskittänyt vaatteiden suunnittelun työtakkeihin ja työliiveihin, sillä ne ovat näkyvin osa kosmetologin vaateetusta. Tuotteita on saatavana useissa eri väreissä, jotta jokaiselle löytyisi oma mieluisa väri. Useassa tuotteessa on myös kiinteä tai irroitettava vyö, mallista riippuen, jotta vaatetta on mahdollista säätää omalle vartalolle sopivammaksi. Tuotteiden yhdisteltävyys on esillä kuvassa 52, sivulla 53.

Halusin saada työvaatemallistoon myös A-linjaisia tuotteita, jotka sopivat hyvin myös kookkaammille henkilöille. Retroliivi ja Raitaliivi ovat hieman väljempää malleja, joissa ei ole erillistä kiinnitysmekanismia. Nämä vaatteet puetaan pääntien kautta. Pääntie avautuu kuitenkin suuremmaksi kahden painonapin ansiosta. Raitaliivissä on rintatasku sekä alatasku leikkaussauman yhteydessä. Retroliivissä on kaksi alataskua ja vaatetta on mahdollista säätää irroitettavan vyön avulla kireämmäksi vyötärön kohdalta.

Rusettiliivissä ja Neppiliivissä on samankaltainen muotokieli. Rusettiliivi on pääntien kautta puettava malli, jossa on solmittavat nauhat. Neppiliivissä on puolestaan takakappaleen puolella painonapit, joiden avulla liivi pysyy päällä. Liiviä on mahdollista säätää omalle vartalolle sopivaksi vyön avulla.

Beauty-malliston työpaidat ovat malleiltaan hyvin erilaisia keskenään. Laskospaita ja Kietaisujakku ovat yksivärisiä tuotteita, joissa on hauskoja yksityiskohtia. Kietaisujakku puetaan ylle kolmen painonapin sekä kiinteän vyön avulla. Vyö on tarkoitettu solmittavaksi takakappaleen puolelle. Kietaisujakussa on vain yksi alatasku, kun Laskospaidassa on puolestaan kaksi alataskua sekä rintatasku. Laskospaidassa on sekä näkyvät painonapit, että piilonapitus. Molemmista malleista löytyy pieni pystykaulus, joka ei kuitenkaan tule liian lähelle kaulaa.

Aaltopaita ja Energiapaita ovat kaksivärisiä malleja, joissa on hieman kaventavat linjat. Molemmissa malleissa on näkyvät painonapit ja piilonapit. Energiapaidassa on takakappaleen puolella vastalaskos, joka antaa selälle lisää väljyyttä. Aaltopaidassa on puolestaan avolaskos keskellä takana, joka antaa myös hieman väljyyttä vaatteeseen. Energiapaidassa on kaksi alataskua ja yksi rintatasku, kun Aaltopaidassa on yksi alatasku ja rintatasku.

Mallistoon kuuluu myös housuja, trikoopaitoja ja esiliinoja, jotka viimeistelevät malliston kokonaisilmeen. Mallistoon kuuluu monenlaisia tuotteita, jotta mallisto sopisi useammalle vartalotyypille.

KUVA 55. Labelit

Suunnittelin siis kosmetologeille sopivat tuotteet, värit ja labelit. Labelit sisältävät tuotteiden riippuetiketit, pesulapun ja niskalapun, joista selviää tuotteen oleellisia tietoja. Metka Vaate käyttää tuotteissaan tällä hetkellä ainoastaan pesulappuja kustannusten säästämiseksi. Itse olen kuitenkin suunnittelut työvaatemallistoon sopivan riippuetiketin sekä niskalapun. (Kuva 55.) Niskalappu toimii samalla ripustuslenkinä, kun taas riippuetiketistä on helppo katsoa tuotteen tietoja. Riippuetiketit ovat mahdollisimman yksinkertaiset, jotta ne olisivat helposti tulostettavissa esimerkiksi kotikonstein.

KUVA 56. Suunnitteluprosessi

Mallisto syntyi luonnoksia pyöritellessä, värejä valitessa sekä muotokieltä miettiessä. Malliston suunnittelussa on ollut useita toimintakierroksia ennen valmista mallistoa. Toimintakierrokset ovat keskittyneet lähinnä suunnitteluprosessiin sekä prorotyypin valmistukseen ja kehittämiseen. Funktioanalyysin lisäksi Anttilan Käsityön ja muotoilun suunnittelun ja valmistuksen malli onkin ollut apunani koko prosessissa. Olen tehnyt kaaviosta oman näköiseni version, joka kuvaa hyvin minun suunnitteluprosessiani. (Kuva 56, sivu 58.)

Kaaviosta käy hyvin ilmi, kuinka olen suunnittelutyöni aloittanut ja millaisia lopputuloksia työllä saavutettiin. Kaavion keskivaiheille olen piirtänyt kuution, joka kuvastaa sitä, miten monimuotoista ja vaiherikasta suunnittelutyöni on ollut. Ulkoinen palaute ja oma sisäinen palautteeni ovat toisinaan olleet hieman ristiriidassa keskenään, jolloin minun on täytynyt tehdä myös kompromissejä. Kuutio kuvastaa siis myös suunnittelutyöni risteyskohtia. Kaavion taustaväriksi olen valinnut rauhoittavan vaaleanpunaisen, sillä se kuvastaa sisäistä tunnetilaani suunnittelutyön aikana.

Malliston suunnittelua edelsi tuumailuvaihe, jossa hain aktiivisesti tietoa kosmetologien työnkuvasta ja olemassa olevista työvaatteista. Itselläni oli myös jonkinlaista kokemustietoa ja mielikuvatietoa asiasta. Tämän jälkeen sain alkumielikuvan malliston tulevasta ulkoasusta. Mietin värejä, muotoja ja kohderyhmää. Vähitellen aloin piirtämään luonnoksista tarkempia tasokuvia, jotka muokkautuivat monta kertaa vielä tietokoneen ruudullakin.

Se, miksi päädyin juuri tiettyihin vaatemaleihin, ei ole aivan yksiselitteistä. Halusin vaatteiden olevan toimiva mallisto, jossa yhdistävinä tekijöinä ovat pyöreät muodot ja vahvat värien kontrastit. Vaatemallit syntyivät kuin itsestään, ainakin osa niistä. Jotkin mallit vaativat enemmän kehittelyä ja tuumailua, kuten Raitaliivi. Raitaliivissä oli aluksi kolme eri väriä leveinä vaakaraitoina sekä leveä vyö. Malli tuntui jotenkin erilaiselta kuin muut työvaatemallit, joten päätin poistaa sen mallistosta kokonaan ja lisätä tilalle uudenlaisen Raitaliivin. Uusi Raitaliivi sopi muodoiltaan mallistoon todella hyvin. Muita radikaaleja muutoksia en ole mallistooni tehnyt.

Työstin mallistoa esityskuvia ja tuotekortteja piirtäen. Aloin hahmottamaan malliston kokonaisilmettä piirustuksieni avulla. Lisäsin toimintakierroksia ja tarkensin mielikuviani tulevasta mallistosta. Muokkasin vaatteiden värityksiä ja yksityiskohtia ja katselin työtä uusin silmin. Mietin malliston tuotteiden funktioita ja toimivuutta.

Kun vaatemallisto oli tietokoneen ruudulla miltei valmis, pyysin ulkopuolista palautetta opettajilta ja Metka Vaatteen yrittäjiltä. Pääsin taas muokkaamaan malliston yksityiskohtia vielä tarkemmiksi ja päättämään lopullisen malliston sisällön ja ilmeen. Oma sisäinen minäni on myös ohjannut minua saamaan mallistostani mahdollisimman informatiivisen kokonaisuuden. Koko suunnitteluprosessi on ollut hyvin antoisaa ja ulkoisen palautteen kautta olen saanut mallistosta toimivan. Hyvä vaatemallisto syntyy kuin itsestään, jolloin vaatemallit ovat toimivia ja mielenkiintoisia. Väkisin miettimällä ei synny hyviä tuotteita, joten suunnittelin mallistoa vain ollessani virkeimmilläni.

Valmistin mallistosta kaksi mallikappaletta, joiden tekeminen oli myös melko haastava prosessi. Vaatteiden prototyypin kehittelyyn kului paljon aikaa, jotta mallikappaleet olisivat hyvin istuvia ja oikeanlaisia. Vaatteiden lopulliset ilmeet noudattivat kuitenkin melko tarkasti alkuperäisiä luonnoksia. Kaavoitusprosessin aikana vaatteisiin tehtiin kuitenkin pieniä muutoksia, jotta vaatteet toimisivat käytännössä hyvin ja olisivat visuaalisesti edustavia. Valmistuksen prosessi on kokonaisuudessaan ollut kuitenkin yksinkertaisempi kuin varsinainen suunnittelutyö. Valmistettavat tuotteet oli hyväksytty luonnoksien pohjalta, joten mitään yllättävää ei sattunut. Valmistusprosessi sujui jouhevasti hyvin tehdyn suunnittelutyön vuoksi.

7 VALMISTUSPROSESSI

Valmistin mallistosta työharjoitteluni loppupuolella kaksi mallikappaletta. Sain mahdollisuuden suunnitella opinnäytetyötäni työharjoittelun yhteydessä, joten sain toteuttaa valitut mallikappaleet Metka Vaateen toimistolla. Mallistosta olen kaavoittanut, ommellut prototyypit ja varsinaiset mallikappaleet Kietaisujakusta sekä Beauty-essusta. Nämä tuotteet valitsimme toteutettavaksi Metka Vaateen yrittäjien kanssa, sillä kyseiset vaatteet täydentäisivät parhaiten heidän olemassa olevaa vaatekokoelmaa.

7.1 Beauty-essu

Työharjoitteluni puolesta välissä suunnittelin Metka Vaatteelle toimivan työesiliinan, joka on suunnattu erityisesti kauneudenhoitohenkilökunnalle. Beauty-essun tuli sopia mahdollisimman monelle, joten lähdin kaavoittamaan essusta ensin vain yhdenkoon tuotetta. Kaavoitetusta essusta ompelin ensimmäisen mallikappaleen, jossa oli ainoastaan rintatasku ja kaarevat leikkaukset sivuilla. Essussa oli myös painonappikiinnitys niskanauhassa ja vyötärönauhoissa. (Kuva 40, sivu 46.)

Sovitimme essua yhdessä Tiina Sieväsen kanssa ja huomasimme, etteivät neppikiinnitteiset nauhat sopineet vyötärön kohdalle niiden hankaluuden vuoksi. Myös rinnan muoto täytyi saada paremmin esiin, jotta esiliina olisi istuvampi. Tein kaavoihin tarvittavat muutokset ja ompelin toisen prototyypin, joka oli jo huomattavasti ensimmäistä parempi. Esiliinassa oli edelleen ainoastaan rintatasku, kaarevat leikkaukset ja solmittavat nauhat.

KUVA 57. Beauty-essun kaavat

KUVA 58. Beauty-essun 3.proto

Beauty-essun toisen prototyypin katselmuksessa huomasimme, että essussa olisi hyvä olla rintataskun lisäksi myös kaksi alataskua, kuten ensimmäisessä luonnoksessa olin ajatellutkin. Kaavoitin essuun kaksi taskupussillista taskua ja muotoilin helmaa hieman kaarevammaksi. Tämän jälkeen syntyi kolmas, melko toimiva prototyyppi. (Kuva 58.) Haasteena oli enää saada essu toimimaan kokovälillä xs-xxxl. Sovitin essua xl-kokoisella tutullani, jotta sain selvyuden siihen, miltä essu näyttäisi hieman kookkaamman henkilön päällä.

Essun muodoilla ei ollut enää hoikentava, vaan suurentava vaikutus. Siispä päätimme kaavoittaa essusta kaksi eri kokoa. Pienempi koko palvelisi xs-m kokoisia ihmisiä ja suurempi koko l-xxxl kokoisia henkilöitä. Tein essusta isommat kaavat ja ompelin taas uuden prototyypin. Sovitin essua samaiselle xl-kokoiselle tutulleni, jonka päällä arvioin jälleen essun toimivuutta. Essun kaavoihin täytyi lisätä enemmän rinnan muotoa ja poistaa väljyyttä rintojen alapuolelta. Toinen prototyyppi oli jo hyvin onnistunut, joten enää prototyypeissä hiottiin niiden yksityiskohtia, kuten sopivaa väritystä. En olisi ikinä uskonut, kuinka suuri työmäärä voi yhden essun kehittelyyn liittyä, mutta hyvä tuotekehittely kannattaa tehdä kunnolla, jotta tuotteeseen ei tarvitse tehdä myöhemmin muutoksia.

Esiliinan niskalenkin pituutta mitattiin moneen kertaan ja esiliinan yläreunaa suoristettiin, jotta essu olisi istuva. Pienemmässä esiliinassa pienennettiin hieman rintataskua ja mietittiin niskalenkin painonappien paikkoja. Lopuksi mietittiin solmimisnauhojen pituudet, tikkauksien etäisyydet ja tehokkain työjärjestys. Tein esiliinoista pahvikaavat tuotantoa varten. Halusin esiliinasta oman mallikappaleen valkoinen-lime värisenä opinnäytetyöhöni. Kaavat ja kankaat olivat kuitenkin jo Kuopiossa, joten ompelimo valmisti mallikappaleeni kyseisissä väreissä. (Kuvat 59-61, sivu 63.)

KUVA 59. Beauty-essu, Kauneuskeskus Essi

KUVA 60. Beauty-essu, Kauneuskeskus Essi

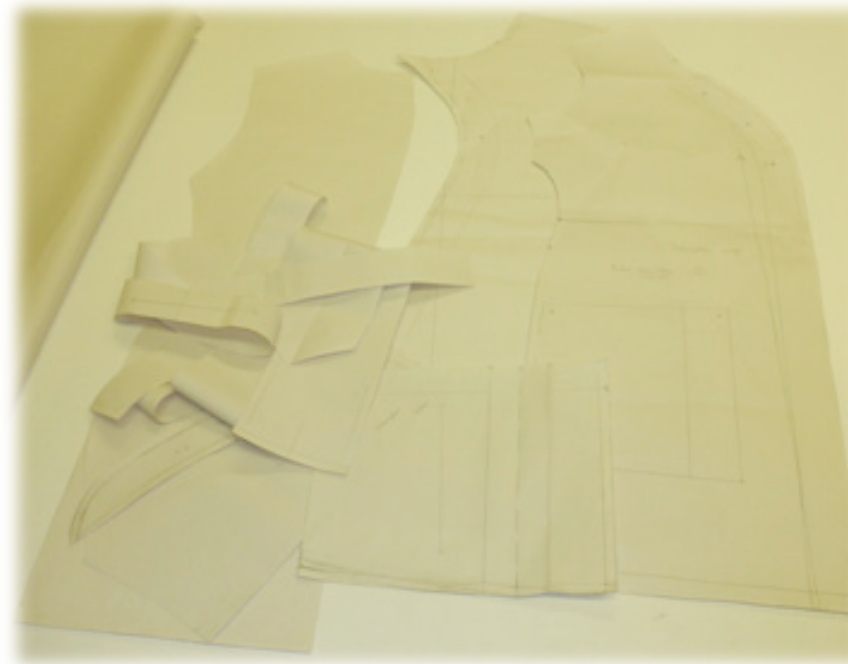

KUVA 61. Beauty-essu, Kauneuskeskus Essi

7.2 Kietaisujakku

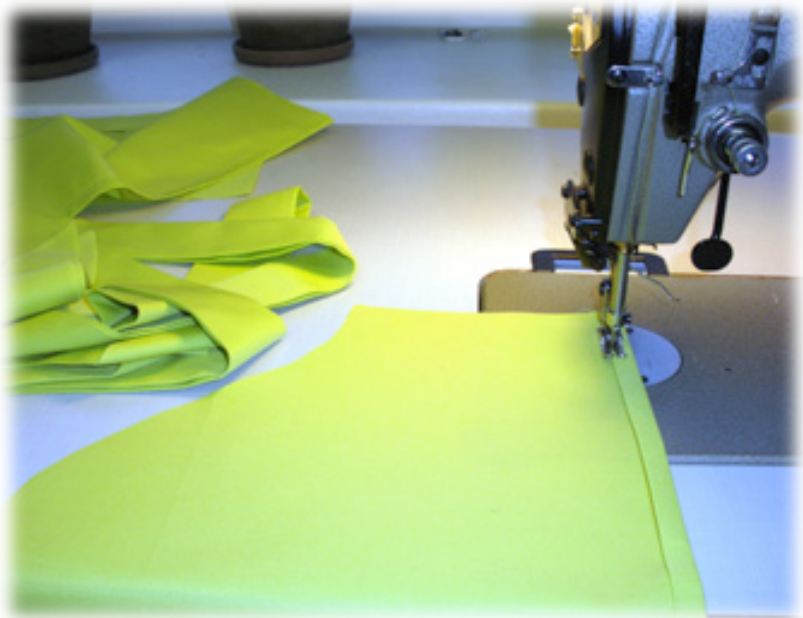
Kietaisujakun kaavoitin ja ompelin viimeisellä työharjoitteluviikollani. Kietaisujakussa oli tärkeää huomioida vaateen ergonomisuus ja sen sopivuus kosmetologien työssä tehtäville liikkeille. Metka Vaate on tehnyt paljon työtä oikeanlaisten vaatteiden väljyyksien löytämisessä ja he ovat luoneet täysin oman mittataulukonsa, joka palvelee parhaiten heidän asiakkaitaan. Siispä Kietaisujakun kaavoitusvaiheessa hyväksikäytin heidän erään tuotteen kaavaa.

Kaavassa oli valmiiksi huomioitu, että yläselässä on tarpeeksi väljyyttä ja kädentiet ovat riittävän avarat. Kaavassa oli myös valmiiksi oikeanlaiset väljyydet. Kuosittelin kaavasta Kietaisujakun kaavat ja valmistin ensimmäisen prototyypin. Hankalaa Kietaisujakun kaavoituksessa oli saada edessä olevasta kaaresta oikeanlainen ja saada keskiedusta hieman vino. Myös kauluksen kohoavuuden tuli olla oikeanlainen ja vaateen tuli olla helposti puettavissa. Ensimmäisen prototyypin valmistin ilman kaulusta ja hyvin suurpiirteisesti, jotta sain selvyuden vaateen toimivuudesta.

KUVA 62. Kietaisujakun kaavat

Prototyyppi oli muuten melko hyvä, mutta keskietu oli liian vino ja liian toispuoleinen. Kaavoitin keskiedusta suuremman ja tein muita tarvittavia pieniä muutoksia kaavoihin. Kaavoitin myös pienen pystykauluksen. Toinen prototyyppi oli jo melko onnistunut, mutta keskietu oli edelleen liian vino. Myös kietaisujakun taskua täytyi muuttaa pienemmäksi. Kaulus tuntui kuitenkin hyvältä ja hihat olivat sopivan mittaiset. Vaatteessa oli myös tarpeeksi yleisväljyyttä.

KUVA 63. Kietaisujakun ompelua

Kolmanteen prototyypin tein tarvittavat muutokset ja kaavoitin taskun yhteensopivaksi helman muodon kanssa. Kiinnitin tuotteeseen myös painonapit ja viimeistelin vyön päät hieman vinoiksi. Valmistin Kietaisujakusta kolme mallikappaletta, jotta muun muassa ompelimo saisi oman mallikappaleensa. Mallikappaleet valmistin S-koossa, jotta pystyin myös itse sovittamaan tuotteita. Sivulla 66 on esillä kuvia valmiista Kietaisujakusta. (Kuvat 65-67.)

KUVA 64. Kietaisujakun 3. proto

Kietaisujakku onnistui hyvin ja sen ompeleminen teollisesti on melko nopeaa. Tuotteesta on olemassa tällä hetkellä vain koko S, joten tuotetta ei ole päästy testaamaan kookkaampien henkilöiden päällä. Kietaisujakku päättyi kuitenkin todennäköisesti Metka Vaatteen tuotantoon, joten kaavojen sarjonnan jälkeen tuotetta on mahdollista sovittaa erikokoisten henkilöiden päällä.

Metka Vaate muokkaa tuotteitaan asiakaspalautteensa kautta, joten tuotteissa olevia mahdollisia puutteita korjataan aina palautteen ja tilanteen mukaan.

KUVA 65. Kietaisujakku, Kauneuskeskus Essi

KUVA 66. Kietaisujakku, Kauneuskeskus Essi

KUVA 67. Kietaisujakku, Kauneuskeskus Essi

8 POHDINTA JA PALAUTE

Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella Metka Vaate Oy:lle kosmetologien työvaatemallisto. Opinnäytetyössäni perehdyin työvaate-ergonomiaan, työvaatesuunnitteluun, kosmetologien työkuvaan sekä malliston suunnittelun vaiheisiin. Tavoitteenani oli suunnitella toimiva, retrohenkinen työvaatemallisto kosmetologeille teoriaa apuna käyttäen. Halusin perehtyä erityisesti työvaate-ergonomiaan ja kosmetologien työkuvaan, jotta suunnittelemani mallistosta tulisi toimiva.

Opinnäytetyön tekemisen aloitin työharjoitteluni yhteydessä lokakuussa 2010. Tällöin valitsin työssäni käytettäväksi tutkimusmenetelmiksi haastattelun, havainnoinnin ja asiantuntijakirjallisuuden. Nämä menetelmät tuntuivat parhaimmilta, sillä sain paljon konkreettista tietoa havainnoinnin ja haastattelujen avulla. Laajan kyselyn avulla en olisi saanut yhtä henkilökohtaisia vastauksia kysymyksiini ja oikeanlaista kuvaa esimerkiksi kosmetologien työstä. Asiantuntijakirjallisuudesta sain paljon teoreettista tietoa työvaatesuunnittelusta ja ergonomiasta.

Opinnäytetyön tuotoksina syntyi mallistokatalogi, tekninen katalogi, kaksi mallikappaletta työvaatemalliston tuotteista sekä kirjallinen raportti. Ennen opinnäytetyön tekemistä en tiennyt paljoakaan Suomessa toimivista työvaateyrityksistä, kosmetologien työnkuvasta enkä työvaate-ergonomiasta. Sain erittäin paljon uutta tietoa työni tekemisen yhteydessä. Erityisen suuren kiitoksen ansaitsee Jyväskylässä toimiva Kauneuskeskus Essi, jonka työntekijät ovat olleet erittäin positiivisia ja auttavaisia opinnäytetyöni suhteen. Sain heiltä paljon tarpeellista tietoa ja mielipiteitä niin kosmetologin työstä kuin sopivista työvaatteista. Myös Metka Vaate Oy:n yrittäjät ovat olleet apunani koko opinnäytetyöprosessin ajan. Työvaatteiden suunnitteleminen olemassa olevalle yritykselle oli erittäin antoisaa ja mielenkiintoista.

Opin opinnäytetyöni tekemisen yhteydessä erityisen paljon työvaate-ergonomiasta ja vaatteiden suunnittelemisesta tietyille käyttäjäryhmälle. Opinnäytetyön tekeminen on kehittänyt minua myös kriittisenä pohdiskelijana. Oma työ pitää ajoittain kyseenalaistaa, jättää hautumaan ja huomata työn epäkohdat. Olen kehittänyt ammatillisen osaamisen lisäksi myös kirjoittajana.

Opinnäytetyöstäni on hyötyä kaikille, jotka ovat kiinnostuneita työvaatesuunnittelusta ja työvaate-ergonomiasta. Opinnäytetyöstäni on myös ollut hyötyä Metka Vaate Oy:lle, sillä suunnittelin heille kuvitteellisen työvaatemalliston ja tutkin käyttäjän tarpeita.

Mielestäni onnistuin hyvin kosmetologien työvaatemalliston suunnittelussa ja mallikappaleiden toteutuksessa. Beauty-essu on ollut Metka Vaatteen tuotannossa syksystä lähtien, joten olen saanut myös palautetta essusta. Asiakkaiden mielestä Beauty-essu on hyvin toimiva tuote, joka piristää työpäivää. Hauskan muodon lisäksi Beauty-essussa on myös paljon taskutilaa, mikä on saanut asiakkailta kiitosta. Tuotteen kaksivärisyys on myös ollut hyvä asia asiakkaiden mielestä. Jotkin asiakkaat eivät ole pitäneet niskan takaa menevästä nauhasta, sillä se saattaa painaa niskaa työpäivien aikana. Muutoin palaute on ollut hyvin positiivista.

Kauneuskeskus Essin mielestä Beauty-essu ja Kietaisujakku ovat hyvin onnistuneita tuotteita. Työntekijät haluaisivat tilata itselleenkin työasuiksi kyseisiä tuotteita. Beauty-essussa he pitivät runsaasta taskutilasta ja essun toimivuudesta. Pirteä värytys ja tuotteen keveys ja helppopukeisuus miellyttivät työntekijöitä.

Kietaisujakussa työntekijöitä miellytti pirteän värin lisäksi jakun ammattimaisuus, eli sen sopivuus nimenomaan kosmetologeille. Myös jakun säädeltävyys oli hyvä asia. Pieni pystykauslika toi työntekijöiden mielestä sopivaa ryhtiä jakulle. Lyhyempien työntekijöiden mielestä Kietaisujakku saisi olla hieman lyhyempi, kun taas pidempien työntekijöiden mielestä jakun pituus oli hyvä. Kauneuskeskus Essin työntekijät eivät kuitenkaan kommentoineet luonnosteluvaiheen jälkeen malliston muita tuotteita eivätkä kirjallista raporttiani työkiireiden vuoksi.

Metka Vaate Oy:ltä sain palautetta opinnäytetyöstäni suullisesti työn ollessa miltei valmis. Metka Vaate Oy:n mielestä koko opinnäytetyöni on hyvä ammatillinen kokonaisuus. Kirjallisessa osuudessa olen perehtynyt oleellisimpiin ja tärkeimpiin työvaatesuunnittelussa tarvittaviin tietoihin. Raporttini on heidän mielestään selkeä ja helposti ymmärrettävissä. Valokuvia olen käyttänyt hyvin tehostekeinoina työssäni. (Apell & Sievänen, 08.03.2011)

Metka Vaate Oy:n yrittäjät pitivät suunnittelemani Beauty-mallistosta, heidän mielestään katalogit olivat ammattimaisesti ja hauskaasti toteutettu. Mallisto on heidän mielestään hyvä visuaalinen kokonaisuus ja tuotteita on helppo yhdistellä keskenään. Yrittäjillä oli kuitenkin vielä joitakin parannusehdotuksia suunnittelemiini tuotteisiin, jotta ne olisivat teollisesti nopeammin tuotettavissa. Yrittäjät toivoivat tuotteisiin pieniä muutoksia myös sen vuoksi, että vaatteet sopisivat myös muilla aloilla käytettäviksi. Muutokset olivat kuitenkin hyvin pieniä ja lähinnä vaatteiden rakenteisiin liittyviä parannuksia. Tein mallistoon tarvittavat muutokset. (Apell & Sievänen, 08.03.2011)

Molemmilla yrittäjillä oli omat suosikkinsa vaatemallistossa. Minna Apell piti erityisesti Laskospaidasta, Retroliivistä, Energiapaidasta, Beauty-essusta, Kietaisujakusta ja Neppihousuista. Tiina Sievänen piti puolestaan Rusettiliivistä, Kietaisujakusta, Neppihousuista, Energiapaidasta, Laskospaidasta ja Beauty-essusta. Makuja on kuitenkin monenlaisia, joten mallistollani olen pyrkinyt miellyttämään mahdollisimman montaa eri käyttäjää. (ibid.)

Olen itse hyvin tyytyväinen opinnäytetyöhöni. Saavutin itselleni asettamani tavoitteet hyvin ja opin työn tekemisen yhteydessä paljon uutta. Tein opinnäytetyötäni ahkerasti monen kuukauden ajan, joten minulle ei ole missään vaiheessa tullut kiire työn kanssa. Sain rauhassa keskittyä työn tekemiseen ja muokata työtä palautteen avulla. Minusta oli mukavaa perehtyä kosmetologien työnkuvaan ja saada heiltä uusia näkökulmia työvaatteiden suunnitteluun.

Mielestäni olen onnistunut luomaan teollisesti melko nopeasti tuotettavan vaatemalliston, joka palvelee kohderyhmää hyvin. Suunnittelemani työvaatteet sopivat hyvin Metka Vaatteen imagoon ja jotkin malliston tuotteista Beauty-essun lisäksi saattavat siirtyä heidän tuotantoonsa. Uusien vaatemallien lanseeraus pienessä yrityksessä on kuitenkin aikaa vievä prosessi, joten uusia malleja tulee ottaa harkiten tuotantoon. Mallisto on sinällään kuitenkin hyvin käyttökelpoinen kokonaisuus, jota voisi lähteä kehittämään edelleen prototyypeiksi. Kokonaisuudessaan opinnäytetyöni on mielestäni kattava työvaatesuunnitteluun liittyvä tietopaketti, josta on varmasti hyötyä kaikille työvaatesuunnittelusta kiinnostuneille.

KUVALUETTELO

KUVA 1. Metka Vaatteen yrittäjät, Metka Vaate Oy.

KUVA 2. Metka Vaatteen tuotteita, Metka Vaate Oy.

KUVA 3. Metka Vaate Oy, Aino Aarnio.

KUVA 4. Ihmisen pintaosien lämpötila. Mukailtu Risikko & Marttila-Vesalainen, s. 21. Aino Aarnio.

KUVA 5. Lämpötasapaino eri töissä. Mukailtu Risikko & Marttila-Vesalainen, s. 45. Aino Aarnio.

KUVA 6. Erilaisia clo-arvoja. Mukailtu Mäkinen; Antikainen; Ilmarinen; Tammela & Hurme, s. 112. Aino Aarnio.

KUVA 7. Materiaalien ominaisuuksia. Mukailtu Mäkinen; Antikainen; Ilmarinen; Tammela & Hurme, s. 59. Aino Aarnio.

KUVA 8. Puvun peruskaava. Www-sivusto. [Viitattu 06.02.2011]
Saatavissa: www.virtuaaliamk.fi/opintojaksot/030507/1086702418184/.

KUVAT 9-13. Staattisia ja dynaamisia mittoja. Mukailtu Risikko & Marttila-Vesalainen, s. 98-101. Aino Aarnio.

KUVA 14. Nahkaesiliina. Www-sivusto. [Viitattu 20.04.2011]

Saatavissa: <http://www3.jkl.fi/ksmuseum/paivaeilisessa/paja/pajat/sepp/kengitys.jpg&imgrefurl>.

KUVA 15. E.Laiho Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

Saatavissa: <http://www.elaiho.fi/index.php?k=12178>.

KUVA 16. Image Wear Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

Saatavissa: http://www.imagewear.eu/tuotteet/palvelu/palveluja_hoivatyo vaatetus/.

KUVA 17. P&M Design Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

Saatavissa: <http://www.pmdesign.fi/7>.

KUVA 18. Standa Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

<http://www.standa.fi/index.php?mid=2&pid=11>.

KUVA 19. Lindström Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

Saatavissa: <http://www.lindstrom.fi/fi-FI/lindstrommallisto/>.

KUVAT 20-27. Kauneuskeskus Essi, Aino Aarnio.

KUVA 28. Hejco Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011].

Saatavissa: www.hejco.com.

KUVA 29. Vestita Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011]

Saatavissa: www.vestita.fi.

KUVA 30. Hejco Oy. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011]

Saatavissa: www.hejco.com.

KUVAT 31-33. Greencos –työasut. Www-sivusto. [Viitattu 10.02.2011]. Saatavissa: www.greencos.fi/index.php?ID=1267.

KUVA 34. Funktioanalyysi. Aino Aarnio.

KUVA 35. Vuokko. Www-sivusto. [Viitattu 12.02.2011].

Saatavissa: www.global.designdeb.com.

KUVA 36. Mekko. Www-sivusto. [Viitattu 12.02.2011]. Saatavissa:

www.wondermode.com.

KUVA 37. Leninki. Www-sivusto. [Viitattu 12.02.2011].

Saatavissa: www.fiftiesweb.com.

KUVA 38. Twiggy. Www-sivusto. [Viitattu 12.02.2011].

Saatavissa: www.thegloss.com.

KUVA 39. Maija Isola. Www-sivusto. [Viitattu 12.02.2011].

Saatavissa: www.shop.designmuseum.fi.

KUVAT 40-49. Luonnoksia mallistosta. Aino Aarnio.

KUVAT 50-55. Otteita mallistosta. Aino Aarnio.

KUVA 56 Suunnitteluprosessi. Mukailtu Anttila, s.111. Aino Aarnio.

KUVAT 57-67. Kuvia valmistusprosessista. Aino Aarnio.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

Anttila, P. 1992. Käsitöiden ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

Ilmarinen, R. 1982. Lämpöviihtyvyyden ja työvaatetus. Helsinki:Gummerus Kirjapaino Oy.

Kopisto, S. 1997. Moderni Nainen, Muodin Vuosikymmenet 1920-1960. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lappalainen, P. & Almay, M. 1996. Kansakunnan vaatettajat. Porvoo: WSOY.

Markula, S. 1999. Tekstiilitieto. Porvoo: WSOY

Mäkinen, H. ; Antikainen, T. ; Ilmarinen, R. ; Tammela, E. &Hurme, M. 1996. Toimiva Työ- ja Suojavaatetus. Helsinki:Painotalo MIKTOR.

Nuutinen, A. 2004. Edelläkävijät, Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisessa. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Risikko, T. & Marttila-Vesalainen, R. 2006. Vaatteet ja haasteet.Helsinki: WSOY.

Sähköiset lähteet:

Image wear Oy .[Viitattu 15.02.2011]. Saatavissa:

www.imagewear.eu.

Kauneuskeskus Essi. [Viitattu 22.11.2010]. Saatavissa:

<http://www.essi.fi/yritys.php>.

Kosmetologien toimintaympäristö. [Viitattu 25.01.2011].

Saatavissa: <http://www.ammattinetti.fi/web/guest/alat>.

Lindström Oy. [Viitattu 15.02.2011]. Saatavissa: www.lindstrom.fi.

Standa Oy. [Viitattu 15.02.2011]. Saatavissa: www.standa.fi.

Muut lähteet:

Kauneuskeskus Essi 2010. Jyväskylä 04.11.2010. Haastattelu.

Sievänen, Tiina 2010. Vaatesuunnittelija. Metka Vaate Oy. Jyväskylä 14.10.2010. Haastattelu.

Apell, Minna & Sievänen, Tiina 2011. Metka Vaate Oy. Jyväskylä 08.03.2011. Palautekeskustelu.

KAUNEUSKESKUS ESSIN HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Millaisia työasentoja kosmetologin työssä on? Mihin liike kohdistuu?
2. Millainen lämpöviihtyvyys olisi työssä hyvä?
3. Millainen olisi unelmien työvaate? Missä väreissä?
4. Kuinka usein hankit uusia työvaatteita?
5. Mitä odostat työvaatteelta? Työvaatteen tärkeimmät tehtävät?
6. Taskujen merkitys työvaatteessa?
7. Millainen työvaate olisi hyvä kosmetologille? Vaatteen pituus, pääntien muoto, vaatteen kiinnitysmenetelmä?

www.savonia.fi

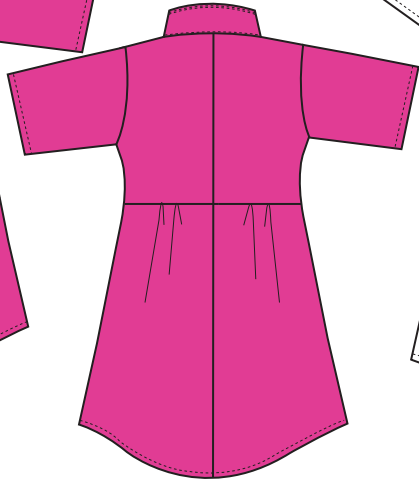

KOSMETOLOGIEN TYÖVAATEMALLISTO METKA VAATE OY:LLE

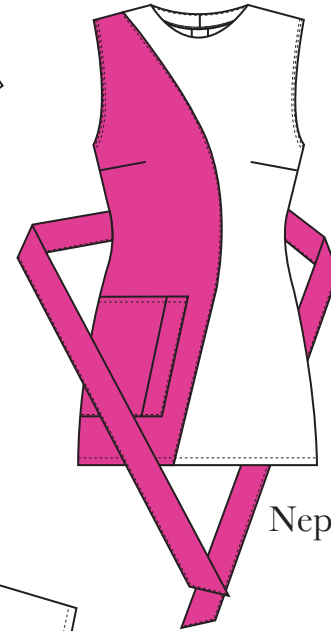
.....Kevät 2011

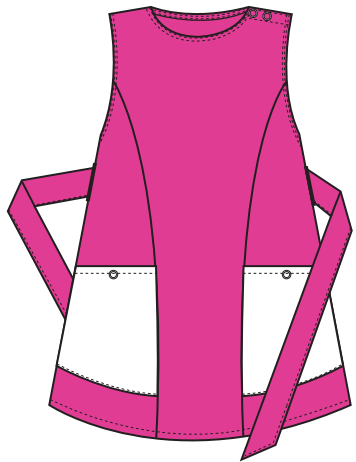
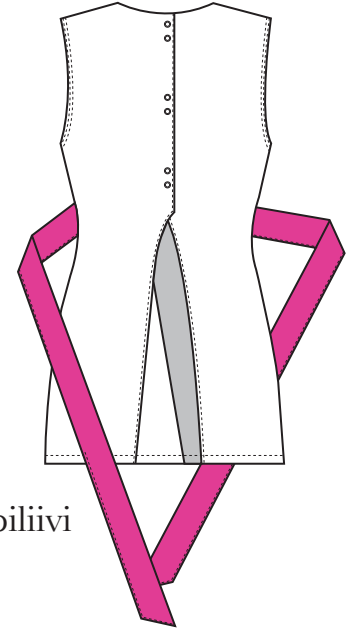
Laskospaita

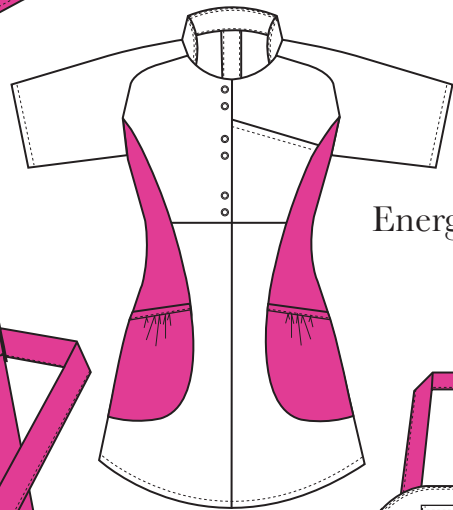
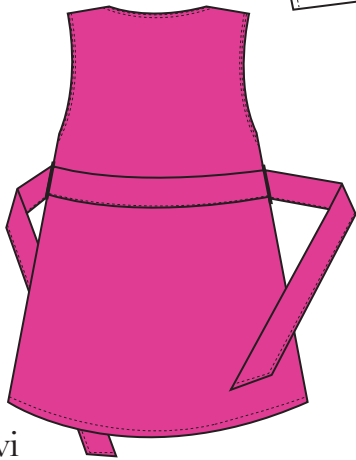
Aaltopaita

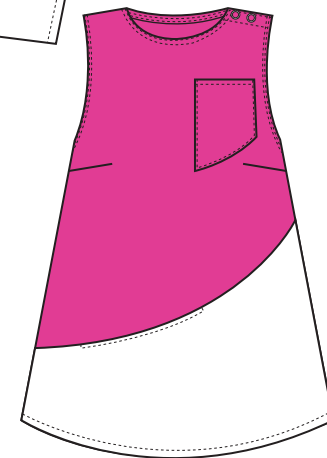
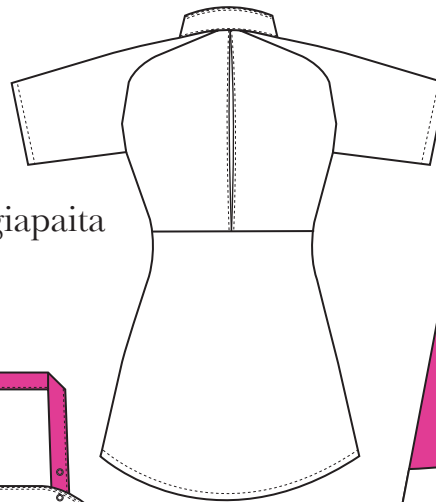
Neppiliivi

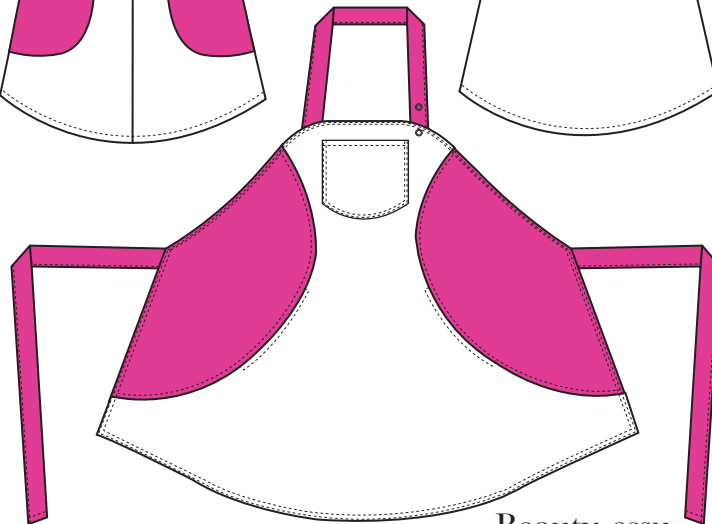
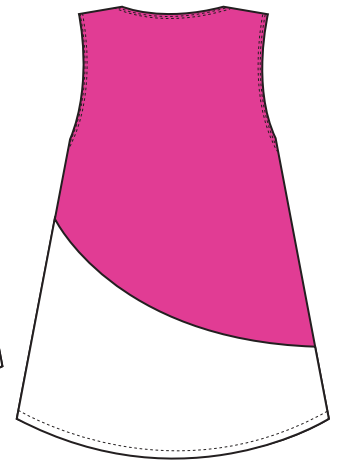
Retroliivi

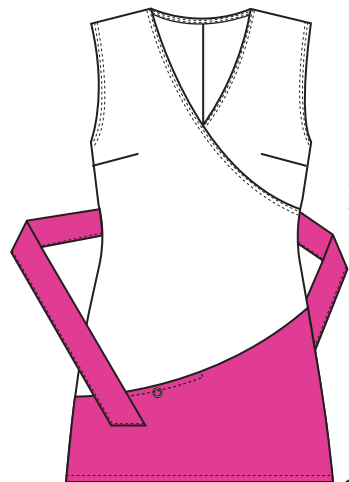
Energiapaita

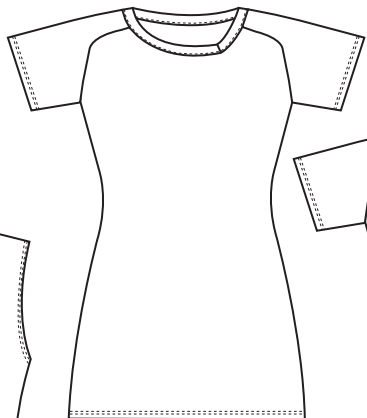
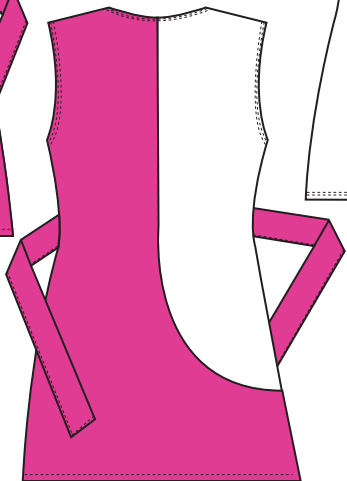
Ritaliivi

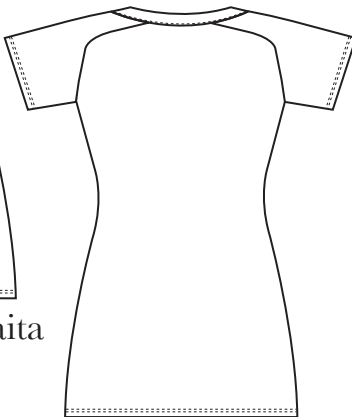
Beauty-essu

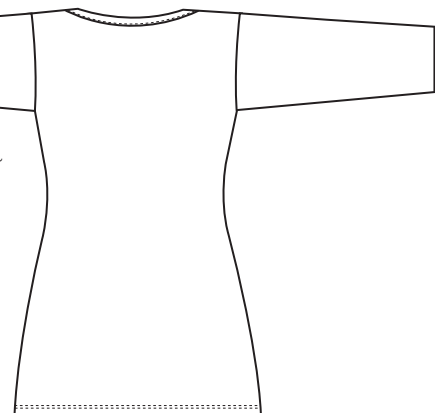
Rusettiivi

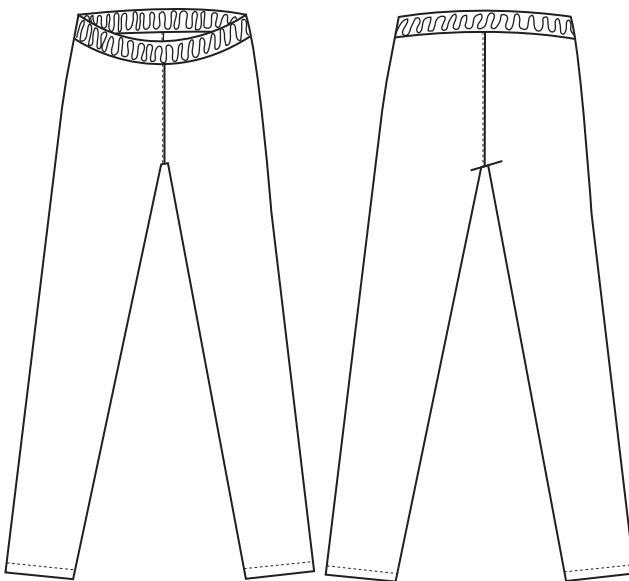
Raglanpaita

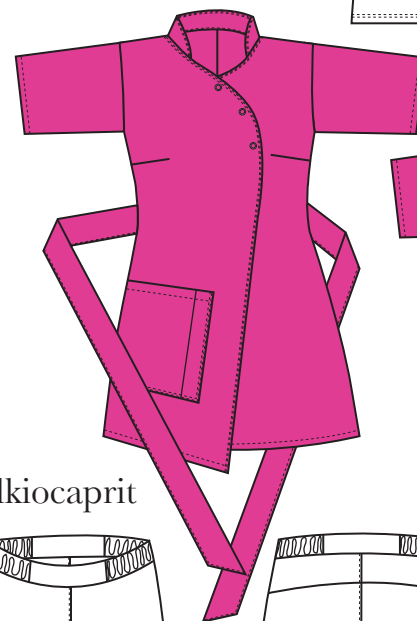
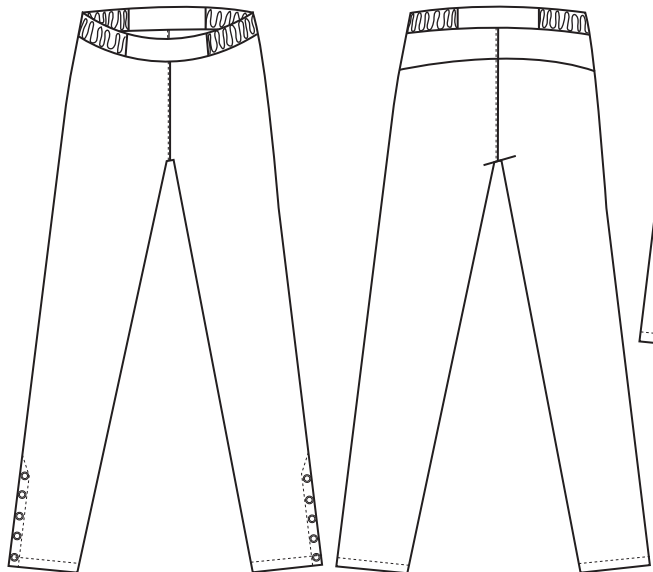
Capripaita

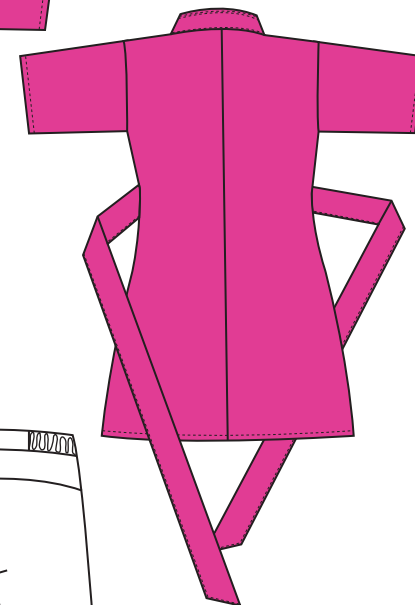
Kapeat housut

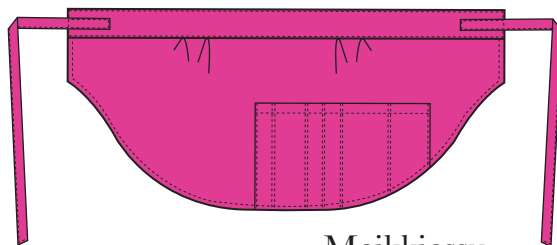
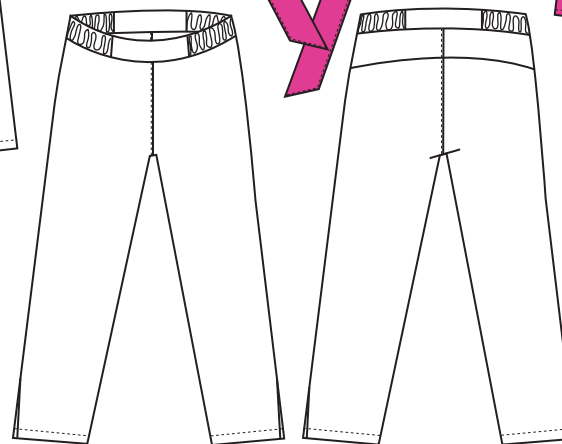
Neppihousut

Kietaisujakku

Halkiocaprit

Meikkiessu

BEAUTY

Kauneutta on arvostettu jo vuosisatojen ajan...

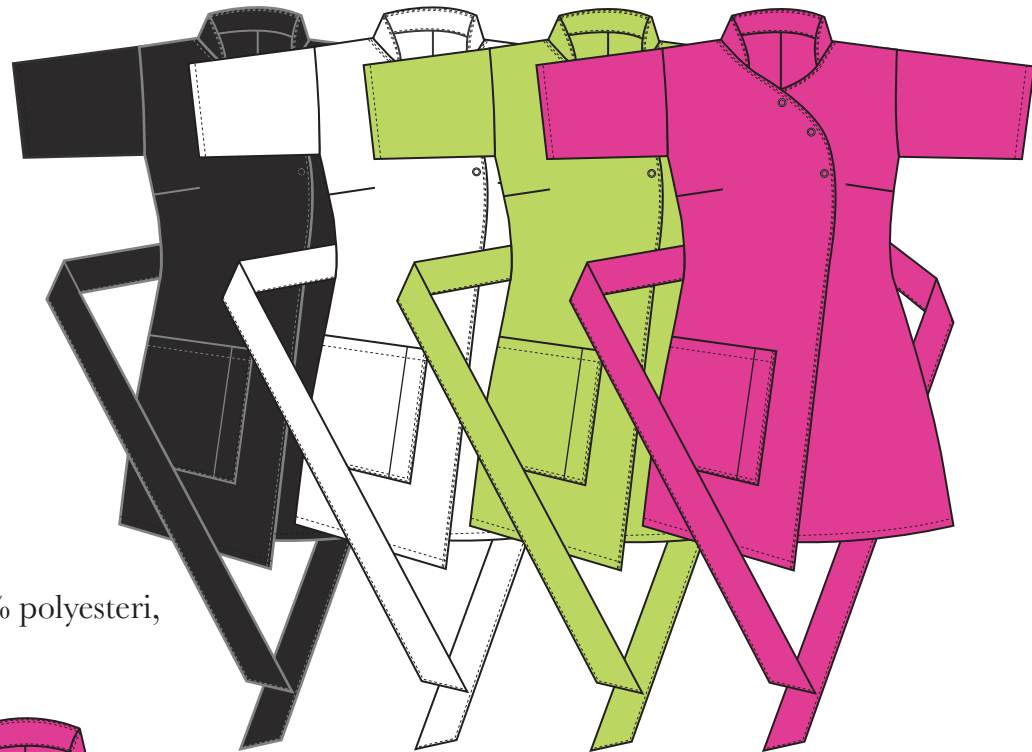

...jota varten on syntynyt myös oma ammattiryhmä, kosmetologit...

Aaltopaita

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/ 60% puuvilla, 36% polyesteri,
Koot: xs-xxxl
4% elasto-olefiini

Kietaisujakku

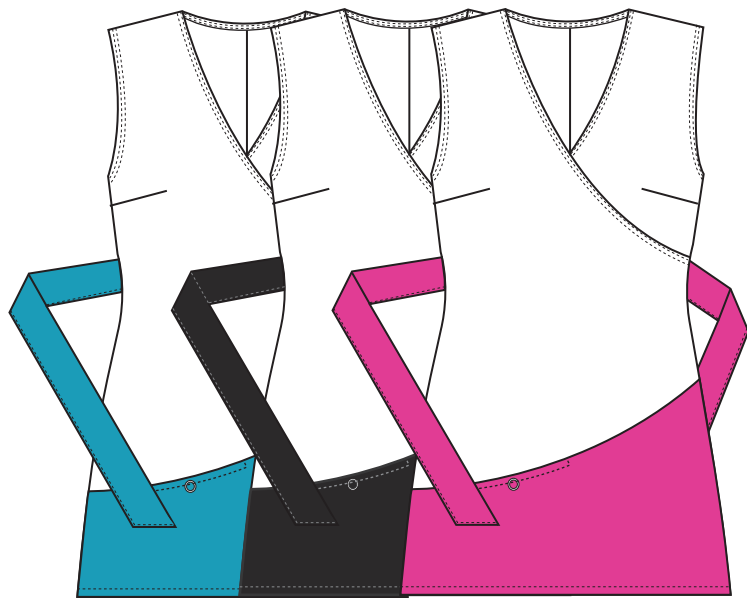
Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
Koot: xs-xxxl
4% elasto-olefiini

Laskospaita

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
Koot: xs-xxxl
4% elasto-olefiini

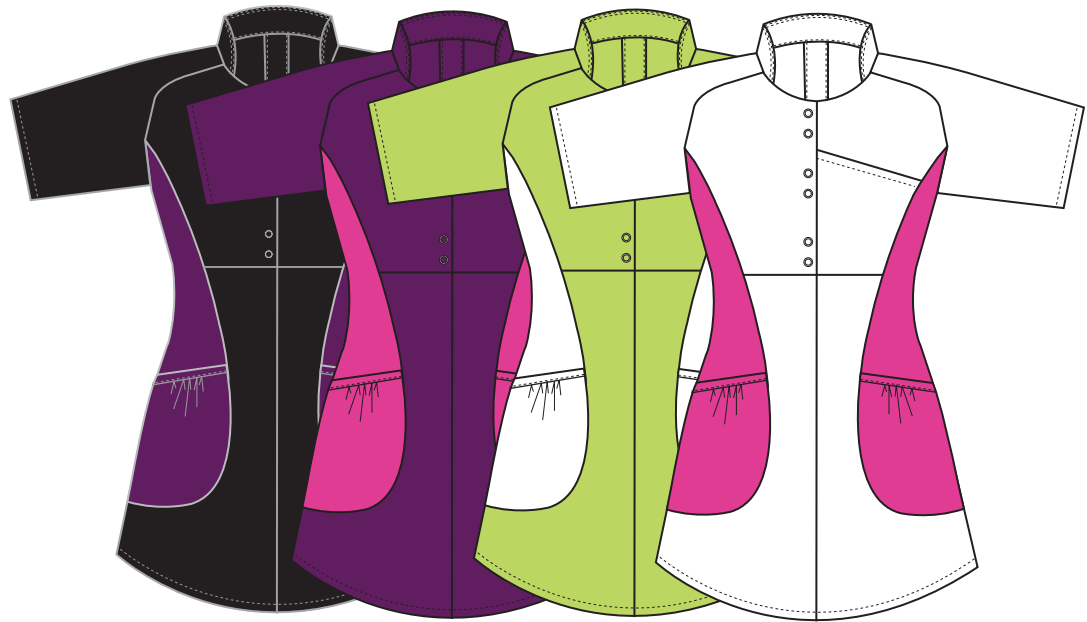
...he pitävät huolen ihmisten niin ulkoisesta kuin sisäisestäkin hyvinvoinnista...

Rusettiliivi

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

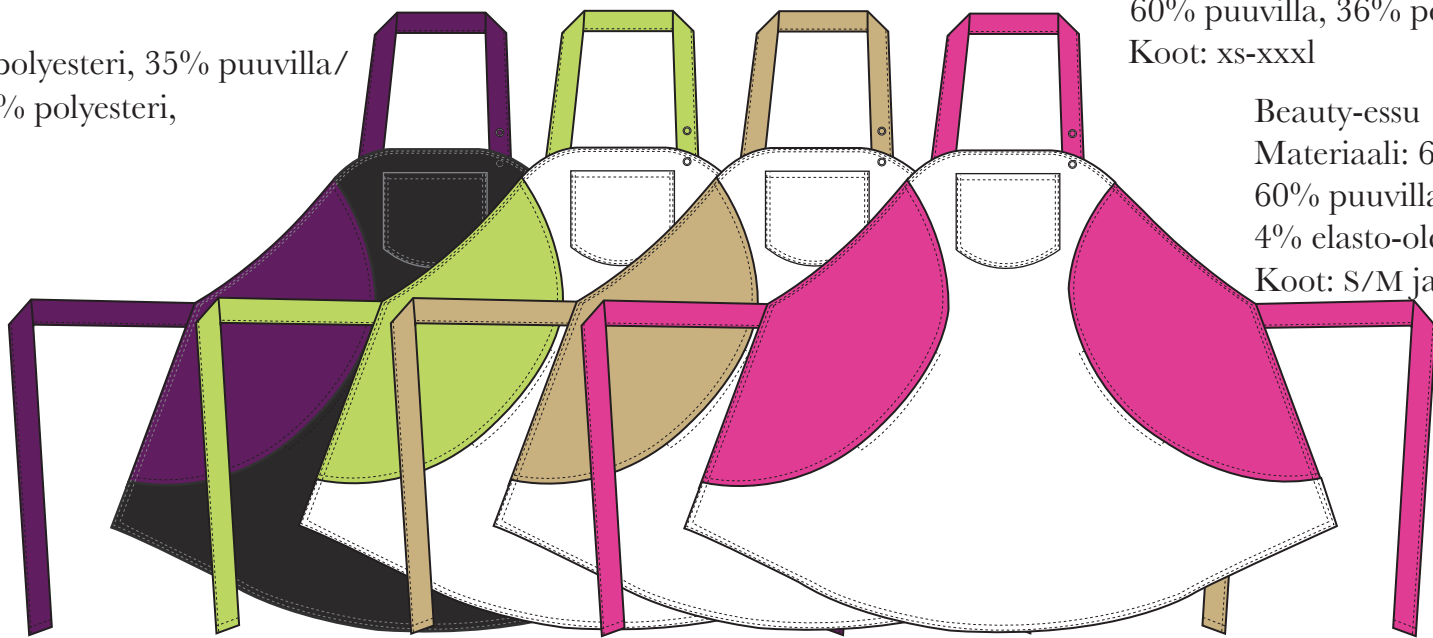
Koot: xs-xxxl

Energiapaita

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Koot: xs-xxxl

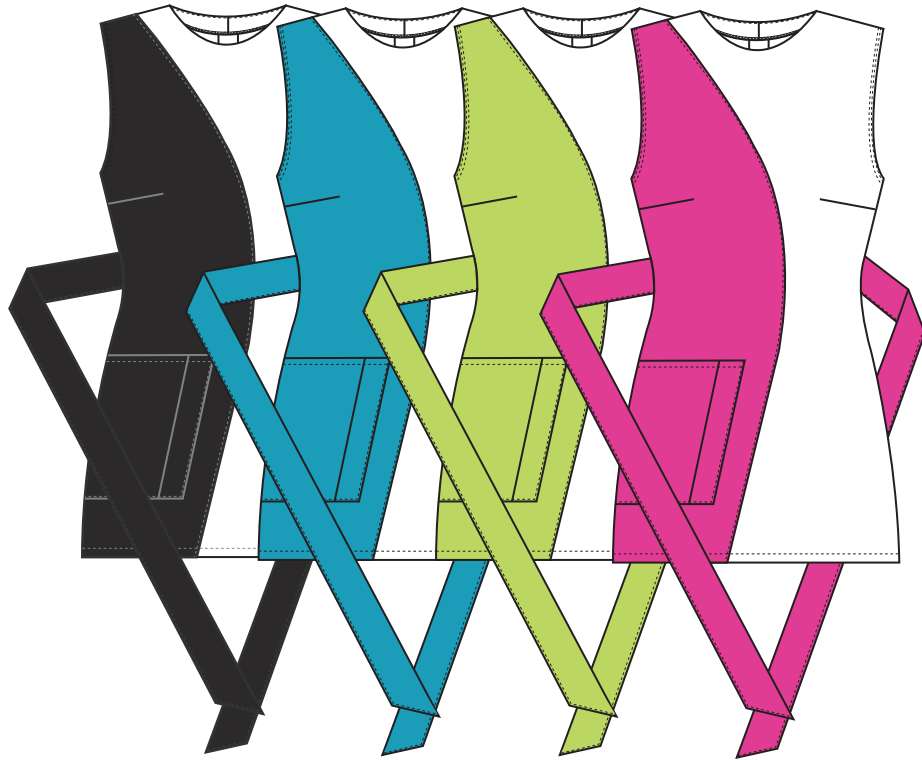

Beauty-essu

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

Koot: S/M ja L/XL

...erilaisten hoitomuotojen, kuten manikyyrien, kasvohoitojen ja ehostuksien avulla ...

Neppiliivi

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Koot: xs-xxxl

Raglanpaita

Materiaali: 96% bambu, 4% elastaani

Koot: xs-xxxl

Capripaita

Materiaali: 96% bambu, 4% elastaani

Koot: xs-xxxl

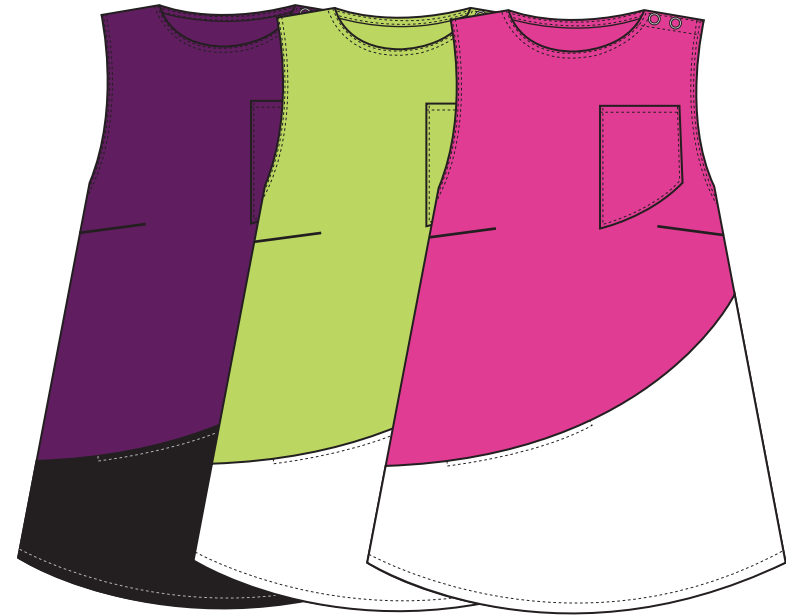
...kosmetologien erilaiset hoitomuodot auttavat ihmisiä jaksamaan työelämässä ...

Retroliivi

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

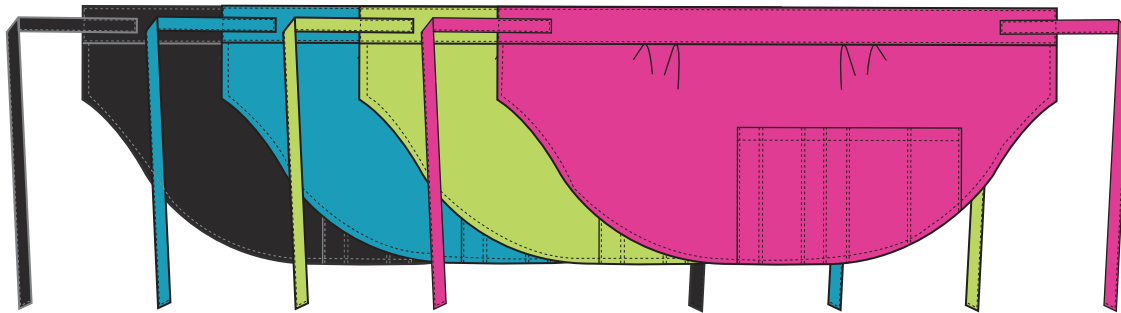
Koot: xs-xxxxl

Raitaliivi

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Koot: xs-xxxxl

Meikkiessu

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla

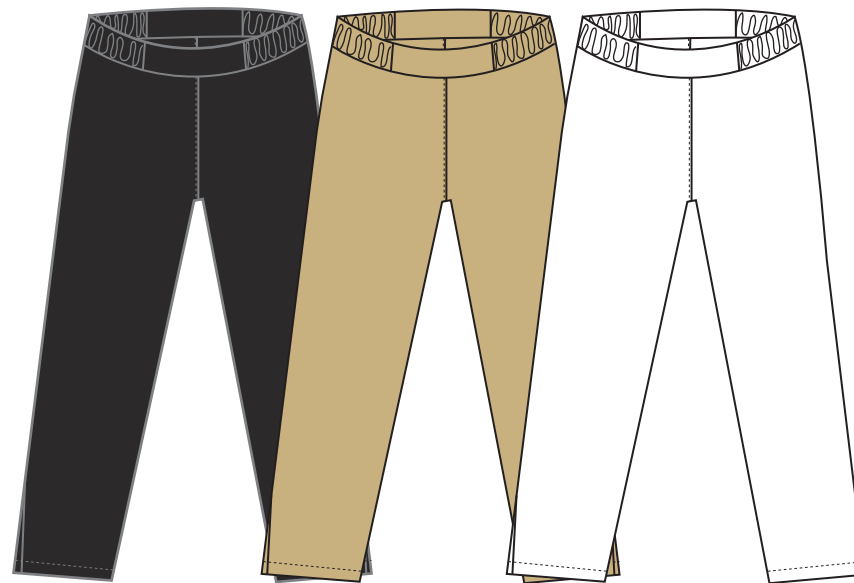
Koot: S/M ja L/XL

...siispä kosmetologitkin ansaitsevat kauniit työvaatteet...

Kapeat housut

Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

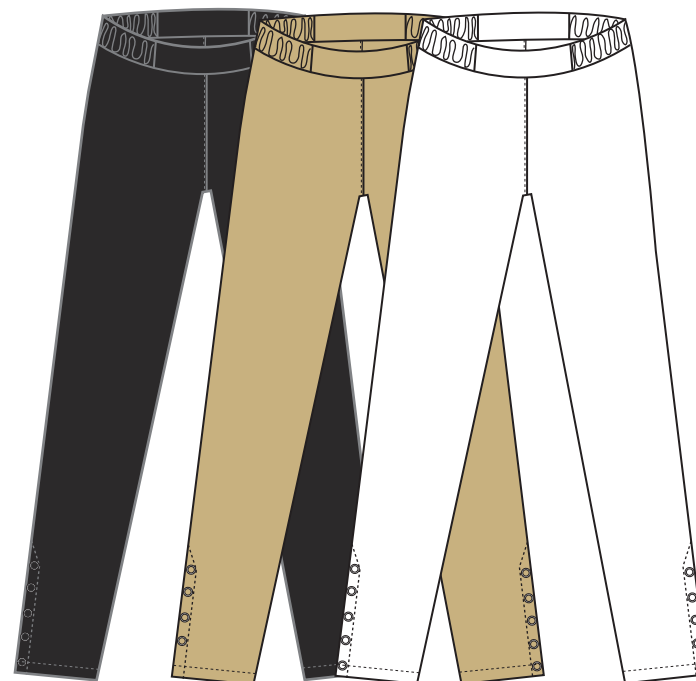
Koot: xs-xxxl

Halkiocaprit

Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Koot: xs-xxxl

Neppihousut

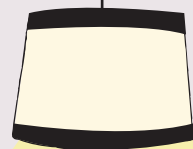
Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Koot: xs-xxxl

..., joissa on mukava liikkua ja tehdä töitä.

Capripaita
Rusettiliivi
Kapeat housut

Capripaita
Neppiliivi
Kapeat housut

Belle

Raglanpaita
Beauty-essu
Neppihousut

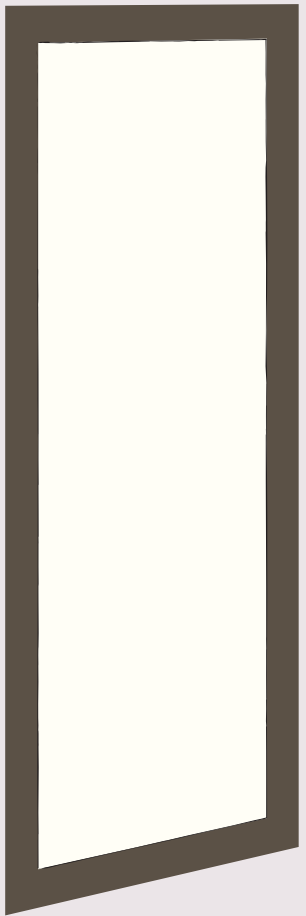
Kietaisujakku
Kapeat housut

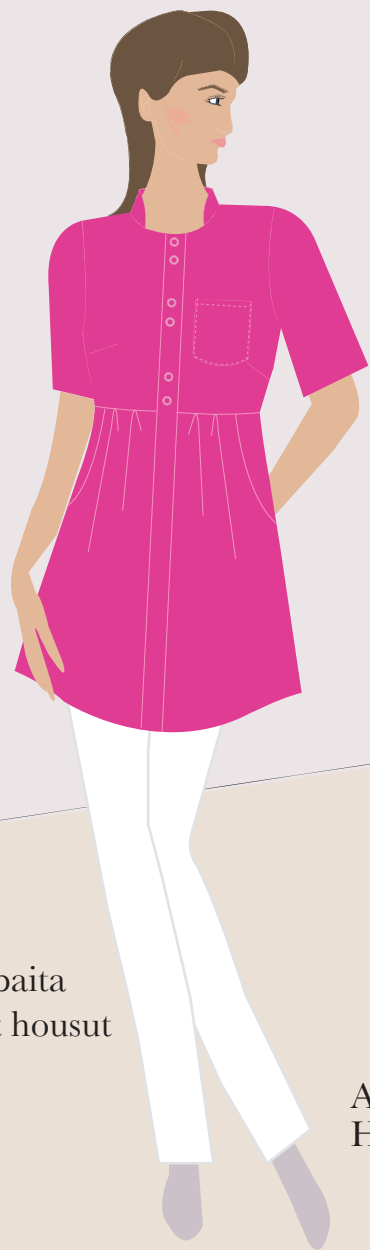
Raitaliivi
Raglanpaita
Kapeat housut

Raglanpaita
Meikkiessu
Kapeat housut

Energiapaita
Kapeat housut

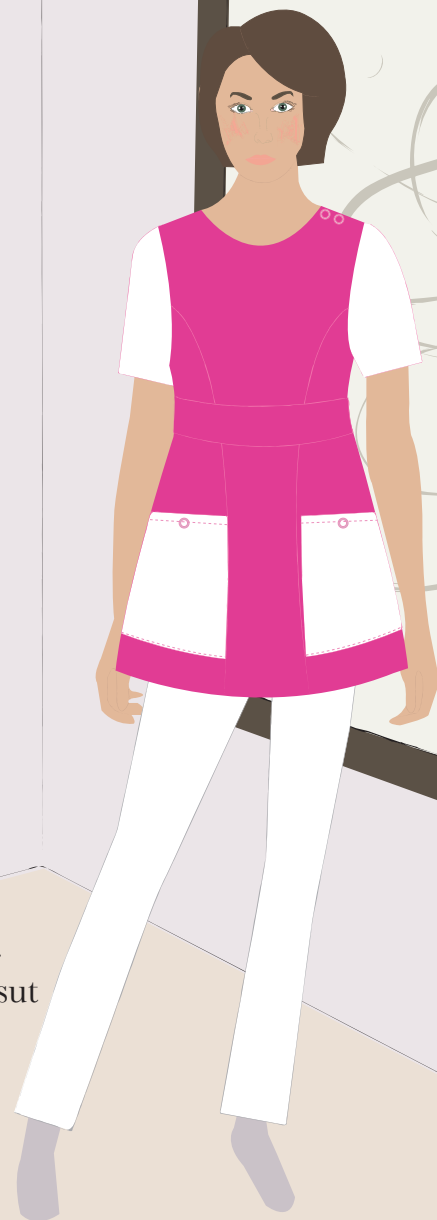

Laskospaita
Kapeat housut

Aaltopaita
Halkiocaprit

Retroliivi
Raglanpaita
Kapeat housut

Beauty-essu

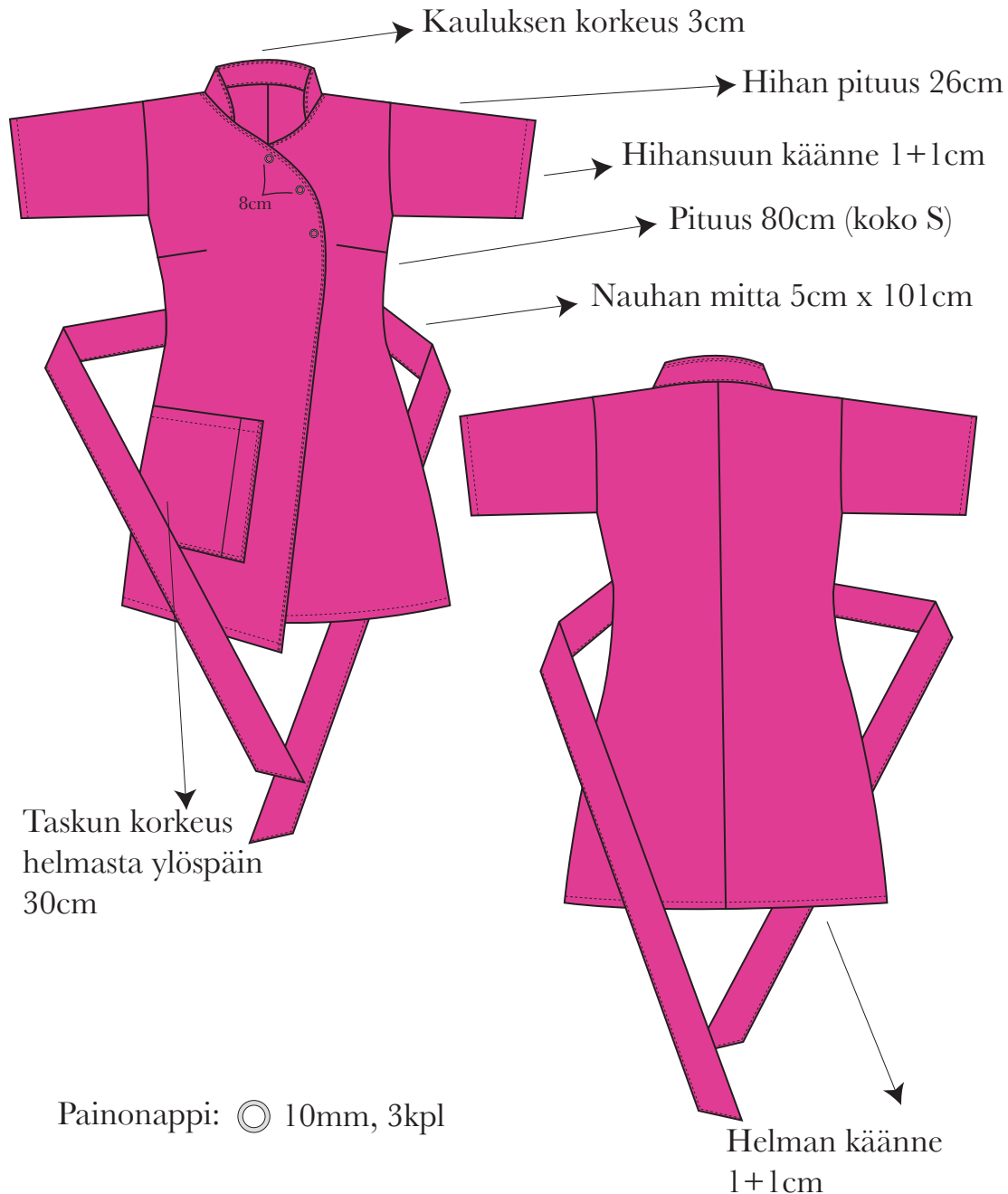

Kietaisujakku

BEAUTY

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

Lanka: 100% polyesteri ■

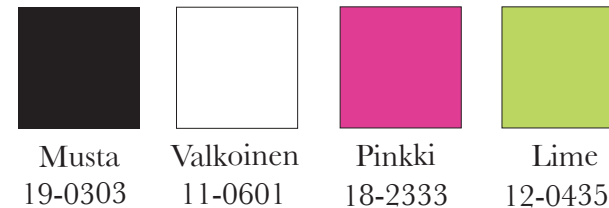
Tikkaukset: Miehestän väriset kaksineulatikkaukset kauluksessa, taskun helmassa sekä miehestän etuosassa. Yksineulatikkaukset hihansuissa(10mm), taskun yläreunassa(10mm), helmassa (10mm)sekä solmimisnauhoissa(2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

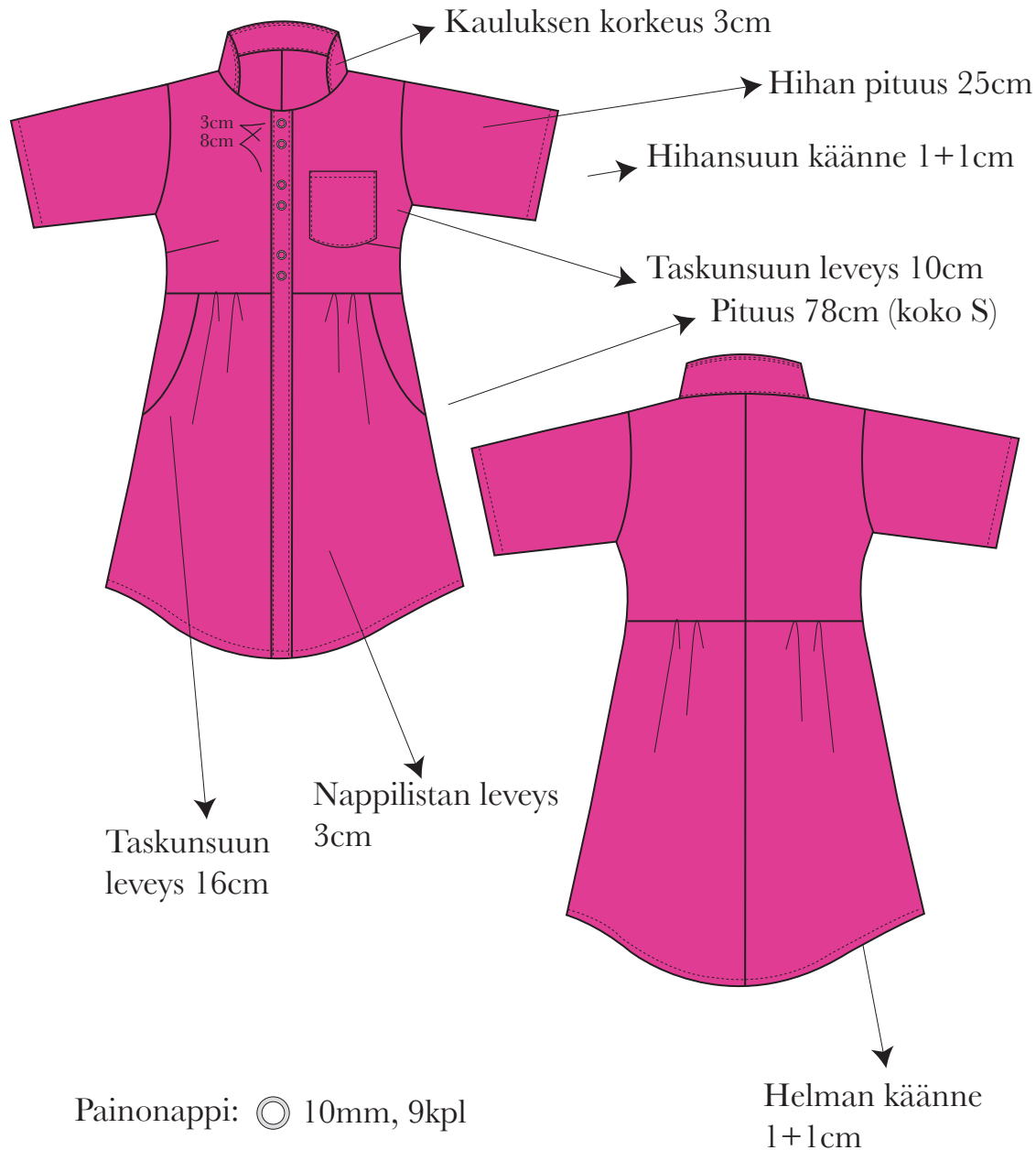
Tuote: Solmittava kietaisujakku, jossa on hieman epäsymmetrinen helma. Tuotteessa on 3cm pystykaulus, 3 painonappia ja laskotasku. Taskusta löytyy avainlenkki, jonka pituus on 18cm taitettuna. Hihat ulottuvat miltei kyynärtaipeeseen.

Värit:

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

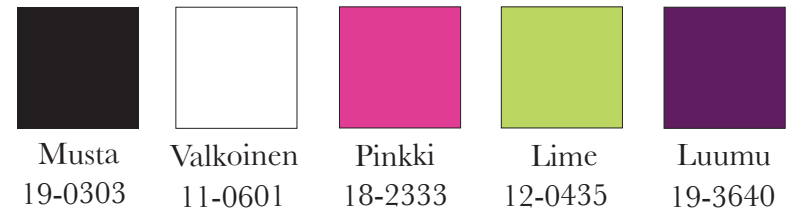
Tikkaukset: Miehestän väriset kaksineulatikkaukset kauluksessa.
Yksineulatikkaukset hihansuissa, taskuissa, helmassa sekä nappilistassa(2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Laskospaita, jossa on edessä ja takana 4 syvää laskosta. Edessä laskosten yhteydessä taskupussilliset taskut. Tuotteessa on 3cm pystykaulus, vyötäröltä ylöspäin näkyvät painonapit pareittain (3 paria). Helmaosassa piilonapitus(3 neppiä). Pieni rintatasku.

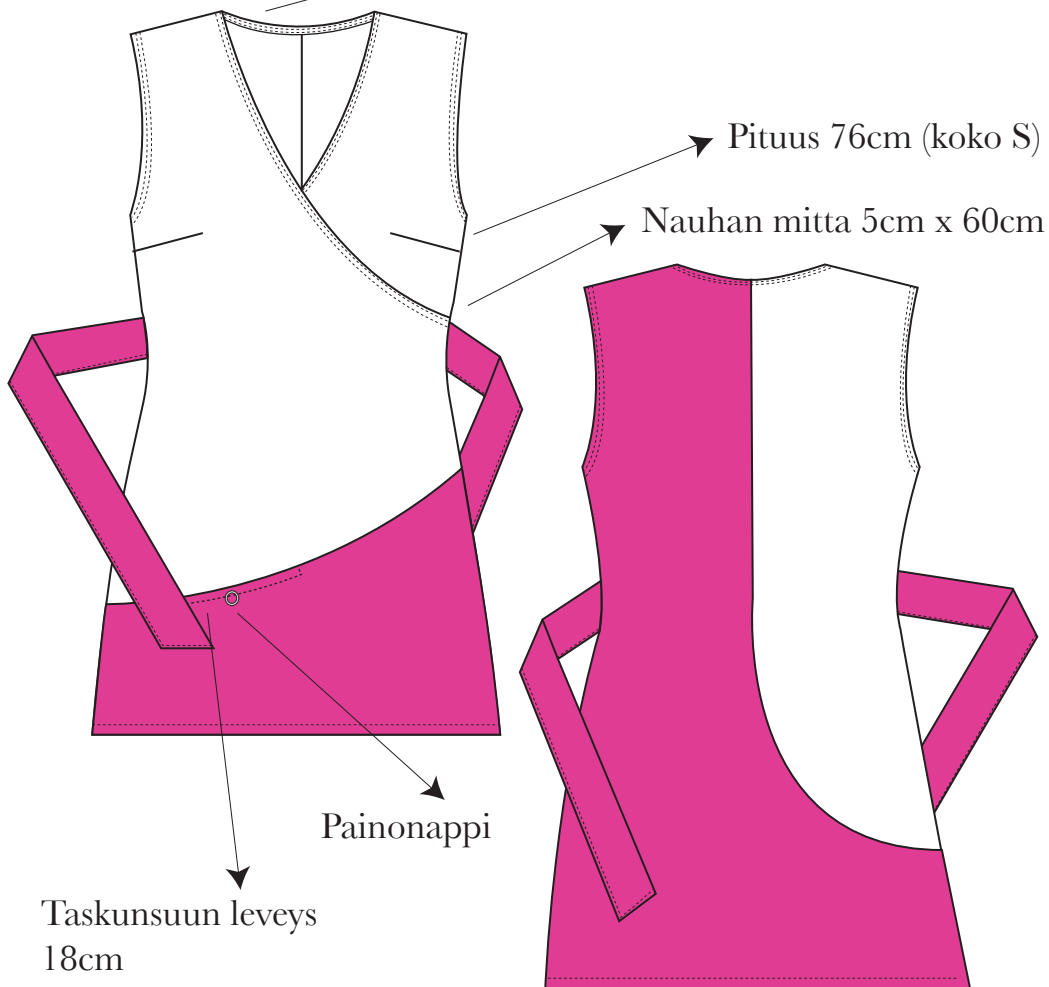
Värit:

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Pääntie ja kädentiet huoliteltu 1.5cm
leveän nauhan avulla

Pituus 76cm (koko S)

Nauhan mitta 5cm x 60cm

Painonappi

Taskunsuun leveys
18cm

Helman käänne
1+1cm

Painonappi: © 10mm, 1kpl

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Miehestän väriset kaksineulatikkaukset pääntiellä,
kädenteillä sekä miehestän etuosassa. Yksineulatikkaukset
taskun yläreunassa, helmassa(10mm) sekä
solmimisnauhoissa (2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

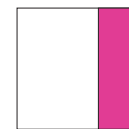
Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta
ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse
keskitakasauhasta 2cm alaspäin. Riippuetikettti kiinnitetään
niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Solmittava Rusettiivi, jossa on pyöreä leikkaus helmassa.
Tuotteessa on etukpl puolella tasku leikkauksen sauman
yhteydessä. Taskusta löytyy avainlenkki, jonka pituus on 18cm
taitettuna. Puetaan pääntien kautta.

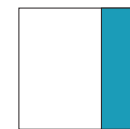
Värit:

Valkoinen
11-0601
Musta
19-0303

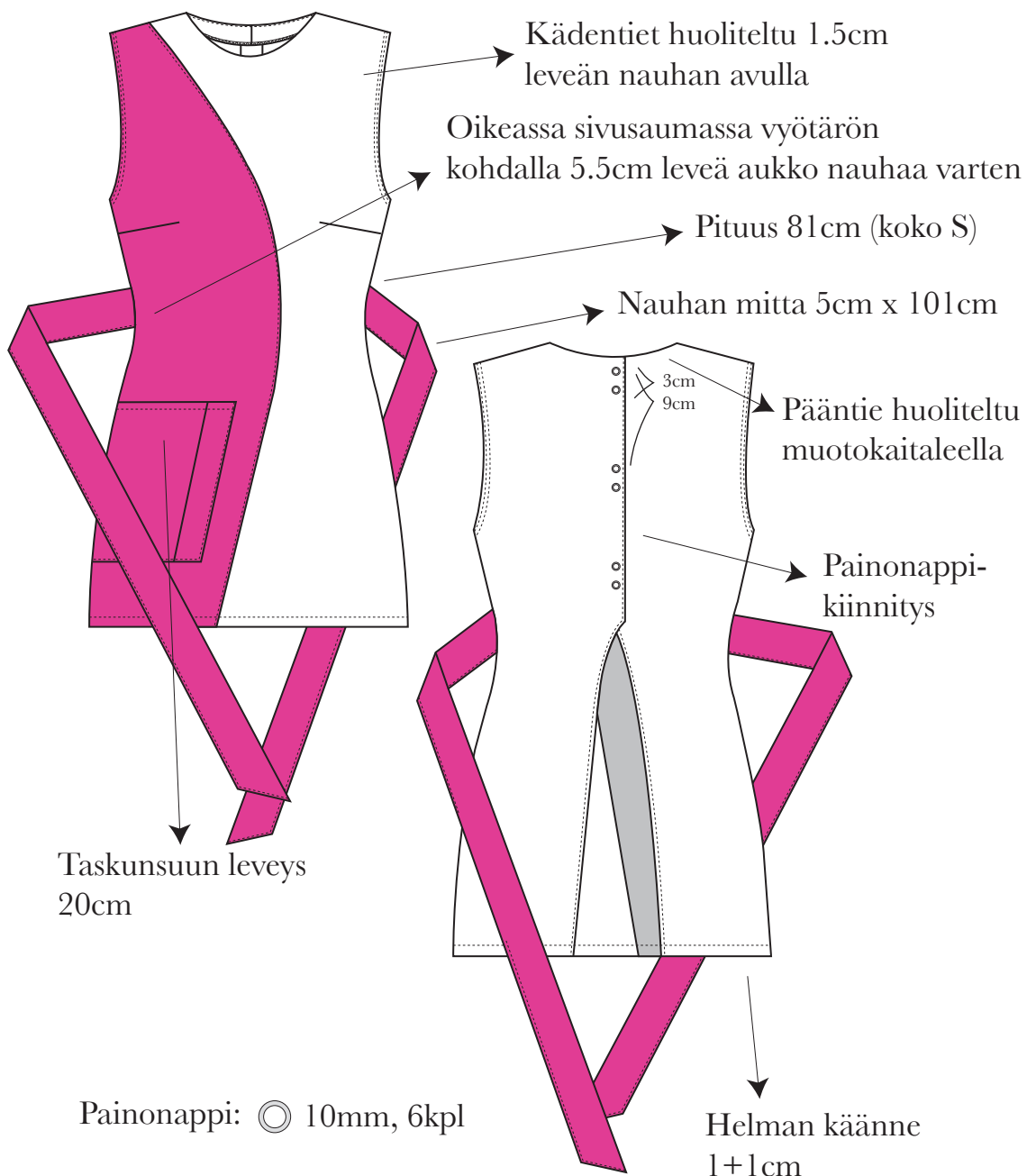
Valkoinen
11-0601
Pinkki
18-2333

Valkoinen
11-0601
Turkoosi
17-4432

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

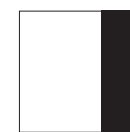
Tikkaukset: Takakpl väriset kaksineulatikkaukset kädenteillä.
Yksineulatikkaukset taskun yläreunassa(10mm), helmassa,
etukpl leikkauksessa(7mm), takakpl puolella(2mm) sekä
solmimisnauhoissa(2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

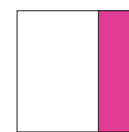
Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta
ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse
keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään
niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Solmittava neppiliivi, joka kiinnitetään takakpleen neppien ja
nauhojen avulla. Etukpleen muoto on saumuroitu. Edessä lasko-
tasku. Taskusta löytyy avainlenkki, jonka pituus on 18cm
taitettuna. Nauhat kiedotaan oikean sivusauman napinläven läpi.

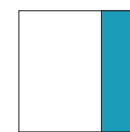
Värit:

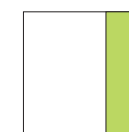
Valkoinen
11-0601
Musta
19-0303

Valkoinen
11-0601
Pinkki
18-2333

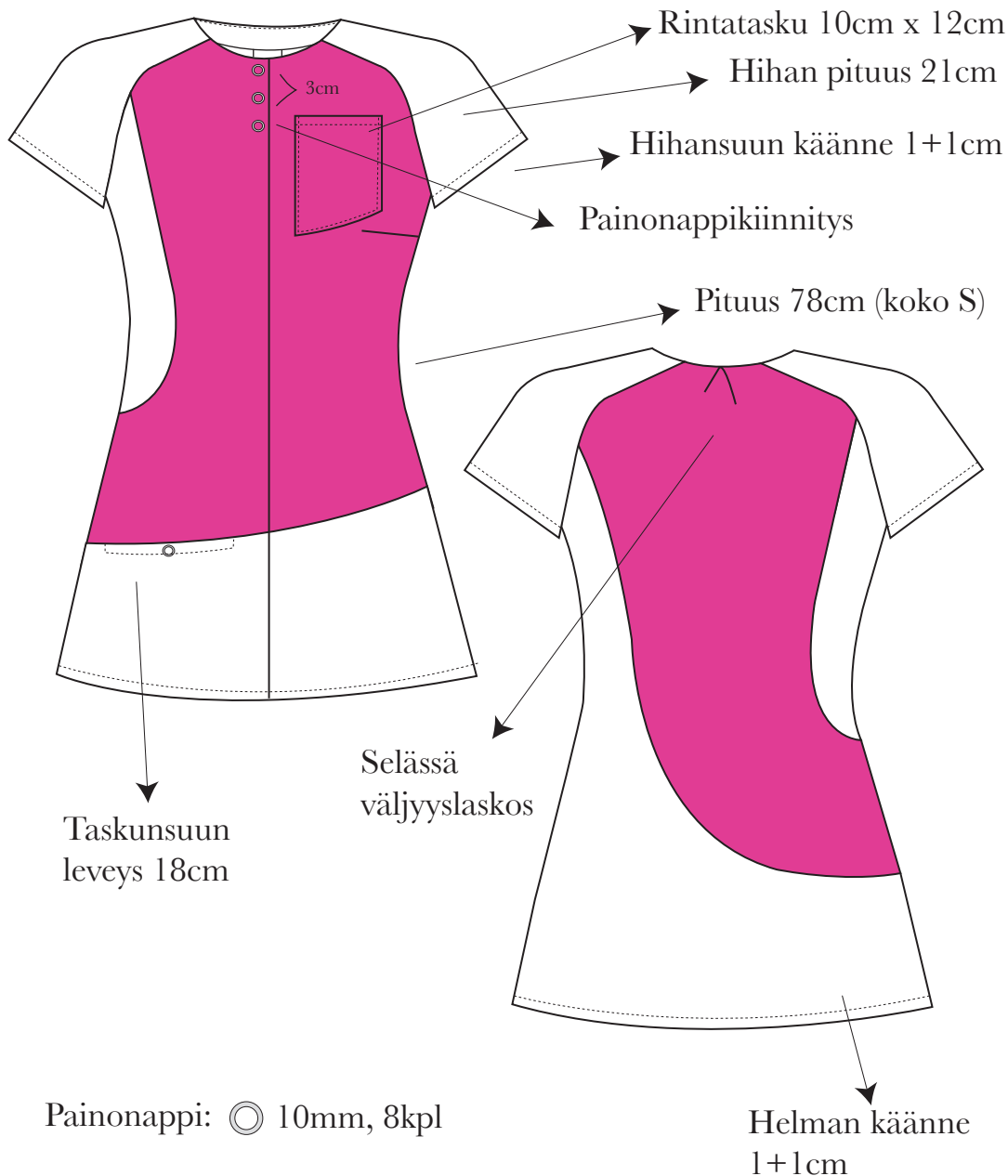
Valkoinen
11-0601
Turkoosi
17-4432

Valkoinen
11-0601
Lime
12-0435

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
 60% puuvilla, 36% polyesteri,
 4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Miehestän väriset yksineulatikkaukset hihansuissa, taskuissa ja helmassa(10mm).Pääntiellä tukitikkaus (2mm).Kappaleet saumuroitu yhteen,ei päällitikkauksia edessä ja takana värillisen kappaleen yhteydessä.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasauhasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

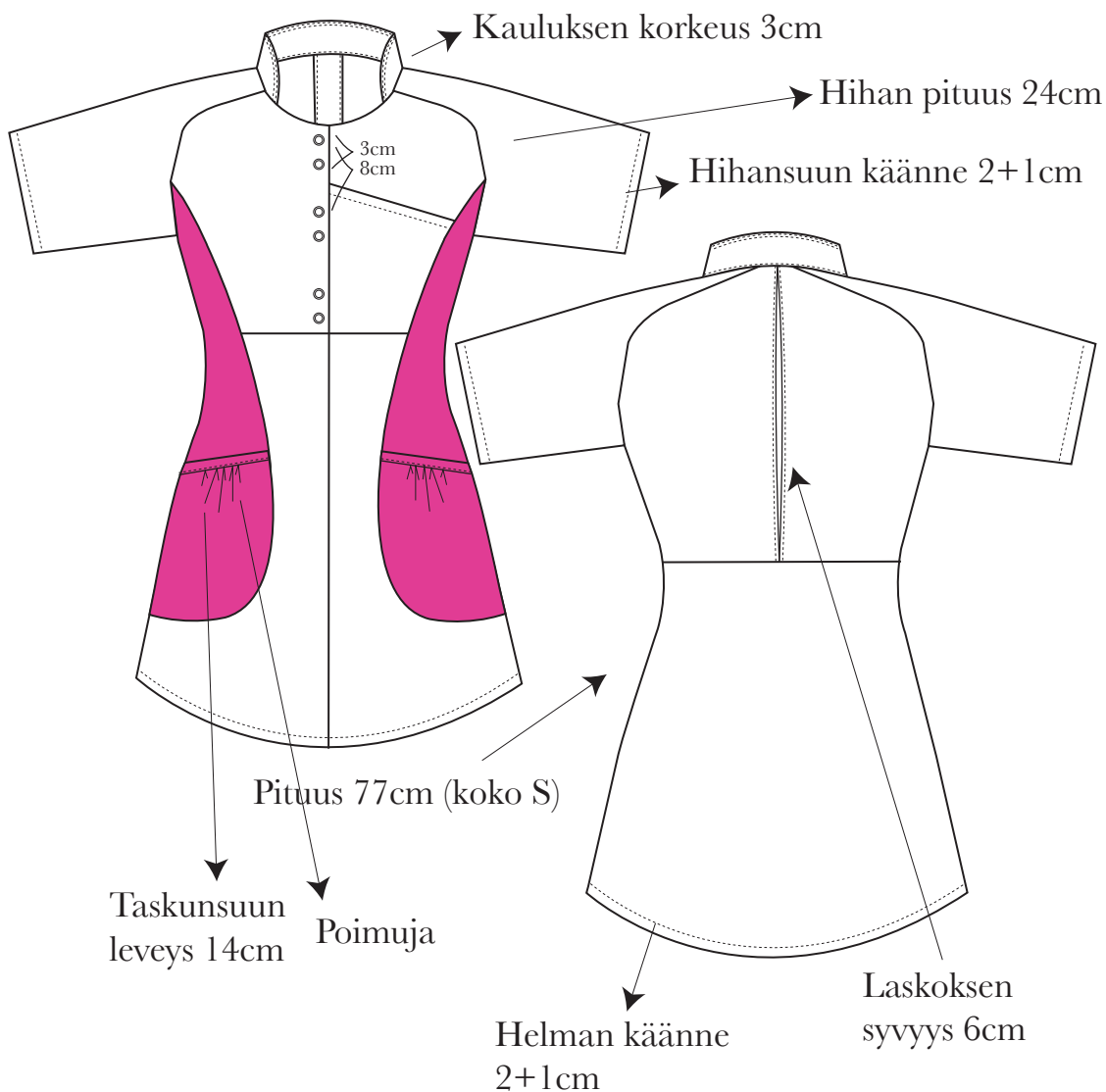
Tuote: Aaltopaita, jossa on edessä ja takana muotoa tuovat leikkaukset. Takana väljyyslaskos pääntien yhteydessä. Edessä neppikiinnikkeen tasku leikkauksen yhteydessä. Edessä 3 painonappia näkyvissä ja loput 4 painonappia piilonepityksenä. Rintatasku.

Värit:

		
Musta 19-0303	Valkoinen 11-0601	Valkoinen 11-0601
Luumu 19-3640	Pinkki 18-2333	Lime 12-0435

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Michustan väriset yksineulatikkaukset hihansuissa, taskuissa, helmassa(10mm) sekä selän laskoksessa(2mm). Kaksineulatikkaus kauluksessa.

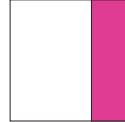
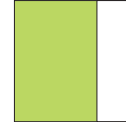

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Energiapaita, jossa on edessä pyöreähköt leikkaussaumamat. Edessä pussitaskut leikkausten yhteydessä. Tuotteessa on 3cm pystykaulus ja selässä väljyytlaskos. 3 näkyvää paria painonappeja, loput (4 kpl) piilonapituksena. Pieni rintatasku.

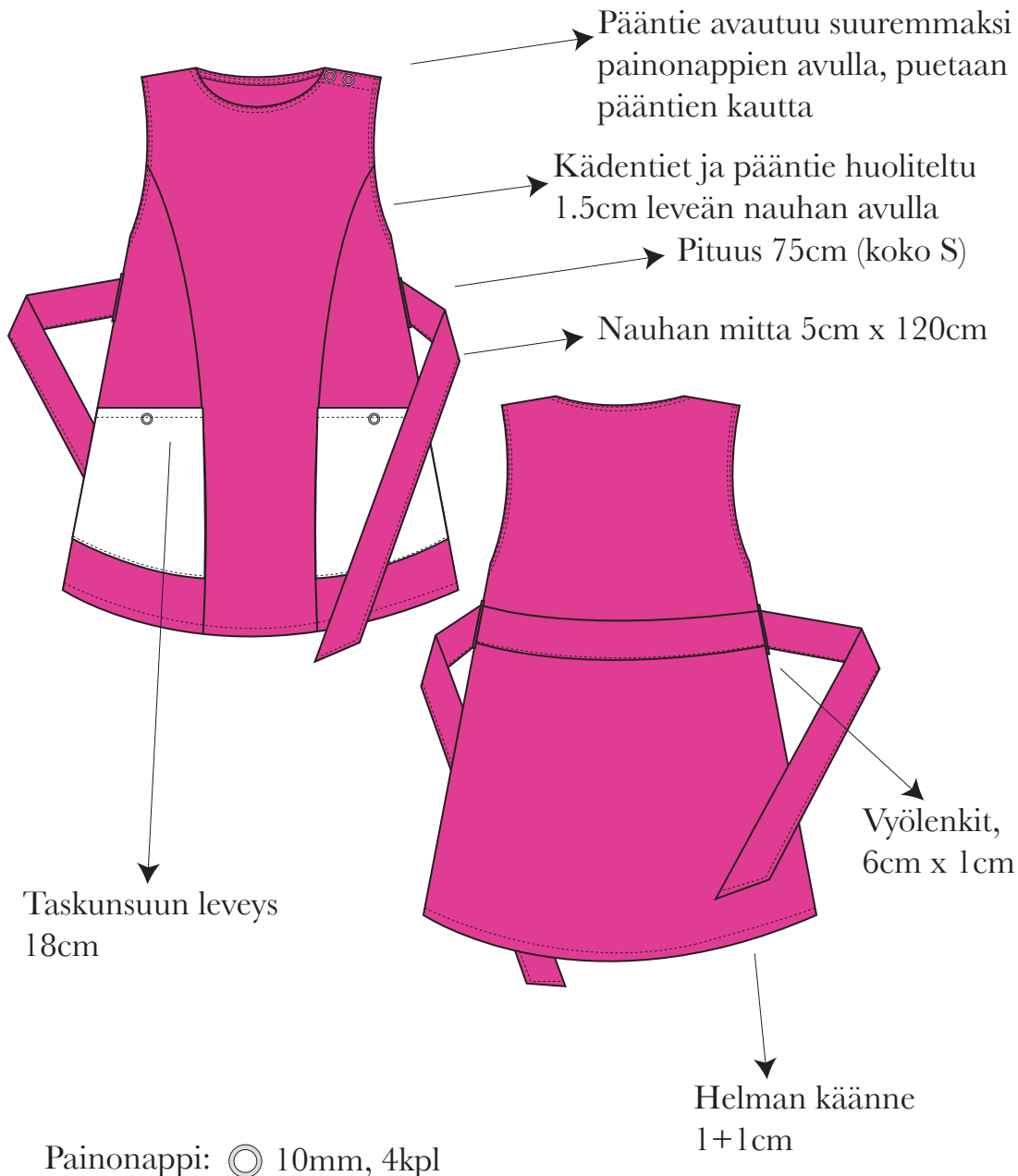
Painonappi: © 10mm, 9kpl

Värit:

			
Musta 19-0303	Valkoinen 11-0601	Lime 12-0435	Luumu 19-3640
Luumu 19-3640	Pinkki 18-2333	Valkoinen 11-0601	Pinkki 18-2333

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

Lanka: 100% polyesteri ■

Tikkaukset: Miehistän väriset yksineulatikkaukset taskun yläreunassa (10mm), taskun helmassa (2mm), helmassa, pääntiellä (2mm) sekä solmimisnauhoissa (2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

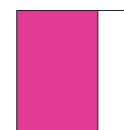
Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse muotokaitaleen yhteyteen. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Retroliivi, jossa erillinen irroitettava vyö. Kiinteä malli, puetaan pääntien kautta. Edessä leikkaussaumot, joiden yhteydessä painonapilliset taskut. Kaareva helma.

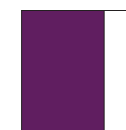
Värit:

Musta
19-0303
Valkoinen
11-0601

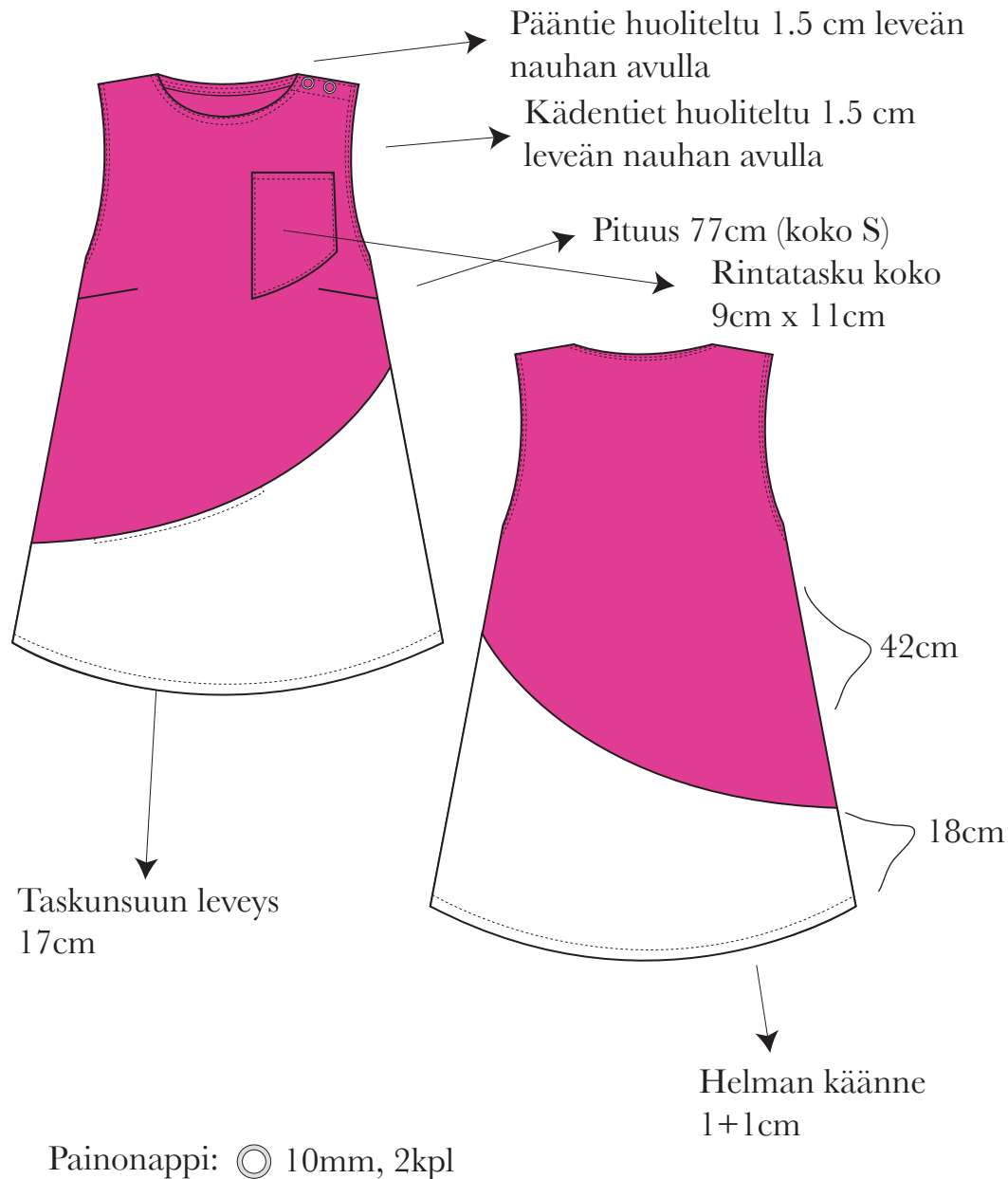
Pinkki
18-2333
Valkoinen
11-0601

Luumu
19-3640
Valkoinen
11-0601

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Yläosan väriset yksineulatikkaukset rintataskun yläreunassa(10mm) ja rintataskun helmassa (1mm), helmassa(10mm) ja helmataskussa(5mm). Kaksineulatikkaukset kädenteillä ja pääntiellä.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

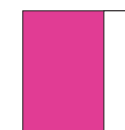
Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse muotokaitaleen yhteyteen. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Raitaliivi, johon saumuroitu 2 eri väristä kappaletta. A-linja. Pääntien saa suuremmaksi painonappien avulla. Yläosassa rintatasku. Kaarevan helman yhteydessä tasku.

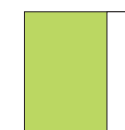
Värit:

Musta
19-0303
Luumu
19-3640

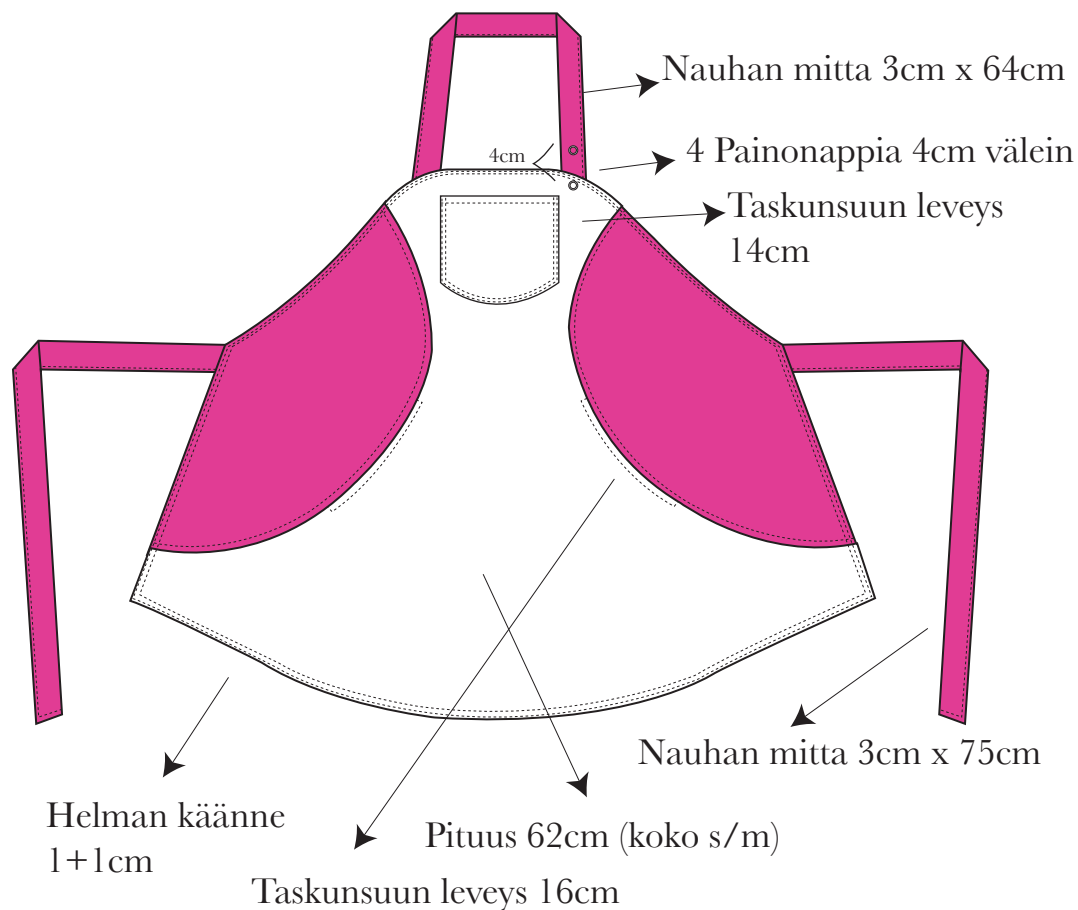
Pinkki
18-2333
Valkoinen
11-0601

Lime
12-0435
Valkoinen
11-0601

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Painonappi: © 10mm, 4kpl

Koot: s/m ja l/xl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Keskiosan väriset kaksineulatikkaukset miehustan reunoissa ja rintataskussa. Nauhoissa(2mm), taskujen suissa (7mm) ja miehustan keskellä(7mm) keskiosan väriset yksineulatikkaukset.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

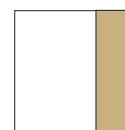
Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm vyötäröltä ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään pesulapun viereen 2cm pesulapusta oikealle. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Kietaistavasta essusta löytyy rintatasku sekä 2 taskupussillista taskua. Niskalenkki on säädettävissä neljän painonapin avulla. Essun nauhat voi solmia joko eteen tai taakse. Essu on kaksivärinen, jossa on keskiosan väriset tikkaukset. Helma on kaareva.

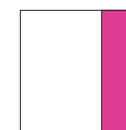
Värit:

Musta
19-0303
Luumu
19-3640

Valkoinen
11-0601
Beige
14-0925

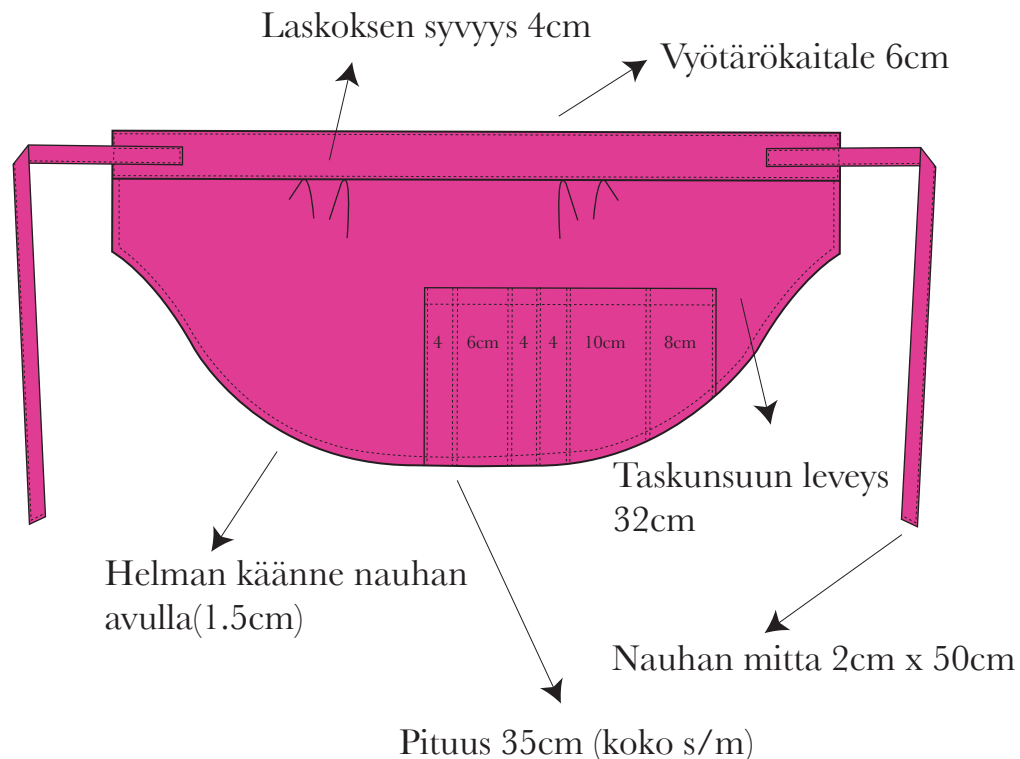
Valkoinen
11-0601
Pinkki
18-2333

Valkoinen
11-0601
Lime
12-0435

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: s/m ja l/xl

Materiaali: 65% polyesteri, 35% puuvilla/
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini Lanka: 100% polyesteri ■

Tikkaukset: Yksineulatikkaukset nauhoissa(2mm), taskun suussa (20mm) ja vyötärökaitaleessa(2mm). Kaksineulatikkaukset taskun lokeroissa ja helmassa.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vyötärökaitaleen yhteyteen 5cm vasemmasta sivusta oikealle. Niskalappu kiinnitetään pesulapun viereen 2cm pesulapusta oikealle. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Kietaistavasta essusta löytyy iso tasku, joka on jaettu erillisiin lokeroihin. Essussa on neljä laskosta keskiedun molemmin puolin. Essun nauhat solmitaan sivulle. Helma on kaareva.

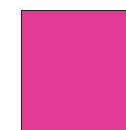
Värit:

Musta
19-0303

Turkoosi
17-4432

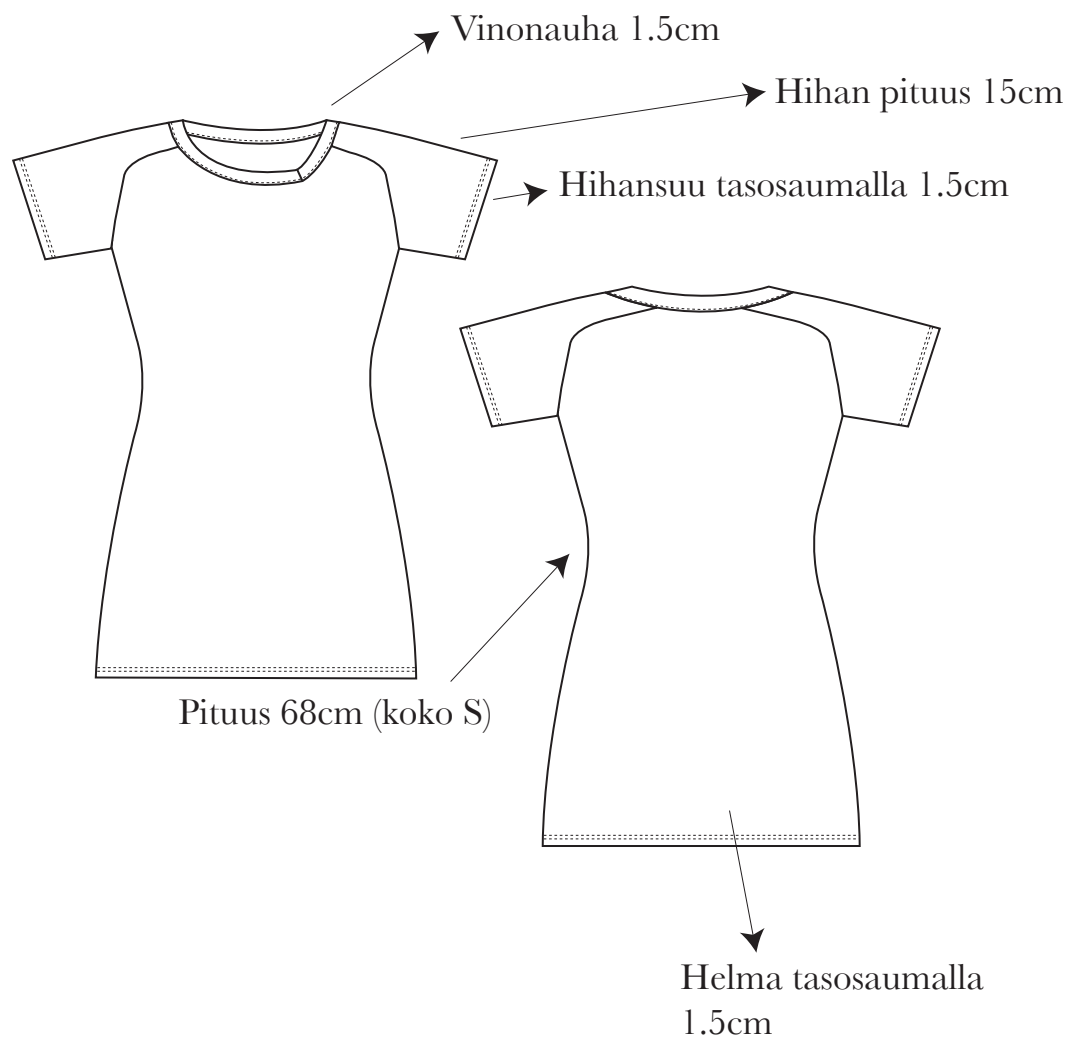
Pinkki
18-2333

Lime
12-0435

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 96% bambu, 4% elastaani

Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Miehistan väriset kaksineulatikkaukset hihansuissa ja helmassa. Yksineulatikkaukset pänttiellä (2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Lyhythihainen paita, jossa on raglanhihat. Pänttie on hieman vino ja se on huoliteltu trikoovinonauhalla.

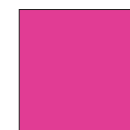
Värit:

Valkoinen
11-0601

Pinkki
18-2333

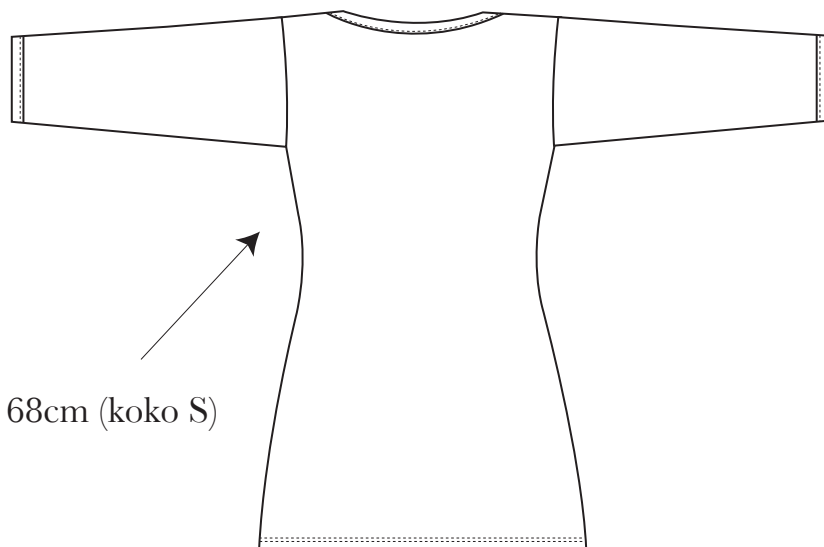
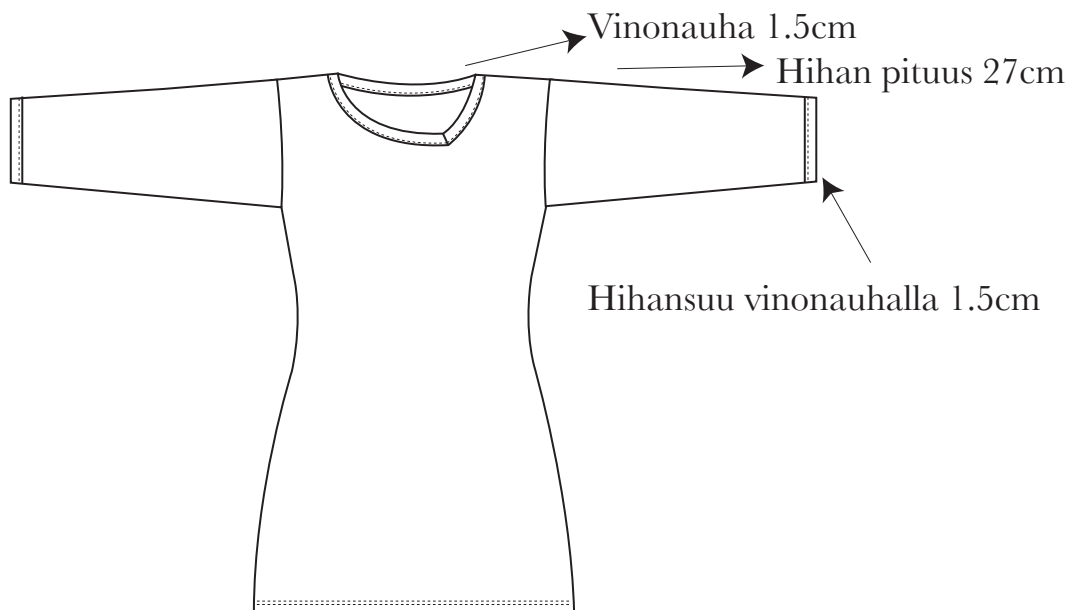

Lime
12-0435

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Helma tasosaumalla
1.5cm

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 96% bambu, 4% elastaani

Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Miehestan väriset kaksineulatikkaukset helmassa. Yksineulatikkaukset pänttiellä (2mm) ja hihansuissa (2mm).

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse keskitakasaumasta 2cm alaspäin. Riippuetikettti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Trikoopaita, jossa on 3/4 hihat. Hihat on huoliteltu trikoovinonauhalla. Päantie on hieman vino ja se on huoliteltu myös trikoovinonauhalla.

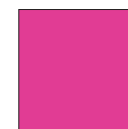
Värit:

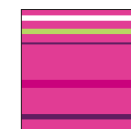
Valkoinen
11-0601

Pinkki
18-2333

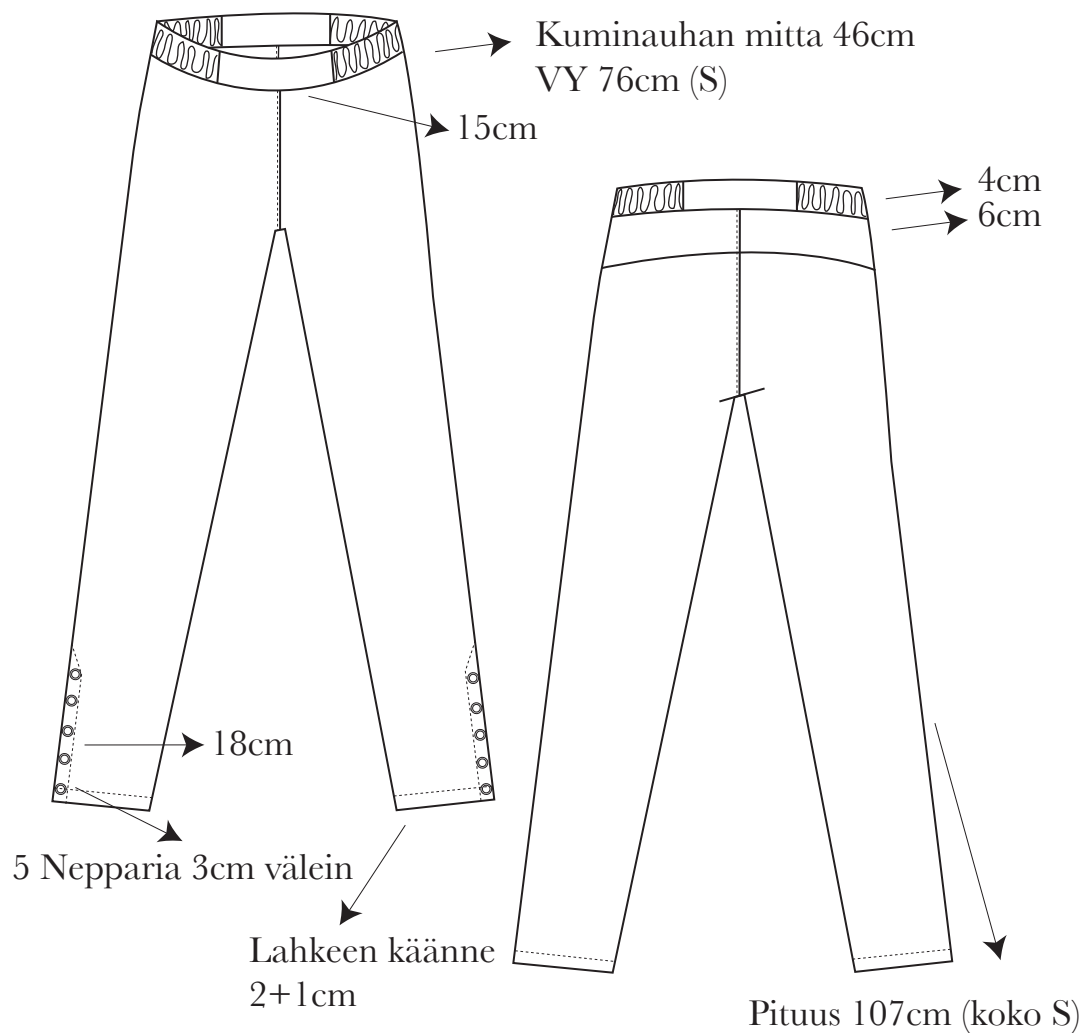

Turkoosi
17-4432

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Yksineulatikkaukset lahkeen suissa (19mm), haarasaumassa (1mm) ja lahkeen halkioissa (2mm). Kuminauha saumuroitu housuihin.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vyötärörakenteeseen keskiedusta 10cm vasemmalle. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse 2cm vyötäristä alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Housut ovat kapeahkot ja niissä on lahkeissa koristeena painonappikiinnitys. Housut ulottuvat miltei vyötärölle, jossa on sivuilla kuminauhaa. Takana kaarroke.

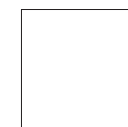
Värit:

Musta
19-0303

Beige
14-0925

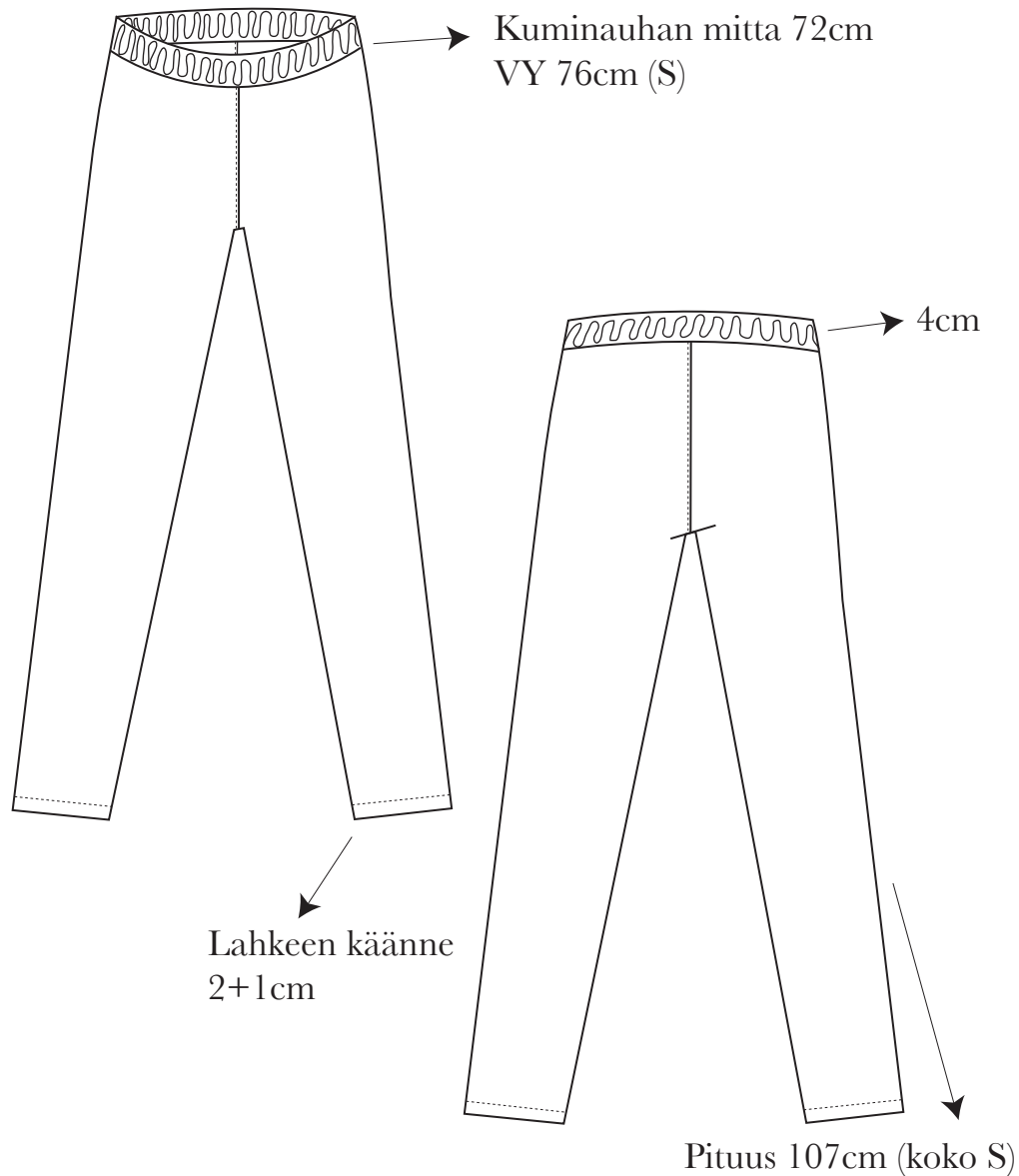

Valkoinen
11-0601

Painonappi: © 10mm, 10kpl

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Yksineulatikkaukset lahkeen suissa (19mm), haarasaumassa(1mm). Kuminauha saumuroitu housuihin.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vyötärörakenteeseen keskiedusta 10cm vasemmalle. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse 2cm vyötäristä alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Housut ovat kapeahkot ja ne ovat joustavaa kangasta. Housut ulottuvat miltei vyötärölle, jossa on kuminauharakenne.

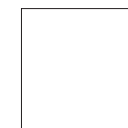
Värit:

Musta
19-0303

Beige
14-0925

Valkoinen
11-0601

Aino Aarnio, aino.aarnio@student.savonia.fi

09.12.2010

Koot: xs-xxxl

Materiaali: 60% puuvilla, 36% polyesteri, 4% elasto-olefiini

Lanka: 100% polyesteri

Tikkaukset: Yksineulatikkaukset lahkeen suissa (19mm),
haarasaumassa (1mm) ja lahkeen halkioissa (2mm).
Kuminauha saumuroitu housuihin.

Valmistuspaikka: Kuopio, Suomi

Labelit: Pesuohje kiinnitetään vyötärörakenteeseen keskiedusta 10cm
vasemmalle. Niskalappu kiinnitetään keskelle taakse 2cm
vyötäristä alaspäin. Riippuetiketti kiinnitetään
niskalappuun nauhan avulla.

Tuote: Housut ovat kapeahkot ja ne ovat joustavaa kangasta.
Housut ulottuvat miltei vyötärölle, jossa on kuminauharakenne.
Housut ovat caprimallia ja ne ulottuvat jonkin verran polven
alapuolelle. Lahkeensuissa halkiot.

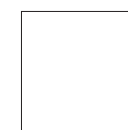
Värit:

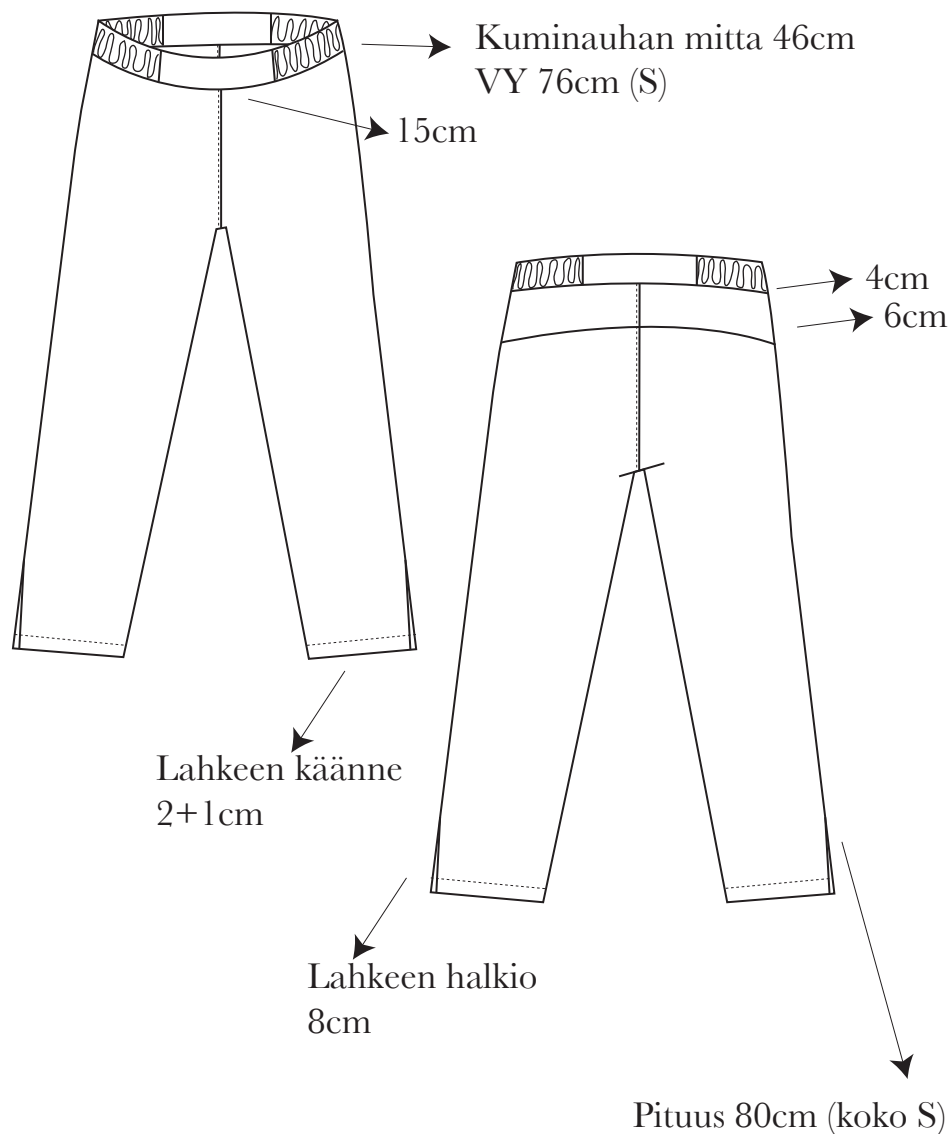
Musta
19-0303

Beige
14-0925

Valkoinen
11-0601

LABELIT

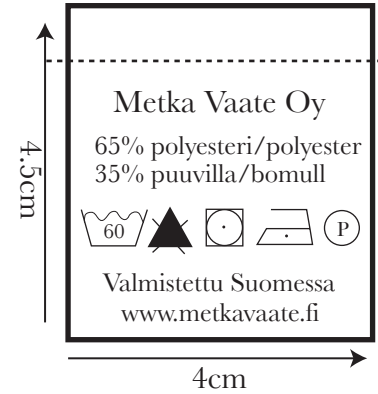
Riippuetiketti:

Riippuetiketti on kartonkia, johon on painettu Metka Vaatteen logo ja avainlippu. Etupuoli on valkoinen ja takapuoli pinkki. Etiketin takapuolelle on liimattu tarra, johon on tulostettu tuotteen nimi, koko, väri, hinta ja yhteystiedot.

Etiketti kiinnitetään polyesternauhalla, jonka päissä on vastakappaleet toisillensa. Riippuetiketti kiinnitetään tuotteessa niskalabeliin.

Pesulappu:

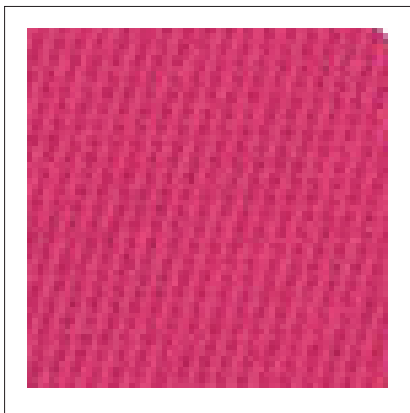
Pesulappu on polyesteria ja siitä selviää tuotteen materiaalitiedot, hoito-ohjeet sekä yhteystiedot. Ohjeet on painettu pesulappuun. Pesulappu kiinnitetään yläosissa vasempaan sivusaumaan 10cm helmasta ylöspäin ja housuissa vyötärörakenteeseen 10cm keskiedusta vasemmalle.

Niskalappu:

Niskalappu on polyesteria ja siihen on painettu Metka Vaatteen logo ja ommeltu viereen erillinen kokolappu. Niskalapun reunat on käsitelty niin, ettei labelin päitä tarvitse kääntää ommeltaessa. Niskalappu kiinnitetään yläosissa päntierakenteeseen keskelle taakse 2cm keskitakasaumasta alaspäin ja housuissa vyötärörakenteeseen keskelle taakse 2cm keskitakasaumasta alaspäin. Niskalappu toimii myös ripustuslenkinä.

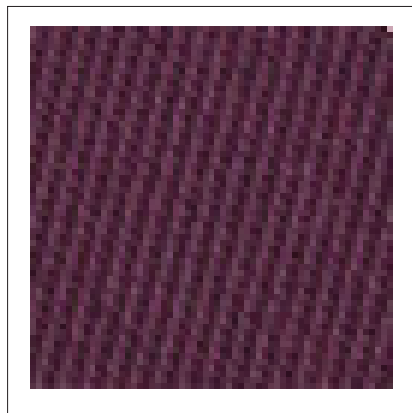
Materiaalikortti

Peruskangas
65% polyesteri, 35% puuvilla

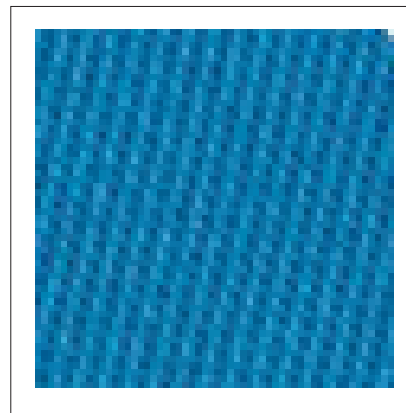
103 pinkki

Peruskangas
65% polyesteri, 35% puuvilla

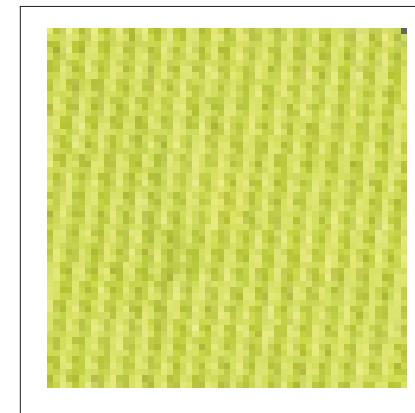
105 luumu

Peruskangas
65% polyesteri, 35% puuvilla

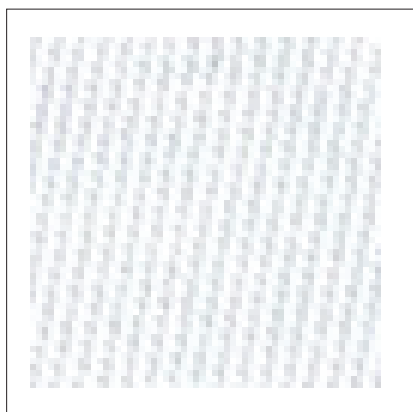
107 turkoosi

Peruskangas
65% polyesteri, 35% puuvilla

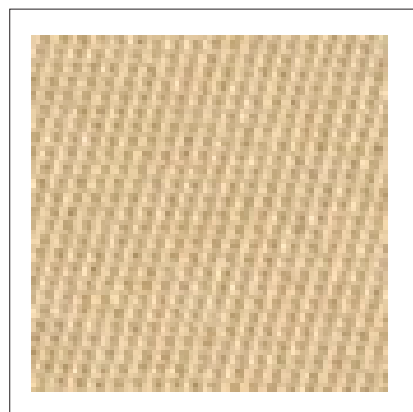
109 lime

Joustava kangas
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

201 valkoinen

Joustava kangas
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

203 beige

Joustava kangas
60% puuvilla, 36% polyesteri,
4% elasto-olefiini

202 musta

Joustava trikoo
96% bambu, 4% elastaani

METKA
VAATE

Aino Aarnio
Savonia ammattikorkeakoulu,
Kuopion Muotoiluakatemia
Opinnäytetyö
Kevät 2011